

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงที่พิมพ์ในประเทศไทย 9 ประเภท คือ พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม บรรณานุกรม วรรณคดีและสาระสังเขป อักษรานุกรมชีวประวัติ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ และหนังสือรายปี

ในการวิจัยได้ประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท เพื่อหาค่าเฉลี่ยคุณภาพของหนังสืออ้างอิง รวมทั้งเปรียบเทียบคุณภาพเฉลี่ยของหนังสืออ้างอิงทุกประเภทว่าประเภทใดมีคุณภาพดีที่สุด

ตัวอย่างประชากร

หนังสืออ้างอิงที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่หนังสืออ้างอิงที่จัดพิมพ์ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกเท่าที่หาได้ จนถึงหนังสือที่พิมพ์ภายในเดือนมิถุนายน 2520 จำนวน 378 ชื่อเรื่อง คือ

พจนานุกรม	199	ชื่อเรื่อง
สารานุกรม	19	ชื่อเรื่อง
นามานุกรม	57	ชื่อเรื่อง
บรรณานุกรม	70	ชื่อเรื่อง
วรรณคดีและสาระสังเขป	13	ชื่อเรื่อง
อักษรานุกรมภูมิศาสตร์	10	ชื่อเรื่อง
อักษรานุกรมชีวประวัติ	7	ชื่อเรื่อง
หนังสือรายปี	3	ชื่อเรื่อง

หนังสืออ้างอิงที่นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีผู้วิจัยได้ประเมินคุณค่ารวมเป็นรายชื่อเรื่อง มีได้ประเมินคุณค่าเป็นรายเล่ม ถึงแม้หนังสืออ้างอิงบางชื่อเรื่องจะมีหลายเล่มจบ ผู้วิจัย ก็ถือว่าอยู่ภายในชื่อเรื่องเดียวกันทั้งสิ้น

หนังสืออ้างอิงที่นำมาประเมินคุณค่านี้เป็นหนังสือที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ และ หอสมุดมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง ดังนี้คือ

1. หอสมุดแห่งชาติ
2. หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. หอสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. หอสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. กองหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
6. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร
7. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง
9. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
10. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
11. หอสมุดคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล
12. หอสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงจากตำรา ภาษาต่างประเทศที่กำหนดมาตรฐานหนังสืออ้างอิงไว้ 8 เล่ม คือ

Brodus, Robert N. Selecting Materials for Libraries. New York: Wilson, 1973.

Butler, Pierce, ed. Reference Functions of the Libraries. Boston: Greg Press, 1972.

Cheney, Frances Neel. Fundamental Reference Sources. Chicago: American Library Association, 1972.

Grogan, Denis. Case Studies in Reference Work. London: Bingley, 1967.

Grogan, Denis. More Case Studies in Reference Work. London: Bingley, 1972.

Katz, William A. Introduction to Reference Work. New York: McGraw-Hill, 1974.

Shores, Louis. Basic Reference Sources; an Introduction to Materials and Methods. Chicago: American Library Association, 1954.

Winchell, Constance M. Guide to Reference Books. Chicago: American Library Association, 1967.

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การประเมินคุณค่าที่กำหนดไว้ในหนังสือเหล่านี้โดยละเอียดแล้วปรับปรุงเกณฑ์บางข้อให้เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงไทย ทั้งนี้เพราะเกณฑ์ของต่างประเทศนั้นกำหนดคุณภาพไว้สูงไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประเมินคุณค่าของหนังสืออ้างอิงที่ผลิตในประเทศไทย เมื่อปรับปรุงเกณฑ์เหล่านี้แล้วก็ได้นำเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นใหม่นี้ไปให้บรรณารักษ์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและปฏิบัติงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงพิจารณาว่าเป็นเกณฑ์ที่สมควรนำมาใช้หรือไม่ ซึ่งปรากฏผลว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงนี้ ประกอบด้วยส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ 10 ลักษณะ ส่วนประกอบข้อที่ 1-8 คือผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา ปีที่พิมพ์ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ การจัดลำดับ/เครื่องช่วยค้น รูปเล่มและการพิมพ์ เป็นส่วนประกอบรวมที่ใช้ประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงทุกประเภท และส่วนประกอบข้อที่ 9 และ 10 คือ

ลักษณะเฉพาะ และลักษณะพิเศษของหนังสือนั้น มีรายละเอียดแตกต่างกันไปแล้วแต่ประเภทของหนังสือ ในการประเมินคุณค่าก็เลือกเฉพาะส่วนประกอบที่ตรงกับประเภทของหนังสือเท่านั้น

เกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิง

ผู้จัดทำ (Authority) ผู้จัดทำในที่นี้ได้แก่ผู้เขียน (Author) ผู้รวบรวม (Compiler) และ บรรณาธิการ (Editor) ทั้งที่เป็นเอกชนและสถาบัน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1. ใ้รับการศึกษหรือฝึกฝนในสาขาวิชาที่จัดทำนั้นโดยตรง หรือเป็นสถาบันการศึกษาในสาขานั้น หรือเป็นสถาบันที่ปฏิบัติงานในสาขานั้นโดยตรง
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือเคยปฏิบัติงานในสาขานั้นมาแล้ว
3. เคยเขียนหนังสือหรือบทความทางวิชาการ หรือมีผลงานทางวิชาการด้านอื่น ๆ มาก่อน
4. หนังสือ บทความ หรือผลงานทางวิชาการที่เคยจัดทำนั้นเป็นผลงานที่น่าเชื่อถือ
5. เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

ในการพิจารณาคุณภาพของผู้จัดทำนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าศึกษาจากบรรณานุกรมนามานุกรม วรรณคดี และบัตรรายการห้องสมุด เพื่อวิเคราะห์ว่าผู้จัดทำแต่ละรายมีคุณสมบัติเป็นอย่างไร

ผู้พิมพ์โฆษณา (Publisher)

1. เป็นสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียงด้านการพิมพ์ และในการจัดพิมพ์ที่สุจริต ได้ถูกต้อง
2. มีผลงานด้านการพิมพ์แพร่หลาย
3. มีประสบการณ์หรือเคยจัดพิมพ์หนังสือทางวิชาการอื่น ๆ มาแล้ว

4. เป็นสำนักพิมพ์หนังสือทางด้านการวิชาการโดยเฉพาะ
5. มีความสามารถหรือมีชื่อเสียงที่เด่นเป็นพิเศษในการจัดพิมพ์หนังสือทางวิชาการหรือหนังสืออ้างอิงประเภทหนึ่งประเภทใดโดยเฉพาะ

ปีที่พิมพ์ (Date of Publication)

1. เป็นหนังสือที่จัดทำและจัดพิมพ์ขึ้นภายในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2520) ยกเว้นเป็นหนังสือที่มีเนื้อเรื่องเป็นความรู้ขั้นแน่นอน เนื้อเรื่องไม่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา
2. มีนโยบายแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหนังสือให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เช่น จัดพิมพ์ฉบับใหม่ หรือจัดพิมพ์ฉบับเพิ่มเติม

เนื้อเรื่อง (Content)

1. กำหนดความมุ่งหมายในการจัดทำอย่างชัดเจน และเลือกเนื้อเรื่องได้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ระบุไว้
2. เนื้อเรื่องมีสาระ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน
3. การอธิบายความชัดเจน ไม่กำกวมหรือสับสนเข้าใจยาก
4. ใจความกระชับรัดกุม ใจความได้ครบถ้วน คือไม่สั้นเกินไปจนขาดใจความสำคัญ หรือยาวเกินไปจนน่าเบื่อ
5. ใจความแต่ละตอนได้ความสมบูรณ์ในตัวเอง เลือกอ่านได้เป็นตอน ๆ โดยไม่ต้องอ่านตลอดเล่ม

ความน่าเชื่อถือ (Reliability)

1. ทดสอบเนื้อเรื่องได้ว่าถูกต้อง
2. เรียบเรียงเนื้อเรื่องจากการค้นคว้าวิจัย มีหลักฐานสนับสนุนคำอธิบาย มิใช่เขียนขึ้นจากความคิดเห็นและการคาดคะเน
3. มีบรรณานุกรมและเชิงอรรถที่ถูกต้อง

4. เนื้อเรื่องทันสมัย ให้ความรู้ใหม่ ๆ
5. เขียนด้วยความเป็นกลาง ไม่มีอคติ หากเป็นเรื่องที่ยังถกเถียงกัน อยู่และยังไม่มีข้อยุติ ผู้จัดทำต้องเสนอความคิดเห็นและเหตุผลของทุกฝ่ายโดยสมดุลกัน

การจัดลำดับเรื่อง (Arrangement)

1. แบบแผนในการจัดลำดับเรื่องเหมาะสมกับประเภทของหนังสืออ้างอิง และลักษณะวิชา
2. การจัดลำดับเรื่องเป็นระเบียบ เมื่อเลือกวิธีจัดลำดับเรื่องแบบใด แล้วก็คงใช้แบบนั้นอย่างสม่ำเสมอ
3. มีส่วนโยง (Cross Reference) โยงไปยังเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน
4. ส่วนโยงต่าง ๆ ปรากฏจริง
5. แบบแผนการจัดลำดับเรื่องที่เลือกมาใช้นั้นค้นคว้าได้สะดวก

เครื่องมือช่วยค้นเรื่อง (The Aids of Searching)

1. มีคำนำหรือบทนำอธิบายวิธีใช้หนังสือ
2. มีสารบัญช้ออกลำดับเนื้อเรื่อง
3. มีครรชนีช่วยค้นเรื่อง
4. มีชื่อท (Caption Title) หรือคำที่บอกการจัดลำดับเนื้อเรื่อง ในแต่ละหน้า
5. มีเครื่องช่วยเปิดค้น เช่นครรชนีที่มีรอยลึกแบบสอดนิ้วหัวแม่มือ (Thumb Index) หรือครรชนีแบบมีแถบกระดาษยื่นออกมา (TAB INDEX)

รูปแบบและการจัดพิมพ์ (Format and Printing)

1. กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพดี
2. จัดรูปแบบสวยงาม รวมทั้งมีขอบที่ว่าง (Margin) ระหว่างสันหนังสือ กับข้อความ

3. การเย็บเล่มประณีต ทนทาน คุ้มปกแข็งหรือปกหนัง ปกมีสภาพทนทาน

4. จัดพิมพ์สารบัญช้ออกเล่มใช้หลอด + 64. ในกรณีหน้า ๑, ๓, ๕, ๗, ๙, ๑๑, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๑๙, ๒๑, ๒๓, ๒๕, ๒๗, ๒๙, ๓๑, ๓๓, ๓๕, ๓๗, ๓๙, ๔๑, ๔๓, ๔๕, ๔๗, ๔๙, ๕๑, ๕๓, ๕๕, ๕๗, ๕๙, ๖๑, ๖๓, ๖๕, ๖๗, ๖๙, ๗๑, ๗๓, ๗๕, ๗๗, ๗๙, ๘๑, ๘๓, ๘๕, ๘๗, ๘๙, ๙๑, ๙๓, ๙๕, ๙๗, ๙๙

5. จัดพิมพ์ + 64. ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙

กับการใช้ค้นคว้าเป็นประจำ

4. ตัวพิมพ์มีขนาดพอเหมาะ มีการใช้ตัวพิมพ์ขนาดและน้ำหนักต่าง ๆ กัน เพื่อเน้นความสำคัญของข้อความ หมึกที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพดี พิมพ์ข้อความได้ติดต่อกันไม่ เลอะเลือน หรือขาดหาย

5. ขนาดและน้ำหนักของรูปเล่มกระทัดรัด

ลักษณะเฉพาะของหนังสือ (Specific Treatment)

ก. พจนานุกรม

1. ระบุเสียงอ่านของคำ ตลอดจนแยกพยางค์เสียงอ่านอย่างชัดเจน
2. ระบุลักษณะทางไวยากรณ์ หรือหน้าที่ของคำ
3. ให้คำแปล คำจำกัดความ หรือคำอธิบายความหมายของศัพท์
4. ให้คำเหมือน คำตรงข้าม หรือคำอื่น ๆ ที่อยู่ในหมวดหมู่ศัพท์

เดียวกัน

5. อธิบายวิธีใช้คำหรือมีตัวอย่างประโยคแสดงวิธีใช้คำ

ข. บรรณานุกรม

1. วิธีการลงรายการสิ่งพิมพ์ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และเมื่อเลือก หรือกำหนดวิธีการแบบใดแล้ว ก็คงใช้แบบนั้นอย่างสม่ำเสมอตลอดเล่ม

2. ระบุชื่อผู้เขียนหนังสือหรือเอกสารอย่างชัดเจน

3. ระบุชื่อหนังสืออย่างครบถ้วน

4. ระบุรายการพิมพ์ลักษณะ (Imprint) อันได้แก่ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์

5. ระบุรายการบรรณลักษณะ (Collation) อันได้แก่ จำนวนหน้า ขนาดรูปเล่ม และลักษณะการจัดภาพประกอบ

ค. นามานุกรม

1. รวบรวมรายชื่อบุคคลหรือสถานที่ในกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใด

2. ชื่อบุคคลหรือชื่อสถานที่ที่รวบรวมมา เป็นชื่อทางราชการ และเป็น

ชื่อที่ใช้ครั้งสุดท้าย

3. ระบุตำแหน่งที่อยู่ของบุคคลหรือตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่
4. ระบุหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลหรือสถานที่
5. ให้ความรู้ด้านชีวประวัติของบุคคลหรือประวัติของสถานที่ เช่น นามานุกรมของบุคคลอาจให้รายละเอียดเกี่ยวกับปีเกิด ปีตาย คุณวุฒิ และผลงานของบุคคลนั้น ๆ ถ้าเป็นนามานุกรมของสถานที่อาจระบุปีที่ก่อตั้ง และการแบ่งส่วนงาน

ง. สารานุกรม

1. บทความแต่ละบทความควรประกอบด้วย คำนำ หรือคำจำกัดความเกี่ยวกับเรื่องหรือปัญหาที่จะกล่าวถึง เนื้อเรื่อง และข้อสรุปของปัญหา
2. มีบทความที่ให้ความรู้ทางวิชาการ
3. มีบทความที่ให้ความรู้ทั้งเรื่องราวในอดีตและในปัจจุบัน
4. ให้ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ สารานุกรมที่ดีควรมีความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับชาติต่าง ๆ
5. การจัดเนื้อเรื่อง และการแบ่งหัวข้อย่อยในแต่ละบทความเหมาะสม คำเป็นเรียงตามลำดับเหตุผล การอธิบายควรมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันไม่ขัดแย้งกันเอง

จ. ครรชนีและสาระสังเขป

1. การลงรายการครรชนีถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เมื่อเลือกใช้วิธีลงรายการแบบใดแล้วก็คงใช้แบบนั้นอย่างสม่ำเสมอ
2. ระบุชื่อผู้เขียนบทความอย่างชัดเจน
3. ระบุชื่อบทความอย่างชัดเจน
4. ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการตีพิมพ์อย่างครบถ้วน คือ ระบุชื่อวารสาร ปีที่ของวารสาร ฉบับที่ วันเดือนปีที่พิมพ์ และเลขหน้าของบทความ
5. ถ้ามีสาระสังเขป ใจความต้องกระชับรัดกุม ให้ความรู้ในบทความได้ครบถ้วน

ฉ. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์

1. ระบุชื่อภูมิศาสตร์อย่างถูกต้อง ถ้ามีชื่อเรียกใ้ชื่อหรือสะกดชื่อนั้นใดหลายแบบก็ควรระบุควบ
หลาย
2. ระบุคำอ่านออกเสียงของชื่อภูมิศาสตร์เหล่านั้น
3. ระบุที่ตั้งของชื่อทางภูมิศาสตร์นั้น
4. ระบุสภาพทางภูมิศาสตร์ของชื่อนั้น
5. ให้ความรู้ด้านภูมิศาสตร์เกี่ยวกับชื่อนั้น เช่นนอกอาณาเขต
สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ

ช. อักษรานุกรมชีวประวัติ

1. ระบุชื่อของบุคคลอย่างถูกต้อง
2. ระบุปีเกิด ปีตาย
3. ใ้ประวัติการศึกษา หรือระบุคุณวุฒิ
4. ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต
5. ใ้ประวัติการทำงาน

ซ. หนังสือรายปี

1. สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบปี
2. วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ โดยย่อ
3. มีบทความที่ให้ความรู้ใหม่ ๆ
4. มีตารางสถิติใหม่ ๆ
5. เปรียบเทียบเหตุการณ์และข้อมูลสถิติ กับเหตุการณ์หรือข้อมูลใน
รอบปีที่ผ่านมา เพื่อแสดงแนวโน้มของกิจกรรมต่าง ๆ

ลักษณะพิเศษของหนังสือ (Special Features)

ก. พจนานุกรม

1. มีคำแปลหรือคำอธิบายศัพท์ประกอบคำศัพท์ทุกคำ ไม่โย่งให้ไปอ่านคำอธิบายจากศัพท์คำอื่น ยกเว้นใ้โดยอธิบายความหมายของศัพท์นั้นมาแล้ว

2. คำอธิบายศัพท์หรือคำจำกัดความเป็นคำง่าย ไม่อธิบายความ-
หมายศัพท์ด้วยคำยากที่ต้องแปลความหมาย

3. มีภาคผนวกให้ความรู้เพิ่มเติม

4. มีภาพประกอบเรื่องที่ยาก จะจัดภาพประกอบไว้ใกล้เคียงเรื่อง
ที่ใช้ประกอบ

5. ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน

ข. บรรณานุกรม

1. มีรายละเอียดที่ระบุเนื้อหาของหนังสือ เช่น เลขหมู่หนังสือ หัวเรื่อง
บรรณนิทัศน์ หรือสาระสังเขป

2. บรรณนิทัศน์หรือสาระสังเขปที่จัดทำขึ้น กระทั่งรัดใจความ

3. ระบุแหล่งที่จะค้นหาสิ่งพิมพ์เหล่านั้นได้ เช่น รายชื่อห้องสมุดที่มี

สิ่งพิมพ์เหล่านั้น

4. ระบุราคาของสิ่งพิมพ์

5. แนะนำการใช้พิมพ์ โดยระบุว่าควรใช้สิ่งพิมพ์เหล่านั้นประกอบ
การศึกษาในสาขาวิชาใด หรือเหมาะสมสำหรับผู้อ่านระดับใด เป็นต้น

ค. นามานุกรม

1. มีครรชนพิเศษแยกตามประเภทกิจกรรม สินค้า หรือบริการของ
รายการที่รวบรวมมาจัดทำนามานุกรม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่ต้องการติดต่อ
ธุรกิจประเภทหนึ่งประเภทใดโดยเฉพาะ

2. ถ้ามีโฆษณาปนอยู่ เนื้อหาที่ใช้ในการโฆษณาไม่ควรมากกว่าร้อยละ
20 ของเนื้อที่ทั้งหมด

3. จัดวางตำแหน่งโฆษณาได้เหมาะสม

4. โฆษณาที่แทรกอยู่ จะต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ถ้าเป็น
นามานุกรมของบุคคลหรือสถานที่ในกิจการหนึ่งกิจการใดโดยเฉพาะ โฆษณาที่ปนอยู่ควร
เป็นโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นเท่านั้น

5. มีบทนำ ภาคผนวก หรือให้ความรู้อื่นนอกเหนือจากรายชื่อผู้คัด
และสถานที่

ง. สารานุกรม

1. มีภาพประกอบเรื่อง และภาพประกอบนั้นมีรายละเอียดตรงกับ
ข้อความที่ไขประกอบ รวมทั้งจัดตำแหน่งภาพประกอบไว้ใกล้เคียงกับเรื่อง

2. ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม

3. มีแผนที่ประกอบเรื่อง

4. มีตารางสถิติประกอบเรื่อง

5. มีการปรับปรุงเนื้อเรื่องให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยจัดทำหนังสือ
รายปีเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอความรู้ใหม่ ๆ

จ. ครรชนีและสาระสังเขป

1. กำหนดหัวข้อเรื่องของสิ่งพิมพ์อย่างละเอียด ชัดเจน

2. เลือกคำที่นำมาใช้เป็นหัวข้อเรื่องได้เหมาะสม

3. มีหัวข้อเรื่องใหม่ ๆ เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางวิชาการ

4. ระบุแหล่งที่จะค้นหาสิ่งพิมพ์เหล่านั้นได้

5. ขอบเขตและสาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมาจัดทำเป็นครรชนี
ไม่ควรซ้ำกับขอบเขตของครรชนีหรือสาระสังเขปที่เคยมีผู้จัดทำมาแล้ว

ฉ. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์

1. มีภาพประกอบเรื่อง

2. มีแผนที่ประกอบเรื่อง

3. ภาพและแผนที่ไขประกอบเรื่อง มีขนาดเหมาะสมและชัดเจนสวยงาม

4. ให้ความรู้เชิงประวัติเกี่ยวกับชื่อภูมิศาสตร์ต่าง ๆ

5. ให้ความรู้เกี่ยวกับผลผลิต อาชีพของประชากร และชีวิตความเป็นอยู่

เป็นอยู่ของประชากรในบริเวณนั้น

ช. อักษรานุกรมชีวประวัติ

1. มีภาพประกอบชีวประวัติ

กับเรื่อง

2. ภาพประกอบอยู่ใกล้กับเรื่อง และมีรายละเอียดของภาพเหมาะสม
3. ภาพประกอบชัดเจนสวยงาม
4. ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานและผลงานของบุคคลนั้น ๆ
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมของสมัยที่บุคคลเหล่านั้นมีชีวิตรอยู่

ข. หนังสือรายปี

1. มีภาพประกอบเรื่องที่ชัดเจน สวยงาม
2. ภาพประกอบทันสมัยและให้รายละเอียดที่ตรงกับเรื่อง
3. มีตารางสถิติประกอบเรื่องตามสมควร
4. ตารางสถิติที่นำมาประกอบเรื่องชัดเจน และเข้าใจง่าย
5. มีคำบรรยายประกอบตารางสถิติอย่างชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงโดยการให้คะแนนส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือทุกด้าน ส่วนประกอบละ 5 คะแนน รวมเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 50 คะแนน

เมื่อประเมินคุณค่าโดยการให้คะแนนคุณสมบัติทุกด้านของหนังสือแล้ว จึงรวมคะแนนทั้งหมดของหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง แล้วคิดคะแนนเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม 50 คะแนน

ในการวิจัยถือว่าหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพดีต้องได้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 60 ทั้งนี้ผู้วิจัยถือว่าหนังสืออ้างอิงที่ดีควรมีคุณภาพสูงพอสมควร ประกอบกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณค่าก็เป็นเกณฑ์ที่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของหนังสือไทยแล้ว จึงควรยกระดับคุณภาพของหนังสือให้สูงขึ้น สำหรับหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่มากนั้น ควรได้คะแนนคุณภาพตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้แยกประเมินคุณค่าหนังสืออ้างอิงทีละประเภท แต่ละประเภทเริ่มต้นด้วยการอ่านและพิจารณาคุณค่าอย่างกว้าง ๆ ครั้งหนึ่งก่อน แล้วจึงประเมินคุณค่าโดยละเอียด โดยให้คะแนนส่วนประกอบแต่ละด้านที่ละเอียดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กล่าวคือเมื่อใช้เกณฑ์ข้อใดก็ให้คะแนนส่วนประกอบหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทเฉพาะกับเกณฑ์ข้อนั้นโดยตลอดทุกเล่ม แล้วจึงพิจารณาเกณฑ์ข้อต่อ ๆ ไปด้วยวิธีเดียวกัน จนครบถ้วนตามเกณฑ์ทุก ๆ ข้อ

2. รวมคะแนนส่วนประกอบทุกด้านของหนังสือแต่ละเล่ม แล้วคิดคะแนนเป็นร้อยละจากคะแนนเต็ม 50 คะแนน

3. ประเมินคุณภาพส่วนประกอบทุกด้านของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท โดย
ก. แบ่งน้ำหนักคะแนนคุณสมบัติแต่ละด้าน ซึ่งมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน ออกเป็น 5 ระดับ ในแต่ละระดับหาร้อยละของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทที่ได้น้ำหนักคุณสมบัติในระดับนั้น

ข. หามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. หามัชฌิมเลขคณิตโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัชฌิมเลขคณิต}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนคะแนนทั้งหมด}^1$$

---

¹ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.

2. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

$$S.D. = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$X = \text{คะแนน (น้ำหนักของคุณภาพ)}^1$$

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนคุณสมบัติต่าง ๆ ออกเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนน	4.60 - 5.00	อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก
คะแนน	3.50 - 4.50	อยู่ในเกณฑ์	ดี
คะแนน	2.50 - 3.50	อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
คะแนน	1.50 - 2.50	อยู่ในเกณฑ์	ยังไม่ดีนัก
คะแนน	1.00 - 1.50	อยู่ในเกณฑ์	ยังไม่ดีเลย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

พจนานุกรม

พจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมี 199 ชื่อเรื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

พจนานุกรมเล่มที่มีคุณภาพดีที่สุดได้ 44 คะแนน หรือร้อยละ 88.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

พจนานุกรมเล่มที่มีคุณภาพต่ำที่สุดได้ 23 คะแนน หรือร้อยละ 46.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของพจนานุกรมทั้ง 199 ชื่อเรื่อง คือ 32.31 หรือร้อยละ 64.62 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

พจนานุกรมที่ได้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ของหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพดีนั้น มี 173 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 86.93 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ส่วนพจนานุกรมที่ยังมีคะแนนคุณภาพต่ำกว่าร้อยละ 60 มีจำนวน 26 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 13.08 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนคุณภาพของพจนานุกรม

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
1.	กนิษฐา กาญจนจारी. <u>พจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย-อังกฤษ.</u> พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2516.	33	66
2.	กมล จาตะเสน. <u>พจนานุกรมศัพท์ธุรกิจการค้า.</u> พระนคร: แพร่พิทยา, 2516.	31	62
3.	กมล จาตะเสน. <u>พจนานุกรมศัพท์หมวดคำไทย-อังกฤษฉบับนักศึกษา.</u> พระนคร: แพร่พิทยา, 2512.	30	60
4.	กลม ชูทรัพย์ และวิทยา ศรีเครือวัลย์. <u>พจนานุกรมศัพท์พาณิชย์ (Dictionary of Commerce)</u> พิมพ์ครั้งที่ 3, พระนคร: แพร่พิทยา, 2513.	31	62

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
5.	กมล เกาพิจิตร. <u>พจนานุกรมไทย-อังกฤษ (Modern Thai-English Dictionary)</u> พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2498.	32	64
6.	กมล เกาพิจิตร. <u>พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย (Modern English-Thai Dictionary)</u> พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2497.	32	64
7.	กลาโหม, กระทรวง. กองบัญชาการทหารสูงสุด. <u>พจนานุกรมศัพท์ทหารอังกฤษ-ไทย ฉบับใช้ร่วมสามเหล่าทัพ. พิมพ์ครั้งที่ 5.</u> พระนคร, 2513.	39	78
8.	กลิน สุวตะพันธ์ และคนอื่น ๆ. <u>ดอกไม้หอมเมืองไทย พद्यอนุกรมวิธาน.</u> กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล, 2517.	32	64
9.	การฝึกหัดครู, กรม. หน่วยงานพิเศษ. <u>นามานุกรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.</u> พระนคร, 2512.	38	76
10.	กิตติพงศ์ โชตามระ. <u>ศัพท์ภาษาญี่ปุ่น-ไทย.</u> พระนคร: วัชรินทร์การพิมพ์, 2515.	29	58
11.	เกียรติ ศรีพงศ์ และ ทองสุก เกตุโรจน์. <u>พจนานุกรมการใช้คำอังกฤษ.</u> พระนคร: กาวหนา, 2507.	30	60

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
12.	โกมล เกษรสุคนธ์. <u>Toefl Dictionary.</u> พระนคร : ก้าวหน้า, 2515.	32	64
13.	โกวิท บัณฑิตวิทยา. <u>พจนานุกรมศัพท์วิทยาการหมวด ภาพอังกฤษ-ไทย (Technical Terms English-Thai)</u> พระนคร : เกษม- บรรณกิจ, 2514.	30	60
14.	ขจร สาธุพันธ์. <u>ศัพท์วิชาการการคลัง.</u> พระนคร: โรงพิมพ์ธนาคารออมสิน, 2514.	35	70
15.	คณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย. <u>พจนานุกรมพุทธ- ศาสนา จีน-สันสกฤต-อังกฤษ-ไทย (Chinese-Sanskrit-English-Thai Dictionary)</u> กรุงเทพฯ, 2519.	39	78
16.	คณิน บุญสุวรรณ. <u>ศัพท์รัฐสภา.</u> กรุงเทพฯ: บริษัทการพิมพ์, 2520.	32	64
17.	คริสตธรรมเชียงใหม่, วิทยาลัย. <u>ประมวลศัพท์ศาสนา และปรัชญา.</u> พระนคร: สุริยบรรณ, 2514.	33	66
18.	คำรณ อินทชูไชย. <u>ศัพท์พจนานุกรมไทย-อังกฤษเกี่ยวกับ การพัฒนบริหาร.</u> พระนคร: โรงพิมพ์ เจริญธรรม, 2511.	30	60

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
19.	จง แผลกบรรจง และ จริญญา พิภูด. <u>พจนานุกรมศัพย์ วังสีกาว</u> . พระนคร: โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2511..	30	60
20.	จรินทร์ ชานีรัตน์. <u>รวมศัพท์ทางวิชาการ การศึกษา จิตวิทยา พลศึกษา กีฬา สุขศึกษา และ สุนทนาการ</u> . กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์, 2517.	35	70
21.	จรรยา มิสินทร์, และคนอื่น ๆ. <u>พจนานุกรมศัพท์การ ศึกษา</u> . พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2505.	32	64
22.	จรรยา สุภาพ. <u>ศัพท์วิชาการทางรัฐศาสตร์</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2512.	35	70
23.	จักร วรทิด. <u>พจนานุกรมจีน-ไทย</u> . กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, 2518.	31	62
24.	จันทร์พูนินฤนาท, กรมพระ. <u>พจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต</u> . พระนคร: กิวพร, 2512..	39	78
25.	จำลอง พิศนาคะ. <u>พจนานุกรมจีนกลาง แท้จิ๋ว อังกฤษ ไทย (Mandarin, Shawchiew, English, Thai Dictionary)</u> กรุงเทพฯ: บันฑาดสาส์น, 2517.	31	62

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
26.	เจริญ ไชยชนะ. <u>พจนานุกรมคำมาตรฐานและศัพท์บัญญัติ</u> <u>ภาษาไทย</u> . พระนคร: เขมมบรรณกิจ, 2501.	30	60
27.	เจริญ ไชยชนะ. <u>พจนานุกรมไทยฉบับสากล</u> . พิมพ์ครั้งที่ ที่ 2. พระนคร: เขมมบรรณกิจ, 2501.	27	54
28.	เจริญ สุวรรณสุข. <u>กฎแจจตุสัททกรรม</u> . พระนคร: เขมมบรรณกิจ, 2501.	28	56
29.	เจริญ สุวรรณสุข. <u>พจนานุกรมศัพท์ทุตสัททกรรม</u> . พระนคร: เขมมบรรณกิจ, 2505.	30	60
30	เจือ สตะเวทิน. <u>พจนานุกรมสำนวนโวหารไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์สามมิตร, 2507.	30	60
31.	ฉลาค บุญลอย. <u>พจนานุกรมบาลี สันสกฤต ไทย อังกฤษ</u> . กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา, 2517.	38	76
32.	เฉลิม ขงบุญเกิด. <u>ภาษาไทย ภาษาจีน</u> . พระนคร: ศูนย์การพิมพ์, 2512.	32	64
33.	ชลประทาน, กรม. <u>ศัพท์เทคนิคของกรมต่าง ๆ ใน</u> <u>กระทรวงเกษตร</u> . พระนคร, 2505.	32	64
34.	ชวินทร์ สระคำ. <u>พจนานุกรมบาลี-ไทยฉบับนักศึกษา</u> . พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.	32	64
35.	ชาคริต พิษณุรักษ์. <u>พจนานุกรมฉบับพัฒนาการอังกฤษ-ไทย</u> . พระนคร: บี.ซี.ซี. พิมพ์ลิขิงก์, 2509.	30	60

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
36.	ชาคริต พิณรุทัย. <u>Complete Classified - Dictionary</u> (พจนานุกรมศัพท์หมวดฉบับสมบูรณ์) พระนคร: บันทาลสาส์น, 2512.	31	62
37.	ชิต วิชาลแทน. <u>พจนานุกรมคำพ้อง</u> . พระนคร: โรงพิมพ์อักษรบริการ, 2502.	28	56
38.	ชินวรสิริวัฒน์, กรมหมื่น. <u>พระคัมภีร์อภิธานีย์พิพิธกา</u> <u>หรือพจนานุกรมภาษาบาลีแปลเป็นไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนาการ, 2456.	37	74
39.	โชติ กัลยาณมิตร. <u>พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะ</u> <u>เกี่ยวเนื่อง</u> . กรุงเทพฯ: การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย, 2518.	40	80
40.	เคโซ สวานานนท์. <u>พจนานุกรมจิตวิทยา</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร, 2512.	33	66
41.	คิน ปรัชญพฤกษ์ และอิสระ สุวรรณผล. <u>พจนานุกรมการ</u> <u>บริหาร</u> . พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์ แห่งประเทศไทย, 2514.	34	68
42.	ทักษิณา สวานานนท์. <u>พจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์</u> . กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร, 2518.	36	72

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
43.	เทพรัตนคุณิษฎ์, หลวง. <u>พจนานุกรมชาติสุสฤต</u> <u>สำหรับใช้สอบเทียบชาติบาลี</u> . พระนคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2494.	33	66
44.	ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา และคนอื่น ๆ. <u>ปทานุกรมฉบับพิเศษ</u> . ม.ป.ท. 2462.	30	60
45.	นราธิปพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น. <u>ศัพท์การเมืองและ</u> <u>การทูต</u> . พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2510.	33	66
46.	นราธิปพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น. <u>ศัพท์สนธิสัญญาและ</u> <u>การเมือง</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ประชาธิปไตย, 2481.	34	68
47.	นารด จันทรสันติ. <u>ปทานุกรมศัพท์กฎหมายอังกฤษ-ไทย</u> <u>พร้อมด้วยลำดับมาตราในประมวลกฎหมายแพ่ง</u> <u>และพาณิชย์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์มหา- วิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2496.	32	64
48.	นารด จันทรสันติ. <u>พจนานุกรมศัพท์กฎหมายอังกฤษ-ไทย</u> <u>พร้อมด้วยลำดับมาตราในประมวลกฎหมายอาญา</u> พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2498.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
49.	บรรจบ พันธุเมธา. <u>พจนานุกรมเขมร-ไทย ฉบับทุน พระยาอนุমানราชชน เล่ม 1 ก-ต.</u> กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์, 2517.	35	70
50.	บัญชา วุฒิสุขุม. <u>พจนานุกรมนักศึกษาจำแนกศัพท์ไทย- อังกฤษ (Thai-English Vocabulary Extension) พิมพ์ครั้งที่ 2, ฉบับรี: ชัยมงคลการพิมพ์, 2506.</u>	27	54
51.	บุญถิ่น ชัดถาวร, และคนอื่น ๆ. <u>นิยามกฎและสูตรพีลิกซ์ และเคมี. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญ- ทัศน์, 2501.</u>	30	60
52.	บุญทรง สราวุธ. <u>พจนานุกรมช่างกล (Dictionary of Engineering) พระนคร: เกษม- บรรณกิจ, 2515.</u>	31	62
53.	บุญทรง สราวุธ. <u>ศัพท์ช่างกล (อังกฤษ-ไทย)</u> พระนคร: เขษมบรรณกิจ, 2507.	31	62
54.	บุญทรง สราวุธ. <u>พจนานุกรมช่างก่อสร้างอังกฤษ-ไทย (Dictionary of Building Construc- tion English-Thai) พระนคร: โอเคียนสโตร, 2511.</u>	32	64
55.	บุญทรง สราวุธ. <u>ศัพท์พาณิชย์-บัญชี (อังกฤษ-ไทย)</u> พระนคร: เกษมบรรณกิจ, 2507.	33	66

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
56.	บรึคเลย์, คี.ปี. <u>อักษรานุกรมศัพท์ (Dictionary of Siamese Language)</u> พระนคร: คุรุสภา, 2514.	34	68
57.	บุตร ประดิษฐาวิช. <u>พจนานุกรมฝรั่งเศส-ไทย-อังกฤษ.</u> พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2511.	31	62
58.	บุตร ประดิษฐาวิช. <u>พจนานุกรมเยอรมัน-ไทย-อังกฤษ.</u> พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2513.	32	64
59.	บุตร ประดิษฐาวิช. <u>ศัพท์สะแลงและศัพท์แพทย์ที่มีคำ สะแลงหลายคำ.</u> พระนคร: แพรพิทยา, 2504.	32	64
60.	ประมง, กรม. หน่วยสำรวจแหล่งประมง. <u>ปทานุกรม เครื่องมือทำการประมงของประเทศไทย.</u> พระนคร, 2512.	33	66
61.	<u>ประมวลคำไทยฉบับสมบูรณ์.</u> พระนคร: เขมมบรรณกิจ, 2504.	30	60
62.	ประยูทธ หลงสมบุญ. <u>พจนานุกรมบาลี-ไทย.</u> กรุงเทพฯ: คุรุสภา, 2519.	32	64
63.	ประสิทธิ์ ขวลิขำรง. <u>ปทานุกรมจีน-ไทย.</u> พระนคร: บริษัทนานมี, ม.ป.ป.	26	52
64.	ประสิทธิ์ ขวลิขำรง. <u>พจนานุกรมไทย-จีน.</u> พระนคร: บริษัทนานมี, 2506.	27	54

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
65.	ประสิทธิ์ แสนศิริ. <u>พจนานุกรมกฎหมาย</u> . ม.ป.ท. 2504.	34	68
66.	ประสิทธิ์ อุดรฐานะ. <u>พจนานุกรมศิลป</u> . พระนคร: เกษมบรรณกิจ, 2515.	32	64
67.	ประเสริฐอักษรนิติ, หลวง. <u>พจนานุกรมเป็นคำแปล</u> <u>ศัพท์เป็นภาษาไทยสำหรับเขียนคำใช้ให้ถูกต้อง</u> <u>ตัวสกก</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ไพศาล- บรรณนิติ, ร.ศ. 120 (พ.ศ. 2445)	32	64
68.	ปราโมทย์ ชื่นปรีดี. <u>พจนานุกรมศัพท์อิเล็กทรอนิกส์</u> . พระนคร: เกษมบรรณกิจ, 2511.	33	66
69.	ปรีดิศิธรรมธาดา, พระยา. <u>พระยาที่ลปิกรมแปลลำดับ</u> <u>บาลีเป็นไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ไพศาล- บรรณนิติ, 2459.	35	70
70.	ปลั่ง พลอยพรหม. <u>พจนานุกรมไทย-อังกฤษ</u> . พระนคร: รวมสาส์น, 2508.	26	52
71.	ปลั่ง พลอยพรหม. <u>พจนานุกรมไทย-อังกฤษฉบับสมบูรณ์</u> <u>(Modern Standard Thai-English</u> <u>Dictionary)</u> พระนคร: แพร่พิทยา, 2502.	29	58

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
72.	บัลแกวซ์, ที.เจ.บี. <u>ศิริพจน์ภาษาไทย (Diction- naire Siamois Francais Anglais)</u> พระนคร: ม.ป.ท. ค.ศ. 1896 (พ.ศ. 2436)	30	60
73.	ป่าไม้, กรม. <u>ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (Siamese Plant Names)</u> พระนคร, 2491.	33	66
74.	ปิ่น มุทุกันต์. <u>ประมวลศัพท์ศาสนา.</u> พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2505.	30	60
75.	เปลื้อง ณ นคร. <u>พจนะ - สารานุกรม โคม 1.</u> พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.	42	84
76.	แปลก สนธิรักษ์. <u>พจนานุกรมบาลี-ไทย.</u> พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2506.	31	62
77.	แปลก สนธิรักษ์ และสวัสดิ์ สวัสดิ์พิณีจันทร์. <u>ศัพท์ ศาสนา.</u> พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2503.	30	60
78.	ผด ศรีสาคร และคนอื่น ๆ. <u>คู่มือภาษาไทย-มละยา สำเนียงภาษากลาง ปีนัง สิงคโปร์ กับสำเนียง มละยาพื้นเมืองในจังหวัดยะลา บัตตานี นรา- ธิวาส.</u> พระนคร: โรงพิมพ์รามิน, 2503.	23	46

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
79.	พจน์ ชัญชนันท์ และคนอื่น ๆ. <u>เรียนวิชาการศึกษา</u> <u>โดยศัพท์บัญญัติ</u> . พระนคร: การพิมพ์ วีรสัมพันธ์, 2502.	30	60
80.	พจนสุนทร, พระยา. <u>อักษรานุกรมธรรมมท.</u> ม.ป.ท., ม.ป.ป.	31	62
81.	<u>พจนานุกรมไทย</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา, 2518.	33	66
82.	<u>พจนานุกรมไทยฉบับก้าวหน้า</u> . พระนคร: ก้าวหน้า, 2502.	28	56
83.	<u>พจนานุกรมฝรั่งเศส-ไทย</u> . พระนคร: รวมสาส์น, 2504.	32	64
84.	<u>พจนานุกรมภาคอีสาน-ภาคกลาง ฉบับปณิธานสมเด็จ</u> <u>พระมหาธีรวงศ์</u> . พระนคร: ไทยวัฒนา- พานิช, 2515.	34	68.
85.	<u>พจนานุกรมภาพ (Pictorial Dictionary)</u> กรุงเทพฯ: โพธิ์สามต้นการพิมพ์, 2518.	26	52
86.	<u>พจนานุกรมไทยฉบับเล็กและคำบัญญัติ (Technical</u> <u>Terms)</u> พระนคร: กรุงเทพบรรณาการ, 2470.	30	60
87.	<u>พจนานุกรมภาษาเหนือ</u> . พระนคร: คดังวิทยา, 2499.	31	62

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
88.	<u>พจนานุกรมช่าง</u> . พระนคร: บันกาลสาส์น, 2516.	31	62
89.	<u>พจนานุกรมศัพท์แพทย์ (Medical Dictionary)</u> <u>อังกฤษเป็นไทยพร้อมคำอ่าน</u> . ฉบับแก้ไข ปรับปรุง. พระนคร: แพริทยา, 2514.	33	66
90.	<u>พจนานุกรมสำหรับนักเรียนฉบับแก้ไขปรับปรุง</u> . พระนคร: ครูสภา, 2504.	31	62.
91.	พยางค์ จอมพิทักษ์. <u>ศัพท์เทคนิค เรื่องนำรู้ วิชาการถ่าย</u> <u>ภาพยนตร์</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2510.	32	64
92.	พระธรรมบุญ, กรม. <u>ศัพท์ระดมา ขอบังคับการประชุม</u> <u>ปรึกษาของวุฒิสภา พ.ศ. 2512</u> . พระนคร: 2512.	33	66
93.	พระธรรมราชานุวัตร (ฟู อุตฺตสิโว) <u>หลักภาษาไทย</u> <u>พายัพ</u> . พระนคร: ราชบัณฑิตยสถาน, 2502.	32	64
94.	วงพกา ภักดีสงคราม. <u>ประมวลศัพท์กฎหมายอังกฤษ-</u> <u>ไทย</u> . พระนคร. นิตยบรรณกร, 2515.		
95.	พิชัย ศักดิ์เสนีย์. <u>นามานุกรมพระเครื่อง</u> . พระนคร: ดวงศึกษา, 2511.	25	50

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
96.	พี. ปุตรา. (P. Putra) <u>ศัพท์หมวดและประโยค</u> <u>สนทนาเยอรมัน-ไทย-อังกฤษ.</u> พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2503.	28	56
97.	ภิญโญ วัชรเทศ และคนอื่น ๆ. <u>พจนานุกรมสำนวน</u> <u>อเมริกัน, อังกฤษ-ไทย พร้อมควยสำนวนศัพท์</u> <u>ทหาร และแนวข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับคัดเลือกไปศึกษาต่างประเทศ.</u> ชนบุรี: โรงพิมพ์ไทยการพิมพ์, ม.ป.ป.	30	60
98.	เภสัชและอายุรเวชแผนโบราณแห่งประเทศไทย, สมาคม. <u>พจนานุกรมศัพท์แพทย์-เภสัชไทย.</u> พระนคร. 2507.	34	68
99.	มนตรี ตราโมท. <u>ศัพท์สังคีต.</u> พระนคร: กรม - ศิลปากร, 2517.	35	70
100.	มนู วัลยะเพ็ชร และวัฒนา พิณยนิติศาสตร์. <u>พจนานุกรม</u> <u>ศัพท์ภูมิศาสตร์.</u> พระนคร: สมาคมสังคม- ศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2508.	35	70
101.	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. <u>พจนานุกรมศัพท์พุทธ-</u> <u>ศาสตร์.</u> (A Dictionary of Buddhism) กรุงเทพฯ, 2518.	36	72
102.	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, <u>ศัพท์หลักสูตรภาษาไทย.</u> พระนคร, 2503.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
103.	มหามกุฏราชวิทยาลัย. <u>ขรรฆานุกรมประมวลจาก พระนิพนธ์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวง วชิรญาณวงศ์. พระนคร, 2518.</u>	36	72
104.	มาดพ สังฆมิตร. <u>พจนานุกรมไทย-ญี่ปุ่น (ฉบับมีคำ อ่าน) พระนคร: ไทยหัตถการพิมพ์, 2496.</u>	26	52
105.	มานิจ ชุมสาย, ม.ล. <u>พจนานุกรมไทย-อังกฤษ.</u> พระนคร: เฉลิมนิจ, 2504.	30	60
106.	มานิจ ชุมสาย, ม.ล. <u>พจนานุกรมฝรั่งเศส-ไทย.</u> พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: เฉลิมนิจ, 2499.	32	64
107.	มานิจ ชุมสาย, ม.ล. <u>พจนานุกรมเยอรมัน-ไทย.</u> พระนคร: โรงเรียนช่างพิมพ์, ค.ศ. 1938 (พ.ศ. 2481)	33	66
108.	มานิจ ชุมสาย, ม.ล. <u>พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย (ฉบับ พิศดาร) พิมพ์ครั้งที่ 6. พระนคร: เฉลิมนิจ, 2503.</u>	33	66
109.	มานิต มานิตเจริญ. <u>พจนานุกรมไทย-ใหม่ทันสมัยที่สุด.</u> พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, 2519.	35	70
110.	มาลัย จันสฤษดิ์ และประสิทธิ์ บุรีรักษ์, หลวง. <u>พจนานุกรม. ม.ป.ท., 2466.</u>	33	66

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
111.	มิเชล, ซี.บี. <u>ลึปกรมายน ภาษาไทยแปลเป็นภาษาอังกฤษ. พระนคร, ม.ป.ท., ร.ศ. 110 (พ.ศ. 2435)</u>	31	62
112.	เมฆ รัตนประสิทธิ์. <u>พจนานุกรมไทยยวน-ไทย-อังกฤษ. ม.ป.ท., 2508.</u>	31	62
113.	เมธี กุลยจินดา. <u>ศัพท์ธนาคาร (Banking Terms) ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.</u>	33	66
114.	แมคอินไตย์, เจมส์. <u>พจนานุกรมฝรั่งเศส-ไทย. พระนคร: เกษมบรรณกิจ, 2505.</u>	30	60
115.	แมคอินไตย์, เจมส์. <u>ศัพท์เทคนิค (Technical Terms) พระนคร: แพร่พิทยา, 2514.</u>	32	64
116.	ยส ปรัชญกุล. <u>A Dictionary of Synonyms and Antonyms. พระนคร: ก้าวหน้า, 2503.</u>		
117.	ร็อคก้า, เอลมาร์, <u>พจนานุกรมเยอรมัน-ไทย. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513.</u>		
118.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พระนคร, 2493.</u>	41	82
119.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>พจนานุกรมศัพท์คณิตศาสตร์และศัพท์ป่าไม้ (ภาค 1) อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พระนคร, 2509.</u>	35	70

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
120.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>พจนานุกรมศัพท์แพทย์อังกฤษ-ไทย</u> <u>ฉบับราชบัณฑิตยสถาน</u> . พระนคร, 2508.	35	70
121.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์อังกฤษ-ไทย</u> ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พระนคร, 2516.	38	76
122.	ราชบัณฑิตยสถาน. คณะกรรมการบัญญัติศัพท์. <u>บัญญัติศัพท์</u> . กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2516.	35	70
123.	ราชบัณฑิตยสถาน, คณะกรรมการบัญญัติศัพท์. <u>ศัพท์บัญญัติ</u> . กรุงเทพฯ, 2517.	36	72
124.	ราชสมาคมพ, นามแฝง. <u>ราชาศัพท์ฉบับสมบูรณ์</u> . พระนคร: บรรณาการ, 2514.	27	54
125.	เรียบมวิรัชพากย์, พระ. <u>พจนานุกรมไทย-ฝรั่งเศส</u> . พระนคร: นครเชมมุกส์โตร, 2501.	32	64
126.	เรียบมวิรัชพากย์, พระ. <u>พจนานุกรมไทย-ฝรั่งเศส</u> <u>ฝรั่งเศส-ไทย</u> . พระนคร: นครเชมมุกส์- สโตร, 2502.	31	62
127.	เรียบมวิรัชพากย์, พระ. <u>พจนานุกรมฝรั่งเศส-ไทย</u> . พระนคร: นครเชมมุกส์โตร, 2502.		
128.	เรียบมวิรัชพากย์, พระ. <u>พจนานุกรมฝรั่งเศส-อังกฤษ-ไทย</u> <u>พร้อมคำอ่าน</u> . กรุงเทพฯ: นครเชมมุกส์โตร, 2517.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
129.	เรียบวิรัชพากย์, พระ. <u>พจนานุกรมสี่ภาษา ไทย- อังกฤษ-ฝรั่งเศส-เยอรมัน</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2516.	32	64
130.	เรียบวิรัชพากย์, พระ. <u>พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย</u> . พระนคร: นครเชษฐมุกตโร, 2512.	32	64
131.	ล่อง มีเศรษฐี. <u>พจนานุกรมลำดับสระ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์จงเจริญ, 2504.	38	76
132.	เลิศ เกษรคำ และคนอื่น ๆ. <u>Idioms at Work</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2507.	31	62
133.	วรภักดีวิบูลย์, พระ. <u>พจนานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2511.	39	78
134.	วรเศรษฐ อุกฤษโชค. <u>พจนานุกรมเรียนภาษาแต่จิ๋ว จีน- กลาง</u> . พระนคร: เขษมบรรณกิจ, 2512.	30	60
135.	วรเศรษฐ อุกฤษโชค. <u>ศัพท์หมวดสี่ภาษาไทย-อังกฤษ- แต่จิ๋ว-จีนกลาง</u> . พระนคร: เขษมบรรณกิจ, 2502.	29	58
136.	วารี พงษ์เวช. <u>พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ว่าด้วยเศรษฐ- ศาสตร์ (English-Thai Dictionary of Economics, Banking and Business)</u> พระนคร: รวมสาส์น, 2507.	33	66

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
137.	วิธีไตรมาตรา, ชุน. <u>สำนวนไทย</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: รวมสาส์น, 2515.	38	76
138.	วิชาการ, กรม. <u>ปทานุกรม</u> . พระนคร, 2463.	32	64
139.	วิชาการ, กรม. <u>ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา</u> . กรุงเทพฯ, 2518.	36	72
140.	วิชาการ, กรม. <u>ศัพท์านุกรม</u> . พระนคร, 2514.	32	64
141.	วิชาการ, กรม. <u>สังกต-ไทย อังกฤษ อภิธาน</u> . พระนคร, 2507.	32	64
142.	วิชาขนตรกรรม, หลวง. <u>พจนานุกรมช่าง</u> . พิมพ์ ครั้งที่ 3. พระนคร: แพร่พิทยา, 2510.	34	68
143.	วิทยา ศรีเครือวัลย์. <u>พจนานุกรมศัพท์ธุรกิจและการ ธนาคาร (A Complete Dictionary of Business and Banking Terms)</u> พระนคร: แพร่พิทยา, 2507.	30	60
144.	วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย. คณะกรรมการวิชา วิศวกรรมโยธา. <u>ศัพท์วิทยาการวิศวกรรม- โยธา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ, 2519.	36	72
145.	วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย. คณะกรรมการวิศว- กรรมสำรวจ. <u>ศัพท์วิทยาการวิศวกรรมสำรวจ</u> . กรุงเทพฯ, 2518.	37	74

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
146.	<u>ศัพท์หมวดฝรั่งเศส-ไทย-อังกฤษ</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2501.	29	58
147.	ศิริ พงศทัต และโกมล เกษรสุคนธ์. <u>คู่มือศัพท์หมวด ทหาร</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2513.		
148.	ศิลป์ พีระศรี และ อนุমানราชชน, พระยา. <u>ศิลปะ- สงเคราะห์</u> . กรุงเทพฯ: บรรณาการ, 2515.	37	74
149.	ศึกษากิจพิสัยพันธ์, ชุน. <u>วรรณคดีวงนิชาน</u> . ชาญวีระ: สื่อการค้า, 2504.	30	60
150.	ศึกษาธิการ, กระทรวง. <u>แบบเรียนศัพท์ "ศัพท์เทียบ มคธ สันสกฤต ไทย" ร.ศ. 123</u> . พระนคร, ร.ศ. 123 (พ.ศ. 2447)	33	66
151.	ศึกษาธิการ, กระทรวง. <u>ศัพท์เขมร</u> . พระนคร, ร.ศ. 125 (พ.ศ. 2449)	32	64
152.	ศึกษาธิการ, กระทรวง. <u>หนังสือคนตัวสะกด</u> . พระนคร, ร.ศ. 110 (พ.ศ. 2445)	31	62
153.	สงขลา, วิทยาลัยครู. <u>พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ฉบับ ชั่วคราว</u> . สงขลา: โรงพิมพ์เมืองสงขลา, 2514.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
154.	ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), สมาคม. <u>พจนานุกรมศัพท์ช่างญี่ปุ่น-ไทย-อังกฤษ (Japanese-Thai-English Technical Terms)</u> กรุงเทพฯ, 2517.	34	68
155.	สงวน รอดบุญ. <u>อภิธานศิลปะ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ การศาสนา, 2516.	35	70
156.	สงวน อึ้งคง. <u>ราชาศัพท์ฉบับสมบูรณ์</u> . พระนคร: ก้าวหน้า, 2507.	30	60
157.	สตีเฟน ประยูร มินประพาฬ. <u>The Preposition;</u> <u>พจนานุกรมพบพ. พิมพ์ครั้งที่ 3</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2505.	31	62
158.	สมบูรณ์ ณ ถลาง. <u>ร่างพจนานุกรมภาคใต้พร้อมด้วย</u> <u>คำอ่าน</u> . ชนบุรี: โรงพิมพ์บรรหาร, 2506.	28	56
159.	สมพร เทพสิทธิ์. <u>ศัพท์เศรษฐกิจและการค้า</u> <u>(Dictionary of Economic and</u> <u>Business)</u> พระนคร: ก้าวหน้า, 2507.	30	60
160.	สมาทานทีตะคดี, ชุน. <u>พจนานุกรมกฎหมายบรรจุคำ</u> <u>ตั้งโบราณกาลถึงปัจจุบันกาล</u> . พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนากร, 2474.	31	62
161.	สวนดุสิต, วิทยาลัยครู. <u>อักษรานุกรมพจนานุกรมศาสตร์</u> . กรุงเทพฯ, 2519.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
162.	สังข์ พิธโนทัย. <u>พจนานุกรมศัพท์การเมืองอังกฤษ-ไทย.</u> พระนคร: แพร่พิทยา, 2511.	35	70
163.	สามัญศึกษา, กรม. คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ทาง บรรณารักษศาสตร์. <u>ศัพท์บัญญัติทางบรรณา-</u> <u>รักษศาสตร์.</u> กรุงเทพฯ: แผนกวิชา บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.	33	66
164.	สารประเสริฐ, พระ. <u>ปาลี-สยามอภิธาน.</u> พระนคร: กรมการฝึกหัดครู, 2515.	33	66
165.	สารประเสริฐ, พระ. <u>สมญาภิธานรามเกียรติ์.</u> พระนคร: แพร่พิทยา, 2510.	33	66
166.	<u>ตำนานฝรั่งเศส-อังกฤษ-ไทย.</u> พระนคร: โรงพิมพ์ เสรีภัณฑ์, 2503.	26	52
167.	สุจิต ถาวรสุข. <u>พจนานุกรมศัพท์แยกประเภทอังกฤษ-</u> <u>ไทย.</u> พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: มดุงศึกษา, 2501.	27	54
168.	สุชีพ ปุณฺณภาพ. <u>พจนานุกรมศัพท์พุทธศาสนาไทย-</u> <u>อังกฤษ และอังกฤษ-ไทย.</u> พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: เกษมบรรณกิจ, 2514.	34	68

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
177.	<u>หลักการอ่านและเขียนภาษาไทย (เฉพาะคำที่มักอ่าน พลาดและเขียนผิด)</u> พระนคร: เขม- บรรณกิจ, 2503.	30	60
178.	อเนก เลี้ยงประเสริฐ. <u>วิสามานยนาม (ชื่อคน)</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2518.	32	64
179.	อเนก เลี้ยงประเสริฐ. <u>วิสามานยนาม (ชื่อสถานที่)</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2515.	32	64
180.	อว ไชยวสุ. <u>สะกดให้ถูกตามพจนานุกรมฉบับราช- บัณฑิตยสถาน</u> . พระนคร: พิมพ์ศึกษากร, 2502.	31	62
181.	อภิญา จรุงพร. <u>ศัพท์และความหมายทางการบริหาร</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2515.	35	70
182.	<u>อักษรวิธานศัพท์แปล</u> . ม.ป.ท. ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2454)	31	62
183.	ฮับตุลการ์เกอร์, โมห์หมัค และ นิมะ ประนอมวงศ์. <u>พจนานุกรมไทย-มลายู (Kamus Thai-Malayu)</u> พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา, 2517.	33	66
184.	อาจ แจ่มเมฆ. <u>อักษรวิธานศัพท์ศควิทยา</u> . พระนคร: เสรีวิทย์, 2502	26	52.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
185.	อุตุนิยมวิทยา, กรม. <u>นิยามศัพท์อุตุนิยมวิทยาสากล</u> (<u>International Meteorological</u> <u>Vocaburaly</u>) พระนคร, 2501.	33	66
186.	อุทัย หิรัญโต. <u>ประมวลทวิเคราะห์และอธิบายศัพท์</u> <u>กฎหมาย</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2515.	33	66
187.	ฮิคสัน, โจอัน แอล. และ นิจ ทองโสภิต. <u>สำนวน</u> <u>กิริยาภาษาอังกฤษและสะแลง</u> . พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ. แพร่พิทยา, 2516.	34	68
188.	Allison, Gordon H.A. <u>Jumbo English-Thai</u> <u>Dictionary; Completely New Dic-</u> <u>tionary of the Thai Language</u> . Bangkok: Professional Services Publishers and Translators, B.E. 2515.	33	66
189.	Kuson Suchanya. <u>A Dictionary of American</u> <u>Words</u> . Bangkok: Odeon Store, B.E. 2508.	30	60
190.	McIntyre, James. <u>New Standard German-</u> <u>Thai</u> . Bangkok: Prae Pittaya, B.E. 2513.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (ได้เต็ม 50)	ร้อยละ
191.	Mitchell, E.B. <u>Siamese-English Dictionary for the Use of Students in Both Language.</u> n.p., B.E. 2434.	31	64
192.	Narong Buranasiri. <u>Dictionary of Words & How to Use Them (พจนานุกรมศัพท์ อังกฤษ-ไทย)</u> พระนคร: โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, 2515.	31	62
193.	Pallegoix, Auctore D.J.B. <u>Dictionary Language Thai Sive Siamensis Interpretatione Latina, Gallica et Anglaie (ศัพท์ พระจนะ พาดำไท)</u> n.p., Jessue Imperatoris, B.E. 2434.	31	62
194.	Prae Pittaya's <u>English-Thai Encyclopedic Dictionary.</u> Bangkok: Prae Pittaya, B.E. 2518.	39	78
195.	Smith, Samuel J.A. <u>Comprehensive Anglo-Siamese Dictionary (คัมภีร์สรพจนานุกรม)</u> Bangkok: Bangkolem Press, 1899. (B.E. 2442)	31	62

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	พจนานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
196.	So Sethaputra. <u>New Model English-Thai Dictionary</u> . Desk Edition. Bangkok: Thai Watana Panich, B.E. 2518.	40	80
197.	So Sethaputra. <u>New Model English-Thai Dictionary</u> . 4th Library Edition. Bangkok: Thai Watana Panich, 1970.	44	88
198.	So Sethaputra. <u>New Model Thai-English Dictionary</u> . Desk Edition. Bangkok: Thai Watana Panich, B.E. 2518.	40	80
199.	So Sethaputra. <u>New Model Thai-English Dictionary</u> . Library Edition. Bangkok: Thai Watana Panich, 2516.	44	88

ตารางที่ 1 นี้แสดงว่า พจนานุกรมเล่มที่มีคุณภาพสูงที่สุดมีจำนวน 2 ชื่อเรื่อง คือ New Model English-Thai Dictionary ฉบับ Library edition และ New Model Thai-English Dictionary ฉบับ Library edition พจนานุกรมทั้งสองชื่อเรื่องนี้จัดทำและเรียบเรียงโดยบุคคลคนเดียวกัน คือ สอ เสถบุตร ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 88.00 เป็นพจนานุกรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคำในภาษาอังกฤษอย่าง

กว้างขวาง อธิบายความหมายศัพท์โดยละเอียด และมีภาพประกอบคำอธิบายศัพท์อย่างชัดเจน สำหรับพจนานุกรมที่มีคุณภาพรองลงมาเป็นอันดับสองคือ พจนะ-สารานุกรม เล่ม 1 จัดทำโดยเปลื้อง ณ นคร ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 84.00 เป็นพจนานุกรมที่รวมคำในภาษาไทยไว้ทั้งคำเก่าและคำใหม่ รวมทั้งศัพท์วิชาการบางแขนงด้วย พจนานุกรมที่มีคุณภาพดีเป็นอันดับสามคือ พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 82.00 สำหรับพจนานุกรมที่มีคุณภาพรองลงไปเป็นอันดับสี่มี 3 ชื่อเรื่อง คือ พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง จัดทำโดย โชติ กัลยาณมิตร New Model English-Thai Dictionary ฉบับ Desk edition และ New Model Thai-English Dictionary ฉบับ Desk edition สองเล่มหลังนี้จัดทำโดยสอ เสถบุตร เป็นพจนานุกรมฉบับย่อ (Abridged edition) ของพจนานุกรมเล่มที่มีคุณภาพดีที่สุด พจนานุกรมทั้ง 3 ชื่อเรื่องนี้ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.00

พจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้ได้คะแนนคุณภาพลดหลั่นกันตามลำดับดังนี้คือ พจนานุกรม 7 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 3.52 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80-88 พจนานุกรม 33 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 16.58 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 70-79 พจนานุกรม 133 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 66.83 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 60-69 ส่วนพจนานุกรมที่เหลืออีก 26 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 13.07 ของพจนานุกรมที่ยังได้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 (คือได้คะแนนคุณภาพระหว่างร้อยละ 46.00 ถึงร้อยละ 58.00) ซึ่งถือว่าหนังสืออ้างอิงเหล่านี้เป็นหนังสือที่ยังมีคุณภาพไม่ดี

นอกจากวิเคราะห์คุณภาพของพจนานุกรมแต่ละชื่อเรื่องแล้ว ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ส่วนประกอบด้านต่าง ๆ ของพจนานุกรมอีกด้วย ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ว่า ส่วนประกอบส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง มีส่วนประกอบเพียง 2 ด้าน คือส่วนประกอบด้าน เครื่องช่วยค้นและลักษณะพิเศษของพจนานุกรมเท่านั้นที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบด้านต่าง ๆ ของพจนานุกรม

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ										$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ยังไม่ดีนัก		ไม่ดีเลย				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
1. ผู้จัดทำ	42	21.10	102	51.25	44	22.11	11	5.54	0	0	3.88	0.08	ดี
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	14	7.04	38	19.09	113	56.78	34	17.09	0	0	3.16	0.79	ปานกลาง
3. ปีที่พิมพ์	46	23.12	40	20.10	33	16.58	35	17.59	45	22.61	3.04	1.48	ปานกลาง
4. เนื้อเรื่อง	48	24.12	111	55.78	37	18.59	3	1.51	0	0	4.03	0.67	ดี
5. ความน่าเชื่อถือ	16	8.04	98	49.25	77	38.70	8	4.01	0	0	3.61	0.71	ดี
6. การจัดลำดับเรื่อง	10	5.02	171	85.93	14	7.04	4	2.01	0	0	3.94	0.45	ดี
7. เครื่องช่วยค้น	0	0	5	2.51	39	19.60	93	46.73	62	31.16	1.93	0.79	ยังไม่ดีนัก
8. รูปเล่มและการพิมพ์	3	1.51	71	35.68	88	44.22	37	18.59	0	0	3.20	0.75	ปานกลาง
9. ลักษณะเอกสาร	4	2.01	44	22.11	149	74.87	2	1.01	0	0	3.25	0.51	ปานกลาง
10. ลักษณะพิเศษอื่น ๆ	0	0	6	3.02	54	27.13	139	69.85	0	0	2.33	1.14	ยังไม่ดีนัก

ตารางที่ 2 นี้ แสดงระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของพจนานุกรม ดังนี้

ผู้จัดทำ พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 51.25 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ผู้จัดทำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้จัดทำส่วนมากเคยเขียนหนังสือหรือบทความทางวิชาการมาก่อน ตลอดจนหนังสือหรือบทความที่เขียนนั้นน่าเชื่อถือพอสมควร สำหรับพจนานุกรมที่มีผู้จัดทำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีร้อยละ 21.10 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนพจนานุกรมที่มีผู้จัดทำมีคุณภาพอยู่ในระดับไม่คือนักมีร้อยละ 5.54 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดผู้จัดทำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ผู้พิมพ์โฆษณา พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 56.78 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพปานกลาง ส่วนพจนานุกรมที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพดีมากนั้นมีร้อยละ 7.05 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด สำหรับพจนานุกรมที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพไม่คือนักมีร้อยละ 17.09 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้ผู้พิมพ์โฆษณามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าในประเทศไทยยังขาดสำนักพิมพ์ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อจัดพิมพ์หนังสือทางวิชาการหรือหนังสืออ้างอิงโดยเฉพาะ

ปีที่พิมพ์ พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 23.12 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก พจนานุกรมเหล่านี้เป็นหนังสือใหม่และเป็นหนังสือที่ผู้จัดทำแก้ไขปรับปรุงเนื้อเรื่องให้ทันสมัยอยู่เสมอ ถึงแม้ว่าพจนานุกรมส่วนใหญ่จะมีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีมากก็ตาม แต่ก็มีพจนานุกรมจำนวนไม่น้อยที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือพจนานุกรมร้อยละ 22.61 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ไม่ดีเลย โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์จึงมีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เนื้อเรื่อง พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 55.78 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจัดเนื้อเรื่องได้ดี เนื้อเรื่องมีสาระ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน สำหรับพจนานุกรมที่จัดเนื้อเรื่องได้ดีมากนั้นมีร้อยละ 24.12 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ส่วนพจนานุกรมที่ยังจัดเนื้อเรื่องได้ไม่ดีนักมีจำนวนเล็กน้อยเพียงร้อยละ 1.51 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

ความน่าเชื่อถือ พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 49.25 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี เป็นพจนานุกรมที่เรียบเรียงขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า สำหรับพจนานุกรมที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีจำนวนร้อยละ 8.04 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนพจนานุกรมที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนักมีเพียงร้อยละ 4.01 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี

อย่างไรก็ดี แม้ว่าผู้เรียบเรียงส่วนใหญ่จะได้ค้นคว้าหลักฐานต่าง ๆ ประกอบการเรียบเรียงก็ตาม แต่ยังคงขาดการรวบรวมบรรณานุกรมและเชิงอรรถที่ชัดเจนและถูกต้องตามหลักเกณฑ์

การจัดลำดับเรื่อง พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 85.93 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ จัดลำดับเรื่องได้ดี ส่วนมากจัดคำเรียงตามลำดับอักษร และมีหลักเกณฑ์การเรียงลำดับคำที่ถูกต้องและเป็นระเบียบ มีพจนานุกรมเพียงร้อยละ 2.01 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้นที่ยังจัดลำดับเรื่องได้ไม่ดีนัก พจนานุกรมเหล่านี้เป็นพจนานุกรมศัพท์หมวดซึ่งแบ่งคำออกเป็นหมวดหรือหัวข้อ การเรียงลำดับคำศัพท์ในแต่ละหมวดแต่ละหัวข้อยังสับสน ค้นหาศัพท์ที่ต้องการได้ยาก โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีการจัดลำดับเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

เครื่องช่วยค้น พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 46.73 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ยังจัดเครื่องช่วยค้นเรื่องได้ไม่ดีนัก คือขาดคำแนะนำหรือพบนำอธิบายวิธีใช้หนังสือ

ขาดสารบัญชากล้าคำเป็นเนื้อเรื่อง ไม่มีคำที่ระบุลักษณะการจัดลำดับคำในแต่ละหน้า สำหรับพจนานุกรมที่มีเครื่องช่วยค้นเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการค้นเรื่องเกือบครบถ้วน มีจำนวนเพียงร้อยละ 2.51 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น ซึ่งได้แก่พจนานุกรมดังมีรายชื่อต่อไปนี้คือ พจนะ-สารานุกรม เล่ม 1, พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมลำดับสระ, New Model English-Thai - Dictionary ฉบับ Library edition และ New Model Thai-English Dictionary ฉบับ Library edition จากการวิเคราะห์ไม่พบว่าพจนานุกรมเล่มใดที่มีครรชนีช่วยเปิดค้นแบบสอดนิ้วหัวแม่มือ (Thumb Index) หรือครรชนีแบบมีแถบกระดาษยื่นออกมา (Tab Index) เลย โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบค

รูปเล่มและการจัดพิมพ์ พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 44.22 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการจัดพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้พิมพ์และผู้จัดทำเลือกกระดาษที่มีคุณภาพดีพอสมควร ตัวพิมพ์ชัดเจนอ่านง่าย แต่การเข้าเล่มและทำปกยังไม่คืบค ส่วนพจนานุกรมที่มีรูปเล่มและการจัดพิมพ์ อยู่ในเกณฑ์ดีมากมีจำนวนเพียงร้อยละ 1.51 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดเท่านั้น พจนานุกรมเหล่านี้ได้แก่ พจนานุกรม ภาษิต ไทย อังกฤษ พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง และ อักษรวิธานศัพท์ (Dictionary of Siamese Language) สำหรับพจนานุกรมที่มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบคมีร้อยละ 18.59 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ โดยเฉลี่ยรูปเล่มและการจัดพิมพ์ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ลักษณะเฉพาะของพจนานุกรม ลักษณะเฉพาะในที่นี้หมายถึงการจัดทำคำอธิบายศัพท์และการให้ความรู้เกี่ยวกับคำ พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 74.87 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จัดทำคำอธิบายศัพท์ได้เพียงพอประมาณ สำหรับพจนานุกรมที่จัดทำคำอธิบายศัพท์และให้ความรู้เกี่ยวกับคำอย่างคืบคมีร้อยละ 2.01 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ซึ่งก็ได้แก่พจนานุกรมเล่มที่มีคุณภาพสูงสุดทั้ง 2 ชื่อเรื่อง ดังรายละเอียด

ที่ได้กล่าวมาแล้ว พจนานุกรมทั้ง 2 ชื่อเรื่องนี้ให้ความหมายศัพท์โดยละเอียดและยังอธิบายวิธีใช้คำพร้อมทั้งยกตัวอย่างประโยคประกอบคำอธิบายด้วย โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์หาคำคุณพจน์ลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ลักษณะพิเศษของพจนานุกรม พจนานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 69.85 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ยังจัดทำภาพประกอบเรื่องใดไม่คืนัก ส่วนมากขาดภาพประกอบคำอธิบายศัพท์ที่เป็นคำยากและไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้ใช้ พจนานุกรมที่จัดทำภาพประกอบเรื่องอย่างชัดเจนและสวยงามมีจำนวนเพียงร้อยละ 3.02 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดเท่านั้น พจนานุกรมเหล่านี้ได้แก่ พจนานุกรมสถาบันกษัตริย์และศิลปะเกี่ยวเนื่อง, พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, Prae Pittaya's English-Thai Encyclopedia Dictionary, New Model English-Thai Dictionary ฉบับ Library Edition และ New Model Thai-English Dictionary ฉบับ Library Edition โดยเฉลี่ยพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีส่วนประกอบคำคุณลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ยังไม่คืนัก

เมื่อพิจารณาระดับคุณภาพของส่วนประกอบแต่ละคำของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้จะเห็นได้ว่า ส่วนประกอบคำ ผู้จัดทำ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ และการจัดลำดับเรื่องมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนประกอบคำที่มีศัพท์ ผู้พิมพ์โฆษณา รูปเล่มและการพิมพ์ และลักษณะเฉพาะของพจนานุกรมมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และส่วนประกอบคำ เครื่องช่วยค้นกับลักษณะพิเศษของพจนานุกรมมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยังไม่คืนัก

พจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้ประกอบด้วยพจนานุกรมภาษาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคำในภาษาต่าง ๆ และพจนานุกรมเฉพาะวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในแขนงวิชาต่าง ๆ เพื่อศึกษาว่าพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีเนื้อหาอยู่ในสาขาวิชาใดบ้าง ผู้วิจัยจึงได้นำพจนานุกรมเหล่านี้มาแยกตามระบบการจัดหมู่หนังสือตามแบบทศนิยมของคิวอี้ ซึ่งในการแยกหมวดหมู่หนังสือนี้ก็พิจารณาจากเลขหมู่ที่ห้องสมุดต่าง ๆ กำหนดให้กับพจนานุกรมเหล่านั้น และเพื่อศึกษาคุณภาพของพจนานุกรมในแต่ละสาขาวิชา จึงได้นำคะแนน

คุณภาพจากตารางที่ 1 มาหาค่าเฉลี่ยแยกตามสาขาวิชา แล้วศึกษาระดับคุณภาพเป็นร้อยละ
ทั้งรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปริมาณและคุณภาพของพจนานุกรมแยกตามระบบการจัดหมู่หนังสือ
แบบทศนิยมของคิวอี้

สาขาวิชา	ปริมาณ		คุณภาพเฉลี่ย
	จำนวน (ชื่อเรื่อง)	ร้อยละ	ร้อยละ
000 ความรู้ทั่วไป	1	0.50	66.00
100 ปรัชญาและจิตวิทยา	1	0.50	64.00
200 ศาสนา	7	3.52	67.00
300 สังคมศาสตร์	31	15.58	66.50
400 ภาษา	116	58.29	67.00
500 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	9	4.52	64.00
600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์	23	11.56	65.00
700 ศิลปะ	6	3.02	66.00
800 วรรณคดี	2	1.00	65.00
900 ภูมิศาสตร์ - ประวัติศาสตร์	3	1.51	74.60

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า พจนานุกรมที่มีจำนวนการจัดทำมากที่สุด คือ
พจนานุกรมภาษา มีถึงร้อยละ 58.29 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ส่วน
ภาษาที่มีผู้รวบรวมคำมาทำพจนานุกรมนั้นได้แก่ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส
ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน สำหรับพจนานุกรมที่มีจำนวนการจัดทำรองลงมา
ได้แก่พจนานุกรมเฉพาะวิชาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ตามลำดับ

ส่วนพจนานุกรมวิชาเฉพาะในสาขาวิชาที่มีการจัดทำน้อยที่สุดได้แก่สาขาวิชาความรู้ทั่วไป (รวมบรรณารักษศาสตร์) ปรัชญาและจิตวิทยา แต่ละสาขาวิชาที่มีการจัดทำเพียงร้อยละ 0.50 ของพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น ในด้านคุณภาพนั้นปรากฏว่า พจนานุกรมเฉพาะวิชาในแต่ละสาขาวิชาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน พจนานุกรมเฉพาะวิชาสาขาวิชาภูมิศาสตร์มีคุณภาพสูงสุดคือมีคะแนนคุณภาพร้อยละ 74.60 พจนานุกรมภูมิศาสตร์นี้ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณเพียงไม่กี่ชื่อเรื่อง แต่ทุกชื่อเรื่องก็มีคุณภาพด้านผู้จัดทำและความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่ทั้งสิ้น นอกจากนี้คำอธิบายศัพท์ยังละเอียดชัดเจน ตลอดจนมีภาพและแผนภูมิประกอบคำอธิบายศัพท์ที่พอสมควร พจนานุกรมในสาขาวิชาที่มีคุณภาพรองลงมาคือ พจนานุกรมภาษาละติน ^{พจนานุกรมเฉพาะในสาขาวิชา} พจนานุกรมเฉพาะวิชาในสาขาวิชาทั้งสองนี้มีคุณภาพเฉลี่ยร้อยละ 67.00 พจนานุกรมเฉพาะวิชาในสาขาวิชาภาษานั้นมีคุณภาพด้านผู้จัดทำ การจัดเนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ และการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ ให้คำอธิบายศัพท์ละเอียดชัดเจนพอสมควร สำหรับพจนานุกรมภาษานั้นมีคุณภาพแตกต่างกัน ตั้งแต่เล่มที่มีคุณภาพสูงสุดลงไปถึงเล่มที่มีคุณภาพต่ำสุด แต่โดยเฉลี่ยก็นับว่ามีคะแนนคุณภาพของหนังสือที่พอสมควร

พจนานุกรมเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีแพร่หลาย มีผู้จัดทำเผยแพร่อยู่เสมอ พจนานุกรมเล่มเก่าที่สุดที่นำมาวิเคราะห์คือ Siamese-English Dictionary for the Use of Students in Both Languages. พิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2334 ซึ่งนับเป็นเวลากว่าร้อยปีมาแล้ว และในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2334 ถึงปัจจุบันก็ยังคงมีการจัดทำพจนานุกรมอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อศึกษาวิวัฒนาการของพจนานุกรมทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้นำพจนานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมาแยกออกตามปีที่พิมพ์ เพื่อศึกษาปริมาณการผลิตรายเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร นอกจากนี้ยังได้หาค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพของพจนานุกรมที่จัดทำพิมพ์ในระยะเวลาดังกล่าว จากตารางที่ 1 แล้วหาค่าเฉลี่ยคุณภาพเป็นร้อยละดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปริมาณและคุณภาพของพจนานุกรมแยกตามปีที่จัดทำ

ปีที่พิมพ์	ปริมาณ		คุณภาพเฉลี่ย ร้อยละ
	จำนวน (ชื่อเรื่อง)	ร้อยละ	
ก่อน พ.ศ. 2500	33	16.58	61.60
พ.ศ. 2500-2504	26	13.07	64.80
พ.ศ. 2505-2509	33	16.58	68.60
พ.ศ. 2510-2514	32	16.08	69.00
พ.ศ. 2515-2520	75	37.69	71.00

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ก่อนปี พ.ศ. 2515 ปริมาณการจัดทำพจนานุกรมมีจำนวนใกล้เคียงกัน มีการผลิตเพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่มากนัก สำหรับช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2515-2520 นั้นมีการผลิตพจนานุกรมมากขึ้นจนเห็นได้ชัด สำหรับด้านคุณภาพนั้น เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยคุณภาพแล้วจะเห็นได้ว่ามีคุณภาพดีขึ้นโดยลำดับ พจนานุกรมที่จัดทำในปัจจุบัน (พ.ศ. 2515-2520) มีความดีเกินทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพกว่าพจนานุกรมที่จัดทำในช่วงปีที่แล้วมา

พจนานุกรมเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีจำนวนการผลิตมากกว่าหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ และมีการผลิตกันอย่างแพร่หลายทั้งโดยหน่วยราชการและเอกชน จากการสำรวจพบว่า พจนานุกรมที่จัดทำโดยหน่วยราชการและสถาบันการศึกษา ได้คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทั้งสิ้น โดยเฉพาะราชบัณฑิตยสถานจัดทำพจนานุกรมที่มีคุณภาพสูง และเป็นแหล่งจัดทำพจนานุกรมที่สำคัญของประเทศ สำหรับเอกชนนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่า สำนักพิมพ์แพรวพริษาและไทยวัฒนาพานิชผลิตพจนานุกรมมากกว่าสำนักพิมพ์อื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด 70 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วยบรรณานุกรม
แห่งชาติ 1 ชื่อเรื่อง บรรณานุกรมเฉพาะวิชา 65 ชื่อเรื่อง และบรรณานุกรมเลือกสรร
4 ชื่อเรื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

บรรณานุกรมที่มีคุณภาพดีที่สุดได้ 40 คะแนน หรือร้อยละ 80.00 ของคะแนน
คุณภาพทั้งหมด

บรรณานุกรมเล่มที่มีคุณภาพต่ำสุดได้ 24 คะแนน หรือร้อยละ 48.00 ของ
คะแนนคุณภาพทั้งหมด

คะแนนคุณภาพโดยเฉลี่ยของบรรณานุกรมทั้ง 70 ชื่อเรื่องคือ 33.60 หรือ
ร้อยละ 67.20 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

บรรณานุกรมที่มีคุณภาพดีตามเกณฑ์หรือที่ได้คะแนนคุณภาพเกินร้อยละ 60 มี
60 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 85.71 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนบรรณานุกรม
ที่ยังมีคุณภาพไม่ดีตามเกณฑ์ หรือได้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 นั้น มี 10 ชื่อเรื่อง
หรือร้อยละ 14.29 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คะแนนคุณภาพของบรรณานุกรม

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
1.	การฝึกหัดครู, กรม. หน่วยงานพิเศษ. <u>บรรณา-</u> <u>นุกรมหนังสือภาษาอังกฤษรวบรวมจากบัตรแจ้ง</u> <u>หนังสือภาษาอังกฤษของห้องสมุดวิทยาลัย</u> <u>วิชาการศึกษาประสานมิตร. พระนคร, 2513.</u>	33	66

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
2.	เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. <u>รายงานค้นคว้าวิจัย</u> <u>Research Reports) ประจำปี 2514 -</u> <u>2515. กรุงเทพฯ, 2517.</u>	32	64
3.	เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. หอสมุดกลาง. <u>รายชื่อ</u> <u>วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.</u> พระนคร, 2513.	30	60
4.	ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. คณะเกษตรศาสตร์. <u>รายงาน</u> <u>วิจัยสาขาพืช พ.ศ. 2512-2513. ขอนแก่น,</u> <u>2518.</u>	31	62
5.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. <u>บรรณานุกรม</u> <u>งานวิจัยทางการศึกษา พ.ศ. 2508-2512.</u> พระนคร, 2513.	37	74
6.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบกิจกรรมวิจัยทาง</u> <u>วิทยาศาสตร์ของนักวิจัยชาวต่างประเทศใน</u> <u>ประเทศไทย. พระนคร, 2509.</u>	33	66
7.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบกิจกรรมวิทยา-</u> <u>ศาสตร์และสังคมศาสตร์ในประเทศไทย.</u> พระนคร, 2507.	33	66

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
8.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบโครงการวิจัยซึ่ง ได้รับอุดหนุนจากสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2503-2514. พระนคร, 2515.</u>	36	72
9.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>คำอธิบายผลงานวิจัยด้านสังคม ศาสตร์. กรุงเทพฯ, 2518-2519.</u>	36	72
10.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>ทำเนียบผลงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ในประเทศไทย 2516-2517. กรุงเทพฯ, 2517.</u>	35	70
11.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>รายงานย่อผลการวิจัยในสาขา ต่าง ๆ ด้านสังคมศาสตร์. พระนคร, รมย., 2510-</u>	36	72
12.	จุฬารัตน์ วาศิว. <u>บรรณานุกรมผลงานวิจัยทางบรรณา- รักษาศาสตร์ในประเทศไทย. พระนคร: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. (เอกสาร บรรณารักษ์ เล่ม 10)</u>	31	62

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
8.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบโครงการวิจัยซึ่ง ได้รับอุดหนุนจากสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2503-2514. พระนคร, 2515.</u>	36	72
9.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>คำอธิบายผลงานวิจัยด้านสังคม ศาสตร์. กรุงเทพฯ, 2518-2519.</u>	36	72
10.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>ทำเนียบผลงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ในประเทศไทย 2516-2517. กรุงเทพฯ, 2517.</u>	35	70
11.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>รายงานย่อผลการวิจัยในสาขา ต่าง ๆ ด้านสังคมศาสตร์. พระนคร, รมยปี, 2510-</u>	36	72
12.	จุฬารัตน์ วาศวิท. <u>บรรณานุกรมผลงานวิจัยทางบรรณา- รักษาศาสตร์ในประเทศไทย. พระนคร: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. (เอกสาร บรรณารักษ์ เล่ม 10)</u>	31	62

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
13.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. <u>นามานุกรม วิทยานิพนธ์</u> . พระนคร, 2512.	32	64
14.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์. แผนกวิชา บรรณารักษศาสตร์. <u>บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ปริณญามหาบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์ พ.ศ. 2509-2512</u> . พระนคร, 2513. (เอกสาร บรรณารักษศาสตร์ เล่ม 11)	31	62
15.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย. <u>รายชื่อ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อ ปริณญามหาบัณฑิต ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</u> . พระนคร, 2513.	37	74
16.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน่วยโสตทัศนศึกษากลาง. <u>บัญชีรายชื่อวัสดุการศึกษา</u> . พระนคร, 2515.	33	66
17.	ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. ฝ่ายวิจัยและห้องสมุด. <u>รายชื่อหนังสือและ เอกสารต่าง ๆ ของกระทรวง ทบวง กรม และองค์การรัฐบาล</u> . พระนคร, 2501.	27	54
18.	ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะรัฐศาสตร์. <u>รายชื่อ วิทยานิพนธ์ที่มีในห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ มหา วิทยาลัยธรรมศาสตร์</u> . ม.ป.ท., ม.ป.ป.	28	56

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
19.	นางลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. <u>บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของสภา วิจัยแห่งชาติ. พระนคร: แผนกวิชาบรรณา- รักษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ มหาวิทยาลัย, 2510. (เอกสารทางบรรณา- รักษาศาสตร์ เล่มที่ 6)</u>	32	64
20.	นวนิตย์ อินทรามะ และศิริจันทร์ สุจริตกุล. <u>สาระ สังเขปวิทยานิพนธ์ทางรัฐประศาสนศาสตร์. พระนคร: สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์, 2514-2519.</u>	36	74
21.	นาคอนงค์ พันธุ์บรรยงค์. <u>รายชื่อและสาระสังเขป วิทยานิพนธ์ของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2487-2506. พระนคร: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2512. (เอกสาร บรรณารักษศาสตร์, เล่มที่ 9)</u>	32	64
22.	<u>บรรณานุกรมงานนิพนธ์ของศาสตราจารย์พระยาอนุมาน- ราชชน. พระนคร: ม.ป.ท., 2511.</u>	35	70
23.	<u>บัญชีพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรม- พระยาคำรงราชานุภาพ. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2489.</u>	28	56

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
24.	ประสาธมิตร, วิทยาลัยวิชาการศึกษา. <u>ห้องสมุด. บรรณานุกรมการศึกษาของประเทศไทย (Education of Thailand : a Bibliography)</u> พระนคร, 2506.	31	62
25.	เพ็ญศรี วายวานนท์. <u>บรรณนิทัศน์การบริหารงานบุคคล</u> พระนคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2514.	35	70
26.	มหามกุฏราชวิทยาลัย. <u>รายชื่อหนังสือพุทธศาสนาภาค ภาษาไทย ตอน 1.</u> พระนคร, 2508.	27	54
27.	อิม บัณฑิตยากร. <u>สารบัญคนเรื่องเล่ม 1 ในหนังสือที่ พิมพ์จากต้นฉบับของหอสมุดแห่งชาติ พ.ศ. 2440-2470.</u> พระนคร: กรมศิลปากร, 2484.	28	56
28.	อิม บัณฑิตยากร. <u>สารบัญคนเรื่องในหนังสือที่กรม- ศิลปากรจัดพิมพ์ พ.ศ. 2471 ถึง พ.ศ. 2510 เล่ม 2.</u> พระนคร: กรมศิลปากร, 2512.	30	60
29.	วชิรญาณ, หอพระสมุด. <u>บัญชีเรื่องหนังสือในหอพระ- สมุดวชิรญาณ.</u> พระนคร, 2459.	24	48
30.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณนิทัศน์สังเขปวารสารทางวิชาการ (Annotated Bibliography of Thai Journals)</u> กรุงเทพฯ, 2518.	38	76

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
31.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ, 2519.</u>	39	78
32.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์หนังสืออ่านระดับชั้นประถมและมัธยมศึกษา. พระนคร, 2511.</u>	38	76
33.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณานุกรมแบบเรียนประวัติศาสตร์ของกระทรวงศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2440-2452. พระนคร, 2513.</u>	38	76
34.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณานุกรมแบบหัดอ่าน ก.ข. พระนคร, 2517.</u>	39	78
35.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณานุกรมรายงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร, ม.ป.ป.</u>	37	74
36.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร, 2505-</u>	39	78
37.	วิชาการ, กรม. <u>บรรณานุกรมหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเอเชียอาคเนย์. พระนคร, 2512.</u>		
38.	วิชาการ, กรม. <u>รายชื่อฟิล์มภาพยนตร์ 2507-2508. พระนคร, 2509.</u>	32	64.
39.	วิชาการ, กรม. <u>รายชื่อฟิล์มภาพยนตร์ ภาพเลื่อน ภาพนิ่ง. กรุงเทพฯ, 2517.</u>	35	70

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
40.	วิชาการเกษตร, กรม. <u>หัวข้อทะเบียนวิจัยปี 2518.</u> กรุงเทพฯ, 2519.	29	58
41.	ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย. (ประสานมิตร) <u>บทคัดย่อปริญญาานิพนธ์ทางการศึกษามหาบัณฑิต.</u> กรุงเทพฯ, 2518.	36	72
42.	ศิลปากร, กรม. <u>บรรณานุกรมงานนิพนธ์ของ</u> <u>ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชชนกและพระ-</u> <u>สารประเสริฐ.</u> พระนคร, 2515.	34	68
43.	ศิลปากร, กรม. <u>พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า-</u> <u>นภลัย : บรรณานุกรม.</u> พระนคร, 2511.	31	62
44.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. <u>รายชื่อหนังสือ</u> <u>เกี่ยวกับวรรณกรรมไทย.</u> พระนคร, 2510.	32	64
45.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. หน่วยบริการตอบ คำถาม. <u>เรื่องประเพณีไทย.</u> พระนคร, 2510.	30	60
46.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. หน่วยวารสาร. <u>วารสารและหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยซึ่งตีพิมพ์</u> <u>ระหว่าง พ.ศ. 2387-2477.</u> พระนคร, 2513.	34	68

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
47.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. หน่วยวารสาร. <u>วารสารและหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2478-2514.</u> พระนคร, 2513.	34	68
48.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. และห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม. <u>บรรณานุกรมแห่งชาติ พ.ศ. 2501 (National Bibliography 1958)</u> พระนคร, 2501.	29	58
49.	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักบรรณสารการพัฒนา. <u>รายชื่อวารสาร (List of Periodicals)</u> พระนคร, 2511.	29	58
50.	สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. <u>บทคัดย่อจากปริญญาบัณฑิตการศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) พ.ศ. 2504.</u> พระนคร, 2504.	31	62
51.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์, ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย. <u>สิ่งพิมพ์รัฐบาลไทย (Government Serials)</u> กรุงเทพฯ, 2518.	33	63
52.	สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. <u>บรรณานุกรมสถิติ</u> กรุงเทพฯ, 2518.	37	74

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
53.	สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. <u>บรรณานุกรมงานวิจัยทางการศึกษา</u> . พระนคร, 2513.	36	72
54.	สามัญศึกษา, กรม. <u>บรรณานุกรมหนังสือสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร, 2510.	32	64
55.	สามัญศึกษา, กรม. <u>บัญชีรายชื่อฟิล์มภาพยนตร์ สตรีป สไลด์</u> . พระนคร, 2503.	30	60
56.	สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. <u>วรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์</u> . กรุงเทพฯ: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.	39	78
57.	สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. <u>สี่สมัยแห่งวรรณคดีไทย</u> . พระนคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2504.	37	74
58.	ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม. <u>รู้จักบ้านเมืองของเราควยหนังสือ</u> . พระนคร, 2516.	35	70
59.	ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม. และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดกลาง. <u>บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลไทย เล่ม 1</u> . พระนคร, 2505.	34	68

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
60.	อมร รัชศาสตร์ และคนอื่น ๆ. <u>บรรณานุกรมทางสังคมศาสตร์ของไทยทั้งภาษาไทยและภาษาตะวันตก.</u> (Thailand; Social Science Materials in Thai and Western Languages) พระนคร: สถาบันวิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์, 2509.	36	72
61.	Applied Scientific Research Corporation of Thailand. Thai National Documentation Centre. <u>List of Scientific Reports Relating to Thailand.</u> Bangkok, 1964-	39	78
62.	Chulalongkorn University. Central Library. <u>Bibliography of Material about Thailand.</u> Bangkok, B.E. 2503.	34	68
63.	Chulalongkorn University. Faculty of Education. <u>Master Thesis Abstracts.</u> Bangkok, c 1970-1973.	34	68
64.	National Education Council. <u>Abstract of Educational Research 1965-1969.</u> Bangkok, 1970.	37	74

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
65.	National Institute of Development Administration. Library and Information Center. <u>Doctoral Dissertations on Thailand</u> . Bangkok, 1976	33	66
66.	National Research Council. Research Compilation and Coordination Division. <u>Abstracts of Thesis in Fulfillment of B.S. Degree in College of Agriculture, Kasetsart University</u> . Bangkok, 1969.	35	70
67.	Nonglak Minaikit. <u>An Annotated Bibliography of Librarianship in Thailand</u> . Bangkok: Department of Library Science, Faculty of Arts Chulalongkorn University, 1968. (Library science paper, No. 7)	32	64
68.	Srinakharinvirot University. <u>Master of Education Thesis Abstract</u> . Annual, 1968-	36	72

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บรรณานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
69.	Thrombly, Woodworth and Others. <u>Thai Government and its Setting; a Selective Annotated Bibliography in English and Thai.</u> Bangkok: National Institute of Development Administration, 1967.	40	80
70.	United States Information Services. <u>Film Catalog.</u> Bangkok, n.d.	29	58

จากตารางที่ 5 นี้จะเห็นได้ว่า บรรณานุกรมเล่มที่มีคุณภาพดีที่สุดในชื่อ Thai Government and its Setting; a Selective Annotated Bibliography in English and Thai จัดทำโดย Woodworth Thrombly แห่งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.00 เป็นบรรณานุกรมที่มีคุณภาพด้านผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ การจัดลำดับเรื่อง และเครื่องช่วยกันอยู่ในเกณฑ์ดี และมีคุณภาพด้านรูปเล่มอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ในการพิมพ์ใช้กระดาษที่มีคุณภาพดีและหุ้มปกแข็งทนทาน นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมาจัดทำบรรณานุกรมโดยละเอียดอีกด้วย สำหรับบรรณานุกรมที่มีคะแนนคุณภาพรองลงมานั้นมี 5 ชื่อเรื่อง จัดพิมพ์โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 3 ชื่อเรื่อง คือ บรรณนิทัศน์หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เล่ม 1 บรรณานุกรมแบบหัดอ่าน ก.ข. และ บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของกระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ชื่อเรื่องคือ

วรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์^{ไทย} และจัดพิมพ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์

1 ชื่อเรื่องคือ List of Scientific Report Relating to Thailand
 บรรณานุกรมทั้ง 5 ชื่อเรื่องนี้ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 78.00 เป็นหนังสืออ้างอิงที่
 รวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ในแต่ละสาขาวิชาเอาไว้เป็นจำนวนมาก และยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
 สิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมานั้นอย่างครบถ้วนอีกด้วย บรรณานุกรมที่ได้คะแนนคุณภาพดีกว่าบรรณา-
 นุกรมเล่มอื่น ๆ นี้ล้วนแต่เป็นเล่มที่มีบรรณนิทัศน์สังเขปหรือสาระสังเขปของรายการหนังสือ
 ที่รวบรวมมาด้วยทั้งสิ้น ซึ่งถ้าพิจารณาในแง่ของการใช้ประโยชน์แล้ว บรรณานุกรมที่มี
 บรรณนิทัศน์สังเขปหรือสาระสังเขปอยู่ด้วย เป็นบรรณานุกรมที่ให้ประโยชน์มากกว่า
 บรรณานุกรมที่รวบรวมมาเฉพาะรายชื่อหนังสือเท่านั้น เพราะผู้อ่านได้มีโอกาสทราบ
 เนื้อหาของหนังสือ ทำให้เลือกหนังสือเพื่อประกอบการค้นคว้าได้ตรงกับวัตถุประสงค์
 ทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาในการค้นคว้าอีกด้วย

บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 70 ชื่อเรื่องนี้ได้คะแนนคุณภาพลดหลั่นกันตาม
 ลำดับดังนี้ บรรณานุกรม 1 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 1.42 ของบรรณานุกรมที่นำมา
 วิเคราะห์ได้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 บรรณานุกรม 29 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 41.43
 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 70-79 บรรณานุกรม 30
 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 42.86 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ
 60-69 ส่วนบรรณานุกรมอีก 10 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 14.29 ของบรรณานุกรมที่นำมา
 วิเคราะห์ทั้งหมด ได้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่ายังเป็นหนังสืออ้างอิงที่มี
 คุณภาพไม่ดี

เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบแต่ละด้านของบรรณานุกรมแล้วจะเห็นได้ว่า ส่วน
 ประกอบส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ คงมีส่วนประกอบบางด้านเท่านั้นที่มีคุณภาพต่ำ
 และมีข้อบกพร่องอยู่มาก ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดไว้ ดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของบรรณานุกรม

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ										$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ยังไม่ดีนัก (2)	ไม่ดีเลย (1)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน			
1. ผู้จัดทำ	28	40.00	23	32.86	19	27.14	0	0	0	0	4.13	0.80	ดี
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	0	0	57	81.43	13	18.57	0	0	0	0	3.81	0.43	ดี
3. ปีที่พิมพ์	13	18.57	22	31.43	22	31.43	9	12.86	4	5.71	3.16	1.28	ปานกลาง
4. เนื้อเรื่อง	0	0	42	60.00	28	40.00	0	0	0	0	3.60	0.49	ดี
5. ความน่าเชื่อถือ	0	0	44	62.86	26	37.14	0	0	0	0	3.62	0.47	ดี
6. การจัดลำดับเรื่อง	0	0	45	64.29	17	24.28	7	10.00	1	1.43	3.76	0.69	ดี
7. เครื่องช่วยคน	0	0	6	8.58	27	38.58	32	45.73	5	7.14	2.49	0.85	ยังไม่ดีนัก
8. รูปเล่มและการพิมพ์	1	1.42	5	7.14	23	32.86	38	54.29	3	4.29	2.47	0.75	ยังไม่ดีนัก
9. ลักษณะเฉพาะ	47	67.14	12	17.14	10	14.29	1	1.43	0	0	4.50	0.77	ดีมาก
10. ลักษณะพิเศษ	0	0	0	0	19	27.14	35	50.00	16	22.86	2.04	0.71	ยังไม่ดีนัก

ตารางที่ 6 นี้แสดงคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของบรรณานุกรมดังนี้

ผู้จัดทำ บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 40.00 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก นอกนั้นผู้จัดทำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง จากการวิเคราะห์ไม่พบว่ามีบรรณานุกรมเล่มใดมีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำเลย บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้จัดทำโดยหน่วยราชการหรือจัดพิมพ์ในนามของหน่วยราชการทั้งสิ้น ไม่มีบรรณานุกรมที่จัดทำโดยเอกชนเลย หน่วยราชการส่วนมากที่จัดทำบรรณานุกรมออกเผยแพร่ล้วนแต่เป็นหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งสิ้น เช่นหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย หอสมุดหรือศูนย์เอกสารการวิจัย คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้ล้วนแต่ได้เคยจัดทำเอกสารทางวิชาการที่น่าเชื่อถือเผยแพร่มาแล้วทั้งสิ้น ตลอดจนความมุ่งหมายในการจัดทำบรรณานุกรมส่วนใหญ่ก็เพื่อรวบรวมหนังสือและเอกสารทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ไว้เป็นเครื่องช่วยการศึกษาและการวิจัย โดยเฉพาะบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดี

ผู้พิมพ์โฆษณา บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 81.43 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้พิมพ์โฆษณาเหล่านี้เป็นหน่วยราชการที่จัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการออกเผยแพร่ อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเป็นสำนักพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพค่านการพิมพ์มากพอสมควร บรรณานุกรมส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 18.57 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์พบว่าไม่มีบรรณานุกรมเล่มใดมีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดีเลย โดยเฉพาะบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี

ปีที่พิมพ์ บรรณานุกรมส่วนใหญ่มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง โดยมีบรรณานุกรมที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง เป็นจำนวนเท่ากัน คือในแต่ละเกณฑ์มีบรรณานุกรมที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์นั้นร้อยละ 31.43 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ บรรณานุกรมเหล่านี้เป็นหนังสือค่อนข้างใหม่และบางเล่มก็มีการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

สำหรับบรรณานุกรมที่มีคุณภาพค่านปีพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ค่านนั้นมียอดละ 28.57 ของ บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ โดยเฉลี่ยบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพค่านปีพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เนื้อเรื่อง บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 ของบรรณานุกรมที่นำมา วิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพค่านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ละชื่อเรื่องผู้จัดทำกำหนดความ มุ่งหมายของการรวบรวมบรรณานุกรมไว้อย่างชัดเจน และขอบเขตสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมา ก็สอดคล้องกับความมุ่งหมาย ส่วนใหญ่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องช่วยการศึกษาและการ วิจัย ตลอดจนเพื่อเผยแพร่แหล่งความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ สิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมาเป็น บรรณานุกรมจึงล้วนแต่เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีสาระ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งสิ้น สิ่งพิมพ์ที่รวบรวม มาจัดทำบรรณานุกรมนี้ส่วนใหญ่เป็นหนังสือและงานวิจัย มีบรรณานุกรมที่รวบรวมรายชื่อ วัสดุการศึกษาประเภทอื่น ๆ เพียง 9 ชื่อเรื่อง คือรวบรวมรายชื่อโสภณทัศนวิสดู 5 ชื่อเรื่อง คือ บัญชีรายชื่อวัสดุการศึกษา รายชื่อฟิล์มภาพยนตร์ 2507 - 2508 รายชื่อฟิล์ม- ภาพยนตร์ ภาพเลื่อน ภาพนิ่ง บัญชีรายชื่อภาพยนตร์ฟิล์มคริป สไลด์ และ film Catalog รวบรวมรายชื่อวารสาร 4 ชื่อเรื่อง คือ บรรณนิทัศน์สังเขปวารสารทาง วิชาการ รายชื่อวารสาร (ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) วารสารและหนังสือ ในประเทศไทยซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2387 - 2477 และ วารสารและหนังสือพิมพ์ ในประเทศไทยซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2478 - 2514 จากการวิเคราะห์ไม่พบว่า มีบรรณานุกรมที่มีคุณภาพค่านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีเลย โดยเฉลี่ยบรรณานุกรม ที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพค่านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

ความน่าเชื่อถือ บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 62.86 ของบรรณานุกรมที่ นำมาวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนมากให้รายละเอียดทางบรรณานุกรม ที่ถูกต้องคนคว่าสิ่งพิมพ์ใดตรงตามรายการทางบรรณานุกรมที่ระบุไว้ และให้ข้อมูลที่ทันสมัย พอสมควร บรรณานุกรมบางเล่มมีการแก้ไขปรับปรุงสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมาให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยรวบรวมสิ่งพิมพ์ออกเผยแพร่เป็นระยะ ๆ ท่อเนื่องกันเพื่อเผยแพร่รายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ

ให้ผู้ใช้ได้ทราบอยู่เสมอ บรรณานุกรมดังกล่าวนี้ ได้แก่ บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของกระทรวงศึกษาธิการ บทความย่อปริทัศน์นิพนธ์การศึกษาหาบัณฑิต และ List of Scientific Reports Relating to Thailand บรรณานุกรมบางชื่อเรื่องก็มีลักษณะเป็นหนังสือรายปีด้วยเช่น รายงานย่อยผลการวิจัยในสาขาต่าง ๆ ด้านสังคมศาสตร์ เป็นต้น บรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลางทั้งสิ้น โดยเฉลี่ยบรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์ทั้งหมดมีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี

การจก่ล่่าค้บร่ื่อง บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 64.29 ของบรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์ มีคุณภาพด้านการจก่ล่่าค้บร่ื่องข้บู่ในเกณฑ์ดี บรรณานุกรมส่วนมากมักเรียงหนังสือตามล่่าค้บอักษรหัวข่อบร่ื่องในแ่ละหัว ข่อก้เรียงรายชื่อหนังสือตามล่่าค้บอักษรชื่อผู้เขียนหรือตามล่่าค้บอักษรชื่อร่ื่องอื่กคร้ังหนึ่ง ผู้ใช้จึงสามารถค้นหาสิ่งพิมพ์ที่ข้องการได้โดยสะดวก สำหรับบรรณานุกรมที่มีคุณภาพด้านการจก่ล่่าค้บร่ื่องข้บู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ค้บข้บู่ไม่มากนัก โดยเฉพาะบรรณานุกรมที่จก่ล่่าค้บร่ื่องได้ไม่ค้บข้บู่เพียงร้อยละ 1.43 ของบรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์เท่านั้น ซึ่งได้แก่ บางชื่อเรื่องหนังสือในหอพระสมุดวชิรญาณ การเรียงล่่าค้บรายการหนังสือในบรรณานุกรมเล่มนี้ไม่มีกฎเกณฑ์ค้บคว้บรายการที่ข้องการได้ยาก แ่อาจเป็นเพราะผู้รวบรวมมีความมุ่งหมายเพียงทำทะเบียนหรือบัญชีหนังสือเก็บไว้เท่านั้น จึงไม่ค้บพิจารณาถึงด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉลี่ยบรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านการจก่ล่่าค้บร่ื่องข้บู่ในเกณฑ์ดี

เครื่องช่วยค้น บรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.73 ของบรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นข้บู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ค้บข้บู่ ส่วนมากขาค่าน่าอธิบายวิธีใช้หนังสือและสารบาญเนื้อร่ื่อง สำหรับบรรณานุกรมที่มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นข้บู่ในเกณฑ์ค้บข้บู่มีร้อยละ 8.58 ของบรรณานุกรมที่น่ามาวิเคราะห์ซึ่งได้แก่ บรรณานุกรมงานวิจัยทางการศึกษา พ.ศ. 2508 - 2512 บรรณานุกรมรายงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของกระทรวงศึกษาธิการ บรรณานุกรมหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเอเชียอาคเนย์ บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลไทย เล่ม 1 และ Thai Government and its Setting... บรรณานุกรมเหล่านี้

มีคำอธิบายวิธีใช้หนังสือและวิธีลงรายการสิ่งพิมพ์อย่างชัดเจน มีสารบัญชบอกลำดับเรื่อง และมีกรรมวิธีช่วยค้นรายการสิ่งพิมพ์ด้วย โดยเฉพาะบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ที่มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบนัก

รูปเล่มและการพิมพ์ บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 54.29 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบนัก บรรณานุกรมส่วนมากหุ้มปกด้วยปกกระดาษธรรมดาซึ่งไม่ทนทานต่อการใช้ค้นคว้าเป็นประจำ ตลอดจนการเย็บเล่มและการเข้าเล่มก็ยังไม่แข็งแรง ส่วนบรรณานุกรมที่มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการจัดพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่มากนั้นมีเพียงร้อยละ 1.42 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น ซึ่งได้แก่ Thai Government and its Setting : a Selective

Annotated Bibliography in English and Thai เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี ตัวพิมพ์ชัดเจนและหุ้มปกแข็งแรงอย่างที่ บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์ตั้งแต่ระดับที่ไม่ดีเลยขึ้นไปจนถึงระดับดีมาก โดยเฉพาะบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบนัก

ลักษณะเฉพาะของบรรณานุกรม ลักษณะเฉพาะดังกล่าวนี้ได้แก่การลงรายการและการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 67.14 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ผู้จัดทำลงรายการของสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามแบบแผน รวมทั้งระบุชื่อหนังสือ ชื่อผู้เขียน รายการคำพิมพ์ลักษณะและบรรณลักษณะอย่างครบถ้วน จากการวิเคราะห์พบว่าบรรณานุกรมที่มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบนัก มีจำนวนไม่มากนักคือมีเพียงร้อยละ 1.43 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดเท่านั้น บรรณานุกรมดังกล่าวนี้ได้แก่ หัวข้อทะเบียนวิจัยปี 2518 ซึ่งให้เฉพาะรายชื่องานวิจัยและหมายเลขทะเบียนของงานวิจัย โดยมีไคร่บรรยายละเอียดทางบรรณานุกรมอื่น ๆ เลย โดยเฉพาะ บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ลักษณะพิเศษของบรรณานุกรม บรรณานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 50.00 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษยังไม่ดีนัก ถึงแม้ว่าบรรณานุกรมบางเล่มจะมีบรรณนิทัศน์หรือสาระสำคัญของบทความ แต่ก็ไม่ครบถ้วนแหล่งที่จะค้นหาหนังสือตามรายการที่ระบุมานั้น ซึ่งถ้าผู้จัดทำได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งที่จะค้นหาหนังสือเหล่านั้นด้วยแล้ว จะทำให้บรรณานุกรมมีคุณค่าด้านการนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้น นอกจากนี้ผู้จัดทำบรรณานุกรมส่วนใหญ่ก็มีใ้ระบุว่าสิ่งพิมพ์ที่ได้รวบรวมมาจัดทำบรรณานุกรมนั้น เหมาะสำหรับบุคคลระดับใด หรือควรใช้ประกอบการศึกษาในสาขาวิชาใดบ้าง โดยเฉลี่ยจึงนับว่าบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษ อยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหนังสือแต่ละคานแล้วจะเห็นได้ว่า ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากได้แก่ลักษณะเฉพาะของบรรณานุกรม ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีได้แก่ ผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ และการจัดลำดับเรื่อง ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางได้แก่ส่วนประกอบคานปีที่พิมพ์ ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนักได้แก่ ส่วนประกอบคานเครื่องช่วยค้น รูปเล่ม และการพิมพ์ และลักษณะพิเศษ

บรรณานุกรมแต่ละเล่มนั้นได้รับการรวบรวมขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน กล่าวมาแล้ว คือเพื่อให้เป็นเครื่องช่วยการค้นคว้าและการวิจัย และเพื่อศึกษาว่าได้มีการรวบรวมบรรณานุกรมเพื่อช่วยการค้นคว้าในสาขาวิชาใดบ้าง ผู้วิจัยจึงได้นำบรรณานุกรมทั้ง 70 ชื่อเรื่องนี้มาแยกตามระบบการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวอี้พร้อมกันนี้ก็นำคะแนนคุณภาพของบรรณานุกรมจากตารางที่ 5 มาหาค่าเฉลี่ยแยกตามสาขาวิชา เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพบรรณานุกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วย ดังปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ปริมาณและคุณภาพของบรรณานุกรมแยกตามระบบการจัดหมู่
หนังสือแบบทศนิยมของทิวอี้

สาขาวิชา	ปริมาณ		คุณภาพ เฉลี่ยร้อยละ
	จำนวน (ชื่อเรื่อง)	ร้อยละ	
000 ความรู้ทั่วไป	25	35.71	69.29
100 ปรัชญาและจิตวิทยา	0	0	0
200 ศาสนา	1	1.43	52.00
300 สังคมศาสตร์	24	34.29	71.08
400 ภาษา	4	5.71	77.00
500 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	1	1.43	66.00
600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์	7	10.00	67.71
700 ศิลปะ	0	0	0
800 วรรณคดี	3	4.29	68.00
900 ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	5	7.14	70.40

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่าการจัดทำบรรณานุกรมเพื่อส่งเสริมการค้นคว้าในวิชาต่าง ๆ เกือบครบทุกสาขาวิชา โดยเฉพาะในสาขาวิชาความรู้ทั่วไป มีการจัดทำบรรณานุกรมมากที่สุดคือมีมากถึงร้อยละ 35.71 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนบรรณานุกรมที่มีจำนวนการจัดทำรองลงมาได้แก่บรรณานุกรมในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีร้อยละ 34.29 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด สำหรับในสาขาวิชาศาสนาและวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์นั้นมีจำนวนการจัดทำบรรณานุกรมน้อยมากคือมีเพียงสาขาวิชาละ 1 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 1.43 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์

เท่านั้น นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าไม่มีการจัดทำบรรณานุกรมเพื่อช่วยการค้นคว้าในสาขาวิชาปรัชญาและศิลปะโดยตรงเลย ในด้านคุณภาพนั้นปรากฏว่าบรรณานุกรมในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มีคุณภาพที่ดีที่สุด คือได้คะแนนคุณภาพเฉลี่ยร้อยละ 77.00 บรรณานุกรมในสาขาวิชาที่มีคะแนนคุณภาพโดยเฉลี่ยรองลงไป ได้แก่บรรณานุกรมในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ ตามลำดับ

บรรณานุกรมเล่มเก่าที่สุดที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่ บาปฐีเรื่องหนังสือในหอพระสมุดวชิรญาณ จัดทำเมื่อ พ.ศ. 2459 ลักษณะการจัดทำบรรณานุกรมเล่มนี้ยังล้าสมัย และให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมาเป็นบรรณานุกรมไม่ครบถ้วน ต่อมาได้มีการปรับปรุงการจัดทำบรรณานุกรมให้ดีขึ้นจนในปัจจุบันมีการจัดทำบรรณานุกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อศึกษาวิวัฒนาการของบรรณานุกรม ผู้วิจัยจึงได้นำบรรณานุกรมทั้ง 70 ชื่อเรื่องนำมาแยกออกตามปีที่จัดทำ พร้อมทั้งได้นำคะแนนคุณภาพของบรรณานุกรมแต่ละเล่มมาหาค่าเฉลี่ยแยกตามปีที่จัดทำ เพื่อศึกษาวิวัฒนาการด้านคุณภาพของบรรณานุกรมเหล่านั้นด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ปริมาณและคุณภาพของบรรณานุกรม แยกตามปีที่จัดทำ

ปีที่พิมพ์	ปริมาณ		คุณภาพ เฉลี่ยร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	
ก่อน พ.ศ. 2500	3	4.29	52.66
พ.ศ. 2500 - 2504	2	2.86	68.00
พ.ศ. 2505 - 2509	15	21.43	69.40
พ.ศ. 2510 - 2514	30	42.85	72.07
พ.ศ. 2515 - 2520	20	28.57	72.92

ตารางที่ 8 นี้แสดงให้เห็นว่า ในช่วงแรกคือระหว่างก่อน พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2504 มีการจัดทำบรรณานุกรมไม่มากนัก การจัดทำบรรณานุกรมเริ่มมีมากขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา สำหรับช่วงเวลาระหว่างปี 2511 - 2514 นั้น มีการจัดทำบรรณานุกรมมากที่สุด คือ มีการจัดทำถึง 30 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 42.85 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ครั้นถึง พ.ศ. 2515 - 2520 ปริมาณการจัดทำลดลงบ้างคือมีการจัดทำเพียง 20 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 28.57 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ในด้านคุณภาพนั้นปรากฏว่าบรรณานุกรมรุ่นแรกซึ่งจัดทำก่อน พ.ศ. 2500 ยังมีคุณภาพไม่ก็ตามเกณฑ์ คือ ใกล้เคียงคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 แต่หลังจากปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา คุณภาพของบรรณานุกรมก็ขึ้นตามลำดับ จนถึงในปัจจุบันคือระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2520 บรรณานุกรมมีคุณภาพดีที่สุด คือมีคะแนนคุณภาพโดยเฉลี่ยร้อยละ 72.92

บรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ส่วนใหญ่จัดทำโดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และกระทรวงศึกษาธิการ หรือจัดพิมพ์ในนามของส่วนราชการทั้งสองแห่งนี้ คือบรรณานุกรม 24 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 34.28 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์จัดทำโดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ บรรณานุกรม 21 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 30.00 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์จัดทำโดยหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับบรรณานุกรมส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 35.72 ของบรรณานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ จัดทำโดยส่วนราชการหรือจัดพิมพ์โดยส่วนราชการแห่งอื่น ๆ และเป็นที่น่าสนใจแก่ความหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมักรวบรวมบรรณานุกรมเพื่อช่วยการค้นคว้าและวิจัย แต่หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการนั้นรวบรวมบรรณานุกรมขึ้นเพื่อช่วยการสอนของครู ตลอดจนเพื่อให้เป็นเครื่องช่วยค้นคว้าสำหรับบุคคลทั่วไปด้วย

นามานุกรม

นามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มี 57 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วยนามานุกรมท้องถิ่น
 11 ชื่อเรื่อง นามานุกรมหน่วยงานของรัฐบาล 9 ชื่อเรื่อง นามานุกรมสถาบัน
 10 ชื่อเรื่อง นามานุกรมวิชาชีพ 17 ชื่อเรื่อง และนามานุกรมทางการค้า 10
 ชื่อเรื่อง ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

นามานุกรมเล่มที่มีคุณภาพดีที่สุดได้ 43 คะแนน หรือร้อยละ 86.00 ของ
 คะแนนคุณภาพทั้งหมด

นามานุกรมที่มีคุณภาพต่ำสุดได้ 25 คะแนน หรือร้อยละ 50.00 ของ
 คะแนนคุณภาพทั้งหมด

นามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ได้คะแนนคุณภาพเฉลี่ย 32.96 หรือ
 ร้อยละ 65.72 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

นามานุกรม 46 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 80.70 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์
 ได้คะแนนคุณภาพเกินร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพดี ส่วนนามานุกรม
 อีก 11 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 19.30 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ได้คะแนนคุณภาพ
 ไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพไม่ดี ดังรายละเอียดใน
 ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 คะแนนคุณภาพของนามานุกรม

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
1	การพัฒนาชุมชน, กรม. <u>ทำเนียบข้าราชการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.</u> (พระนคร) 2508.	29	58
2	เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. สำนักงานปลัด- กระทรวง. <u>ทำเนียบข้าราชการกระทรวง เกษตร (Directory of Ministry of Agriculture) รายปี, 2497-</u>	32	64
3	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กอง- ประมวลและประสานงาน. <u>ทำเนียบ นักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทย สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา</u> (กรุงเทพฯ, 2517).	38	76
4	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กอง- ประมวลและประสานงาน <u>ทำเนียบนักวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทยสาขา วิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์.</u> กรุงเทพฯ, 2517.	38	76

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
5	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบนักวิจัยและผู้ทรง คุณวุฒิในประเทศไทย สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การแพทย์.</u> กรุงเทพฯ, 2517.	38	76
6	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบนักวิจัยและผู้ทรง คุณวุฒิในประเทศไทยสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เคมีและเภสัช.</u> กรุงเทพฯ, 2517.	38	76
7	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประมวล และประสานงาน. <u>ทำเนียบนักวิจัยและผู้ทรง คุณวุฒิในประเทศไทยสาขาวิชาวิศวกรรมและ อุตสาหกรรมวิจัย.</u> กรุงเทพฯ, 2517.	38	76
8	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. ฝ่ายวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>ทำเนียบนักวิจัยหรือผู้ปฏิบัติงานทาง สังคมศาสตร์ในประเทศไทย พ.ศ. 2516 - 2517.</u> กรุงเทพฯ, 2517.	37	74
9	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. ฝ่ายวิจัย สังคมศาสตร์. <u>ทำเนียบสจวบันวิจัยใน ประเทศไทย พ.ศ. 2506.</u> พระนคร, 2506.	37	74

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
10.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. ฝ่ายวิจัยสังคม ศาสตร์. <u>ทำเนียบหน่วยงานวิจัยทางสังคม ศาสตร์ ในประเทศไทย 2515, กรุงเทพฯ, 2517.</u>	36	72
11.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิเทศศาสตร์. ศูนย์วิจัย นิเทศศาสตร์. <u>ทำเนียบนามและบุคลากร ทางสื่อมวลชนในภาคตะวันออกของประเทศ ไทย. กรุงเทพฯ, 2519.</u>	33	66
12.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิเทศศาสตร์. ศูนย์วิจัย นิเทศศาสตร์. <u>ทำเนียบนามและบุคลากรทาง สื่อมวลชนในภาคเหนือของประเทศไทย. กรุงเทพฯ, 2518.</u>	33	66
13.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะรัฐศาสตร์. <u>ทำเนียบ นักเรียนและนิสิตโรงเรียนมหาดเล็กเดิม โรงเรียนข้าราชการพลเรือน คณะรัฐ- ประศาสนศึกษา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2443 - 2510. พระนคร, 2511.</u>	31	62

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
14.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน่วยวิจัยสถาบัน. <u>ทำเนียบ</u> <u>นักวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</u> <u>(Directory of Chulalongkorn</u> <u>University's Researchers</u> พระนคร, 2516.	85	70
15.	ซัชเวทย์ มุสิกโชย. <u>คู่มือรถยนต์และส่วนประกอบ.</u> <u>(Automobile Directory and</u> <u>Sparesparts)</u> พระนคร : โรงพิมพ์ วิบูลย์กิจ, 2512.	30	60
16.	ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ. สำนักปลัดกระทรวง. <u>สมุดโทรศัพท์ 2519 - 2520. กรุงเทพฯ</u> 2520.	31	62
17.	<u>ที่ระลึกวันรับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นที่พระราช</u> <u>คณะชั้นราชที่พระราชโอรสในโอกาส</u> <u>พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม</u> <u>2512. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา,</u> 2512.	30	60
18.	<u>ทำเนียบนามภาค 1. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณ-</u> <u>ทิพรชนนากร, 2466.</u>	25	50

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
19.	<u>ทำเนียบนามภาค 2.</u> พระนคร : โรงพิมพ์โสภณ- พิพรรพชนากร, 2462.	25	50
20.	<u>ทำเนียบนามภาค 3.</u> พระนคร : โรงพิมพ์โสภณ- พิพรรพชนากร, 2465.	25	50
21.	<u>ทำเนียบนามภาค 4.</u> พระนคร : โรงพิมพ์โสภณ- พิพรรพชนากร, 2482.	25	50
22.	<u>ทำเนียบพระสมณศักดิ์และทำเนียบวัดต่าง ๆ ทั่ว-</u> <u>ราชอาณาจักร พ.ศ. 2509.</u> พระนคร : สำนักงานนุสรณ์, 2509.	30	60
23.	<u>ทำเนียบวัดแห่งประเทศไทยรวม 72 จังหวัด</u> <u>(Directory of all Monasteries</u> <u>in Thailand)</u> กรุงเทพฯ : วัชรินทร์ การพิมพ์, 2519.	36	72
24.	โทรศัพท์แห่งประเทศไทย, องค์การ. <u>สมุดรายนาม</u> <u>ผู้ใช้โทรศัพท์เขตนครหลวง พระนคร ชนบุรี</u> <u>นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี.</u> พระนคร, รายปี.	35	70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
25.	ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. แผนกอิสระวารสาร- ศาสตร์และสื่อสารมวลชน. <u>นามานุกรมทรัพยากร สื่อสารมวลชนทั่วประเทศไทยพร้อมด้วย วิเคราะห์เนื้อหาและตารางเปรียบเทียบ (Directory of Mass Communication Resources in Thailand with Content Analysis and Comparative Tables 1970 - 1971)</u> พระนคร, 2514.	35	70
26.	<u>รวมโรงงาน (Thailand Trade Index)</u> กรุงเทพฯ : อินเทอร์เทค พับบลิชเคชั่นส์. รายปี, 2519.	38	76
27.	วิชาการ, กรม. กองโรงเรียนราษฎร. <u>ทำเนียบ โรงเรียนราษฎรในพระนครและธนบุรี.</u> พระนคร, 2505.	31	62
28.	วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. <u>ทำเนียบนักศึกษา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ตั้งแต่รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 6.</u> กรุงเทพฯ, 2517.	31	62

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
29.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. <u>นามานุกรมคนตรีไทย</u> . กรุงเทพฯ, 2518.	37	74
30.	ศึกษาธิการ, กระทรวง. <u>ทำเนียบข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ</u> . พระนคร, ราชปี, 2496.	33	66
31.	ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักปลัดกระทรวง. สำนักวางแผนการศึกษา. <u>ทำเนียบโรงเรียน</u> (พระนคร, 2515).	34	70
32.	เศรษฐการ, กระทรวง. <u>ทำเนียบข้าราชการในสังกัดกระทรวงเศรษฐการ พ.ศ. 2511</u> . (พระนคร, 2511).	30	60
33.	เศรษฐการ, กระทรวง. <u>พณิชย์สงเคราะห์</u> (พระนคร, 2503).	33	66
34.	สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิชาการสถิติ. <u>ทำเนียบหน่วยงานทางสถิติของประเทศไทย</u> . กรุงเทพฯ, 2519.	35	70
35.	สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. คณะกรรมการกิจกรรมเยาวชน. <u>ทำเนียบหน่วยงานเยาวชนทั่วประเทศไทย</u> (พระนคร, 2512).	30	60

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
36.	สมมติอมรพันธ์, กรมพระ และ ค่างราชานุภาพ, กรมพระยา. <u>เรื่องแต่งตั้งพระราชา</u> <u>คณะชั้นผู้ใหญ่ในกรุงรัตนโกสินทร์</u> . พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2466 .	26	52
37.	สาธารณสุข, กระทรวง. <u>โครงการวางแผนครอบครัว.</u> <u>ทำเนียบนามและบุคลากรทางสื่อมวลชนในภาค</u> <u>กลาง</u> . กรุงเทพฯ, 2518.	34	68
38.	<u>สารบาณส่วนที่ 2 คือ ราชกร จังหวัด ฉนวน และตรอก</u> <u>สำหรับเจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์กรุงเทพ</u> <u>พระมหานคร เล่ม 2</u> . พระนคร : โรงพิมพ์ โสภณพิพรรฒธนากร, 2426.	25	50
39.	<u>สารบาณส่วนที่ 3 คือ ราชกรในจังหวัด หมูบ้าน และ</u> <u>ลำน้ำ สำหรับเจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์</u> <u>กรุงเทพพระมหานคร เล่ม 3</u> . พระนคร : โรงพิมพ์บ้านบร็คเคย์, 2426.	25	50
40.	<u>สารบาณส่วนที่ 4 คือ ราชกรในจังหวัด กุ คลอง</u> <u>และลำประโดง เล่ม 4</u> . พระนคร : โรงพิมพ์บ้านบร็คเคย์, 2426.	25	50

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
41.	สำนักนายกรัฐมนตรี. <u>ทำเนียบข้าราชการสำนัก นายกรัฐมนตรีและหน้าที่โดยย่อ</u> . พระนคร, 2513.	29	58
42.	<u>อะไรในกรุงเทพฯ</u> . (พระนคร : วีรสัมพันธ์, 2495).	27	54
43.	อุตสาหกรรม, กระทรวง. <u>ทำเนียบโรงงาน อุตสาหกรรม</u> . รายปี, 2518-	35	70
44.	อุตสาหกรรม, กระทรวง. <u>รายชื่อโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดพระนครที่จดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติโรงงาน (Directory of Factories in Bangkok Registered According to the Factory Act)</u> พระนคร, 2506.	33	66
45.	Board of Trade of Thailand. <u>Board of Trade Directory 1967</u> . Bangkok, 1967.	34	68
46.	Chulalongkorn University. Faculty of Political Science. <u>Directory of Social Sciences in Thailand 1963</u> . Bangkok, 1963.	34	68

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
47.	Food and Agricultural Organization. Indo - Pacific Fisheries Council <u>Directory of Fisheries</u> <u>Institutions (Asia and the Far</u> <u>East) Bangkok (n.d.)</u>	31	62
48.	Ministry of Economic Affairs. Department of Commerce. <u>Commercial Directory for</u> <u>Thailand 1963 - 1964.</u> Bangkok, 1964.	34	68
49.	Ministry of Industry. Centre for Industrial Statistics, Infor- mation and Research. <u>Industrial</u> <u>Directory</u> 1977. Bangkok, 1977.	33	66
50.	Siam Directory. Bangkok : Consumer International. Annual, 1955 -	43	86
51.	<u>Thai Builder Directory</u> 1974. Bangkok: Advertising & Media Consultants, c1974.	40	80

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	นามานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
52.	<u>Thai Chamber of Commerce Directory</u> 1967 - 1968. Bangkok, 1967.	36	72
53.	<u>Thai Exporters</u> . Bangkok: Export Directory, 1974.	40	80
54.	<u>Thailand Yearbook</u> . Bangkok : Temple Publication Services. Annual, 1964-	43	86
55.	Unesco Regional Office for Education in Asia. <u>Directories of Libraries and Library Training Programmes in Thailand</u> . 3d.ed. Bangkok, 1974.	36	72
56.	Unesco Regional Office for Education in Asia. <u>Directory for Educational Research Institutes in the Asian Region</u> . Bangkok, 1970.	36	72
57.	United States Operation Mission, Thailand. <u>Organizational Directory of the Government of Thailand</u> . (Bangkok, 1962).	29	58

ตารางที่ 9 นี้แสดงให้เห็นว่านามานุกรมที่มีคุณภาพที่สุดคือ Siam Directory และ Thailand Yearbook ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 86.00 นามานุกรมทั้ง 2 ชื่อเรื่องนี้จัดทำออกเผยแพร่ทุก ๆ ปี จึงสามารถรวบรวมข้อมูลใหม่และทันสมัยไว้ได้มากกว่านามานุกรมเล่มอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีคุณภาพด้านความน่าเชื่อถือ การจัดทำเรื่อง เครื่องช่วยค้น รูปเล่มและการพิมพ์ ลักษณะเฉพาะของนามานุกรมและลักษณะพิเศษของนามานุกรมอยู่ในเกณฑ์ที่อีกด้วย สำหรับนามานุกรมที่มีคุณภาพรองลงมาคือ Thai Builder Directory 1974 และ Thai Exporters ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.00 นามานุกรมทั้ง 2 ชื่อเรื่องนี้ส่วนประกอบของหนังสือเกือบทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี นามานุกรมที่ใต้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 นี้ มีจำนวนเพียง 4 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 7.02 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น และเป็นที่น่าสังเกตว่านามานุกรมที่มีคะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 นี้ ล้วนแต่เป็นนามานุกรมทางการค้าทั้งสิ้น สำหรับนามานุกรมที่ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 70 - 79 นั้น มี 20 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 35.09 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ นามานุกรมที่ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 60 - 69 มี 22 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 38.59 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนนามานุกรมอีก 11 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 19.30 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ใต้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่ายังเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพไม่ดี

นามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้เห็นว่าส่วนประกอบด้านเนื้อเรื่องเป็นส่วนประกอบที่มีคุณภาพดีที่สุด และส่วนประกอบด้านที่น้อยที่สุดนั้นคือส่วนประกอบด้านเครื่องช่วยค้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของนามานุกรม

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ										แปลความ		
	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ยังไม่ดีนัก		ไม่ดีเลย				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	จำนวน	เฉลี่ย	จำนวน	เฉลี่ย				
1. บัญชีทำ	0	0	41	71.93	9	15.79	7	12.28	0	0	3.60	0.68	ดี
2. บัพินพีโฆษณา	0	0	34	59.65	23	40.35	0	0	0	0	3.60	0.47	ดี
3. ปีที่พิมพ์	21	36.85	10	17.54	17	29.82	0	0	9	15.79	3.60	1.38	ดี
4. เนื้อเรื่อง	3	5.26	19	33.33	34	59.65	1	1.76	0	0	3.42	0.62	ปานกลาง
5. ความน่าเชื่อถือ	6	10.53	27	47.37	24	42.10	0	0	0	0	3.68	0.68	ดี
6. การจัดทำเรื่อง	0	0	22	38.60	32	56.14	3	5.26	0	0	3.33	0.59	ปานกลาง
7. เครื่องช่วยคน	2	3.51	4	7.01	6	10.53	32	56.14	13	22.81	2.12	0.96	ยังไม่ดีนัก
8. รูปเล่มและการพิมพ์	3	5.26	4	7.02	26	45.61	24	42.11	0	0	2.75	0.85	ปานกลาง
9. ลักษณะเฉพาะ	11	19.30	24	42.10	22	38.60	0	0	0	0	3.81	0.72	ดี
10. ลักษณะพิเศษ	0	0	7	12.28	50	87.72	0	0	0	0	3.12	0.36	ปานกลาง

ตารางที่ 10 นี้แสดงระดับคุณภาพส่วนประกอบด้านต่าง ๆ ของนามานุกรม
ดังนี้

ผู้จัดทำ นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 71.93 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์
มีคุณภาพด้านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้จัดทำนามานุกรมส่วนมากเป็นหน่วยราชการ องค์กร
และสถาบันต่าง ๆ ซึ่งได้จัดทำนามานุกรมขึ้นเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของหน่วยงาน ตลอดจน
จนเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อและประสานงานด้วย ผู้รวบรวมข้อมูลเป็นผู้ที่
ปฏิบัติงานและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยตรง สำหรับนามานุกรมที่ผู้จัดทำมีคุณภาพ
อยู่ในเกณฑ์ ยังไม่คืบหน้ามีร้อยละ 12.28 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ โดย
เฉลี่ยผู้จัดทำนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ที่มีคุณภาพอ่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดี

ผู้พิมพ์โฆษณา นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 59.65 ของนามานุกรมที่นำมา
วิเคราะห์มีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากนามานุกรมส่วนมากรวบรวม
และจัดทำโดยหน่วยราชการ และสถาบันต่าง ๆ หน่วยราชการและสถาบันเหล่านั้นจึง
มีฐานะเป็นผู้พิมพ์โฆษณานามานุกรมเหล่านี้ด้วย หน่วยงานหลายแห่งเช่น กรมการพัฒนา
ชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์หนังสือและเอกสารทาง
วิชาการ เผยแพร่อยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะกองประมวลและประสานงานของคณะกรรมการ
การวิจัยแห่งชาตินั้น มีหน้าที่จัดทำทะเบียนนักวิจัยและจัดทำนามานุกรมของนักวิจัยออก
เผยแพร่โดยตรง สำหรับนามานุกรมส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 40.35 ของนามานุกรมที่
นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางโดยเฉลี่ยนามานุกรมที่นำ
มาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี

ปีที่พิมพ์ นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 36.85 ของนามานุกรมที่นำมา
วิเคราะห์ทั้งหมด มีคุณภาพด้านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก นามานุกรมเหล่านี้พิมพ์ระหว่าง
พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2520 นามานุกรมบางเล่มมีลักษณะเป็นหนังสือรายปีด้วย
เช่น ทำเนียบข้าราชการกระทรวงเกษตรฯ ทำเนียบข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ

สมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ในนครหลวง... รวมโรงงาน ทว่านิยมโรงงานอุตสาหกรรม
Siam Directory และ Thailand Yearbook ผู้จัดทำนามานุกรมเหล่านี้ได้
 รวบรวมข้อมูลใหม่ทุก ๆ ปี เพื่อจัดทำนามานุกรมเล่มประจำแต่ละปีออกเผยแพร่ ข้อมูล
 ต่าง ๆ ที่รวบรวมมาจึงเป็นข้อมูลใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ ส่วนนามานุกรมที่มีคุณภาพ
 คำนับที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่คั่นมีร้อยละ 15.79 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์
 โดยเฉลี่ยนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีคุณภาพคำนับที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี

เนื้อเรื่อง นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 59.65 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์
 ทั้งหมด มีคุณภาพคำนับเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับนามานุกรมส่วนที่เหลือนั้น
 ส่วนมากมีคุณภาพคำนับเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดีและดีมาก โดยเฉลี่ยนามานุกรมที่นำมา
 วิเคราะห์มีคุณภาพคำนับเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ความน่าเชื่อถือ นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 49.37 ของนามานุกรมที่นำมา
 วิเคราะห์ มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนใหญ่ผู้จัดทำรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
 ที่ส่งไปยังบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ จึงนับได้ว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมานี้มีสาระที่ตรง
 หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงเป็นที่น่าเชื่อถือ สำหรับนามานุกรมที่มีความน่าเชื่อถือ
 อยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีร้อยละ 10.53 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ นามานุกรม
 เหล่านี้เป็นนามานุกรมที่มีลักษณะเป็นหนังสือรายปีควย ทั้งรายชื่อที่โคกกล่าวมาแล้ว
 นามานุกรมซึ่งมีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดีมากนี้ นอกจากจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องแล้วยัง
 ให้ข้อมูลที่ทันสมัยอีกด้วย จากการวิจัยไม่พบว่ามีนามานุกรมเล่มใดมีความน่าเชื่อถืออยู่
 ในเกณฑ์ที่ไม่ดีเลย แม้ว่านามานุกรมบางเล่มจะคอยคุณค่าค่านความทันสมัย แต่ผู้จัดทำ
 ก็ไ้สำรวจหรือค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ มาแล้วเป็นอย่างดี โดยเฉลี่ยนามานุกรมที่นำมา
 วิเคราะห์มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี

การจัดลำดับเรื่อง นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 56.14 ของนามานุกรมที่
 นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด มีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สามารถ

ค้นหาเรื่องที่ต้องการได้สะดวกพอสมควร นามานุกรมที่จัดทำเรื่องไค้ดั้นนี้มีร้อยละ 38.60 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ สำหรับนามานุกรมที่ยังจัดทำเรื่องไค้ดั้นมีนักมีเพียงร้อยละ 5.26 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดเท่านั้นซึ่งได้แก่ สารบัญส่วนที่ 2... สารบัญส่วนที่ 3... และสารบัญส่วนที่ 4... นามานุกรมเหล่านี้เป็นนามานุกรมในยุคแรก คือจัดทำเมื่อปี พ.ศ. 2426 การจัดทำเนื้อเรื่องไม่เป็นไปตามแบบแผนที่ถูกต้องการค้นหาเรื่องที่ต้องการไค้ยาก โดยเปลี่ยนนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพด้านการจัดทำเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เครื่องช่วยค้น นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 56.14 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดยังมีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นไม่คืบนัก ข้อบกพร่องสำคัญคือขาดคำแนะนำหรือบทนำอธิบายวิธีใช้หนังสือ ขาดสารบัญบอกลำดับเนื้อเรื่อง และขาดกรณีช่วยค้นเรื่องส่วนนามานุกรมที่มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีเพียงร้อยละ 3.51 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งได้แก่ Siam Directory และ Thailand Yearbook นามานุกรมทั้ง 2 ชื่อเรื่องนี้มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการค้นเรื่องครบทุกประเภท นามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นแตกต่างกันตั้งแต่ระดับดีมากลงไปจนถึงระดับที่ไม่ดีเลย โดยเปลี่ยนนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ยังไม่คืบนัก

รูปเล่มและการจัดพิมพ์ นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 45.61 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการจัดพิมพ์ปานกลาง นามานุกรมที่มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการจัดพิมพ์ดีมาก มีเพียงร้อยละ 5.26 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งได้แก่ Siam Directory Thai Builder Directory และ Thailand Yearbook นามานุกรมทั้ง 3 ชื่อเรื่องนี้จัดพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพที่ดี ใช้อักษรชัดเจน เย็บเล่มประณีต และหุ้มปกแข็งทนทาน โดยเปลี่ยนนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ลักษณะเฉพาะของนามานุกรม ลักษณะเฉพาะนี้หมายถึงลักษณะข้อมูลของบุคคลและสถานที่ในนามานุกรม นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 42.10 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ มีคุณภาพค่านลักษณะเฉพาะในเกณฑ์ดี วิทยานามบุคคลและสถานที่ชัดเจนตลอดจนระบุค่าบลิที่อยู่หรือค่าบลิที่ทิ้งรวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์อย่างครบถ้วน ส่วนนามานุกรมที่มีคุณภาพค่านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดีมีร้อยละ 19.30 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่ นามานุกรมที่จัดทำโดยคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติทุกชื่อเรื่อง ทำเนียบนักวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นามานุกรมคนครีไทย และ Thai Builder Directory 1974 นามานุกรมเหล่านี้ให้ความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติหรือประวัติของบุคคลหรือสถานที่รวบรวมมาด้วย จากการวิจัยไม่พบว่ามีนามานุกรมเล่มใดมีคุณภาพค่านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด มีคุณภาพลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดี

ลักษณะพิเศษของนามานุกรม นามานุกรมส่วนใหญ่ร้อยละ 87.72 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถึงแม้ว่านามานุกรมบางชื่อเรื่องจะมีโฆษณาแทรกอยู่บ้าง แต่ก็มีโฆษณาแทรกอยู่ไม่มากนักตลอดจนการจัดหน้าเพื่อแทรกโฆษณาก็เป็นระเบียบสวยงาม ส่วนขอบกรอบสำคัญนั้นก็ได้อกการขาดครวชนพิเศษที่แยกประเภทกิจกรรม ลิขศา และบริการที่คล้ายคลึงกันหรือเกี่ยวเนื่องกันไว้ด้วยกัน จากการสำรวจไม่พบว่ามีนามานุกรมเล่มใดมีคุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบแต่ละค่านของหนังสือแล้ว จะเห็นได้ว่า ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีคือส่วนประกอบค่านผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา ปีที่พิมพ์ ความน่าเชื่อถือ และลักษณะเฉพาะของนามานุกรม ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางได้แก่ เนื้อเรื่อง การจัดทำคำบลิเรื่อง รูปเล่มและการพิมพ์ และลักษณะพิเศษของนามานุกรม สำหรับส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์แย่งไม่ค่านก็มีเพียงค่านเดียวคือ ส่วนประกอบค่านเครื่องช่วยค่าน

นามานุกรมเล่มเก่าที่สุดที่นำมาวิเคราะห์คือ สารบัญส่วนที่ 2...
สารบัญส่วนที่ 3... และ สารบัญส่วนที่ 4... ซึ่งพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2426
 จากการจัดทำเข้าใจว่าน่าจะมี สารบัญส่วนที่ 1... ด้วย แต่เมื่อสำรวจแล้วไม่พบว่า
 มีนามานุกรมเล่มดังกล่าวที่ห้องสมุดใดเลย เข้าใจว่าสารบัญส่วนที่ 1... นี้อาจสูญหาย
 ไปแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2426 ถึง พ.ศ. 2463 ไม่ปรากฏว่ามีการจัดทำนามานุกรม
 เพิ่มขึ้นอีก จนถึง พ.ศ. 2464 - พ.ศ. 2465 จึงได้มีการจัดทำนามานุกรมเพิ่มขึ้นอีก
 3 ชื่อเรื่อง คือ ทำเนียบนามภาคที่ 1 - 3 และหลังจากระยะนี้แล้วการจัดทำนามานุกรม
 ก็ชะงักไป จนกระทั่ง พ.ศ. 2495 จึงเริ่มมีความสนใจจัดทำนามานุกรมขึ้นอีก และ
 ได้จัดทำเรื่อยมาจนปัจจุบัน เพื่อศึกษาวิวัฒนาการของนามานุกรม ผู้วิจัยได้นำนามานุกรม
 ทั้งหมดมาแยกตามปีที่จัดทำ พร้อมทั้งวิเคราะห์คุณภาพของนามานุกรมในช่วงเวลานั้น ๆ
 โดยการนำคะแนนคุณภาพจากการวางที่ 9 มาหาค่าเฉลี่ยแยกตามปีที่จัดทำดังปรากฏผลใน
 ตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ปริมาณและคุณภาพของนามานุกรมแยกตามปีที่จัดทำ

ปีที่จัดทำ	ปริมาณ		คุณภาพ เฉลี่ยร้อยละ
	จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	
ก่อน พ.ศ. 2500	12	16.90	55.33
พ.ศ. 2501 - 2504	8	11.27	67.05
พ.ศ. 2505 - 2509	13	18.31	68.73
พ.ศ. 2510 - 2514	11	15.49	69.75
พ.ศ. 2515 - 2520	27	38.03	73.15

ตารางที่ 11 นี้ชี้ให้เห็นว่า โดยทั่วไปปริมาณการจัดทำนามานุกรมเพิ่มขึ้นตามลำดับ นอกจากระหว่าง พ.ศ. 2510 - 2514 เท่านั้นที่ปริมาณการจัดทำลดลงเล็กน้อย ระยะเวลาที่มีการจัดทำนามานุกรมมากที่สุดคือระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2520 คือมีการจัดทำนามานุกรมถึงร้อยละ 38.03 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ ในด้านคุณภาพนั้นปรากฏว่า นามานุกรมรุ่นแรกที่จัดทำก่อน พ.ศ. 2500 นั้น ใกล้เคียงคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 แต่หลังจากนั้นคุณภาพของนามานุกรมก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงในปัจจุบันคือระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2520 นามานุกรมมีคุณภาพที่สุด ก็จะได้เห็นว่านามานุกรมที่จัดทำขึ้นในระยะเวลาดังกล่าวใกล้เคียงคุณภาพโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 73.15

นามานุกรมแต่ละชื่อเรื่องและแต่ละประเภทมีขอบเขตการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน บางชื่อเรื่องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ในหลายสาขาวิชา บางชื่อเรื่องก็จำกัดขอบเขตข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือสถานที่ในบางสาขาวิชาเท่านั้น เพื่อศึกษาว่านามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ รวบรวมข้อมูลในสาขาวิชาใดบ้าง ผู้วิจัยจึงได้นำนามานุกรมทั้งหมดมาแยกตามระบบการจัดหมู่หนังสือ พร้อมทั้งนำคะแนนคุณภาพจากรายการที่ 9 มาหาค่าเฉลี่ยแยกตามสาขาวิชา เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของนามานุกรมในแต่ละสาขาวิชาด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ปริมาณและคุณภาพของนามานุกรมแยกตามระบบการจัดหมู่
หนังสือแบบทศนิยมของคิวอี้

สาขาวิชา	ปริมาณ		คุณภาพเฉลี่ย ร้อยละ
	จำนวน (ชื่อเรื่อง)	ร้อยละ	
000 ความรู้ทั่วไป	11	19.30	66.88
100 ปรัชญาและจิตวิทยา	0	0	0
200 ศาสนา	5	8.77	65.90
300 สังคมศาสตร์	25	43.86	66.79
400 ภาษา	0	0	0
500 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	1	1.75	76.00
600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์	14	24.57	68.88
700 ศิลปะ	1	1.75	74.00
800 วรรณคดี	0	0	0
900 ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	0	0	0

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่า มีการจัดทำนามานุกรมในสาขาวิชาสังคม-
ศาสตร์ มากที่สุด คือมีการจัดทำถึง 25 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 43.86 ของนามานุกรม
ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด สำหรับในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์และความรู้ทั่วไปนั้น
มีจำนวนการจัดทำของลงมาตามลำดับ ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์และศิลปะ
มีการจัดทำนามานุกรมน้อยที่สุด คือมีเพียงสาขาวิชาละ 1 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 1.75
ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด และไม่ปรากฏว่ามีการจัดทำนามานุกรมใน
สาขาวิชาปรัชญา ภาษา และ ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพ

ของนามานุกรมในแต่ละสาขาวิชาจะเห็นได้ว่านามานุกรมในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์
มีคะแนนคุณภาพโดยเฉลี่ยที่ดีที่สุด คือได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 76.00

นามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้ ส่วนใหญ่เป็นนามานุกรมที่จัดทำโดยหน่วยราชการ
คือมีนามานุกรมที่จัดทำโดยหน่วยราชการต่าง ๆ ถึง 47 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 82.45
ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ส่วนนามานุกรมส่วนที่เหลืออีก 10 ชื่อเรื่อง
หรือร้อยละ 17.55 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์จัดทำโดยเอกชน สำหรับหน่วย
ราชการที่จัดทำนามานุกรมไว้มากที่สุด ได้แก่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จัดทำ
นามานุกรมไว้ถึง 8 ชื่อเรื่องหรือร้อยละ 14.03 ของนามานุกรมที่นำมาวิเคราะห์

สารานุกรม

สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีจำนวนทั้งสิ้น 19 ชื่อเรื่อง เป็นสารานุกรม
ทั่วไป 4 ชื่อเรื่อง สารานุกรมสำหรับเด็ก 2 ชื่อเรื่อง และสารานุกรมเฉพาะวิชา
13 ชื่อเรื่อง สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้บางส่วนยังจัดทำไม่เสร็จสิ้น ยังคงมีการ
จัดทำต่อเนื่องอยู่เรื่อยๆ และยังไม่อาจกำหนดได้ว่าการจัดทำจะเสร็จสิ้นลงเมื่อใด
กล่าวคือ สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน จัดทำเป็นตอน ๆ ตามลำดับตัวอักษร
ในปัจจุบันจัดทำมาถึงตอนที่ 206 ถึงบทความตัวอักษร "ท" สารานุกรมไทยสำหรับ
เยาวชน เริ่มจัดทำ พ.ศ. 2516 และจัดทำมาแล้ว 2 เล่ม รวมบทความไว้ 18 บทความ
และสารานุกรมไทย (ของอุทัย สินธุสาร) จัดทำเป็นเล่มย่อย ๆ ตามตัวอักษร ปัจจุบัน
จัดทำมาถึงเล่มที่ 16 ถึงบทความตัวอักษร "พ" เนื่องจากยังมีสารานุกรมบางส่วนยัง
จัดทำไม่เสร็จดังกล่าวดังนี้ งานวิจัยนี้จึงไม่มุ่งวิเคราะห์เนื้อหาในสารานุกรมแต่ละชื่อ
เรื่องว่ามีขอบเขตและปริมาณความรู้มากน้อยเพียงใด แต่เน้นการวิเคราะห์คุณภาพของ
บทความในสารานุกรมแต่ละชื่อเรื่องเท่านั้น ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

สารานุกรมที่มีคุณภาพดีที่สุดได้ 40 คะแนน หรือร้อยละ 80.00 ของ
คะแนนคุณภาพทั้งหมด

สารานุกรมที่มีคุณภาพต่ำสุดคือ 25 คะแนน หรือร้อยละ 50.00 ของ
คะแนนคุณภาพทั้งหมด

คะแนนคุณภาพเฉลี่ยของสารานุกรมทั้ง 19 ชื่อเรื่องคือ 31.43 หรือร้อยละ
62.86 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 13 ใน 19 ชื่อเรื่อง เป็นสารานุกรม
ที่มีคุณภาพดีก็ตามเกณฑ์ ส่วนสารานุกรมอีก 6 ชื่อเรื่องนั้นยังมีคุณภาพไม่ดีก็ตามเกณฑ์
(ได้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60) ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 คะแนนคุณภาพของสารานุกรม

ลำดับที่	สารานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
1.	เฉลิม สุขเกษม. <u>สารานุกรมมหาเวสสันดร ชำคก.</u> พระนคร : แพร่พิทยา, 2511.	26	52
2.	นราธิปพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น. <u>วิทยาสารานุกรม.</u> พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : แพร่พิทยา, 2515.	30	60
3.	ประยูทธ สิทธิพันธ์. <u>สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย.</u> พระนคร : คลังวิทยา, 2506.	25	50
4.	ไพบุลย์ ช่างเรียน. <u>สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา.</u> พระนคร : สถาบันมันทิคพัฒนบริหาร ศาสตร์, 2515.	31	62

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับที่	สารานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
5.	ไพบูลย์ ช่างเรียน. <u>สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยาในเมือง</u> . พระนคร : สถาบันนิติพัฒนาบริหารศาสตร์, 2516.	31	62
6.	ไพโรจน์ โพธิ์ไทร. <u>สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทยฉบับนักเรียน-นักศึกษา</u> . กรุงเทพฯ : สหนิทศึกษา, 2517.	27	54
7.	ไพโรจน์ โพธิ์ไทร. <u>สารานุกรมภูมิศาสตร์สากล</u> . ชนบุรี : ร.โพธิ์ไทรสารานุกรม, 2517.	25	50
8.	ไพโรจน์ สติปรีชา. <u>สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยาในชนบท</u> . พระนคร : สถาบันนิติพัฒนาบริหารศาสตร์, 2516.	32	64
9.	ยศ ปรัชญกุล. <u>สารานุกรมศัพท์แพทย์ฉบับขยายความ</u> . พระนคร : เขมมบรรณกิจ, 2503.	32	64
10.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน</u> . พระนคร, 2498-	48	80
11.	วิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. <u>สารานุกรมวิทยาศาสตร์</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2515.	38	76
12.	สงวน อึ้งคง และ ประพัฒน์ ศรีณรงค์. <u>สารานุกรมวรรณคดีสากล</u> . พระนคร : แพร่พิทยา, 2506.	28	56

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับที่	สารานุกรม	คะแนน	
		ผลรวม (เต็ม 50)	ร้อยละ
13.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการก่อสร้างแห่งชาติ. <u>สารานุกรมวัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์</u> (<u>NBRDC'S Architectural Catalog</u> <u>File</u>) กรุงเทพฯ, 2518.	37	74
14.	สมบัติ พลายนอย. <u>สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย</u> . พระนคร : รวมสาส์น, 2517.	31	62
15.	สมพงศ์ เกษมสิน. <u>สารานุกรมการบริหาร</u> . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.	33	66
16.	<u>สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน</u> . พระนคร, ครุสภา, 2516-	38	76
17.	สุเทพ ชูเชื้อ. <u>สารานุกรมไทยฉบับทันสมัย (The</u> <u>Progressive Encyclopedia)</u> พระนคร : ก้าวหน้า, 2502.	27	54
18.	อนุমানราชชน, พระยา. <u>สารานุกรมไทย</u> . พระนคร : บรรณาการ, 2516.	32	64
19.	อุทัย สินธุสาร. <u>สารานุกรมไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2516-	33	66

ตารางที่ 13 นี้ แสดงให้เห็นว่าสารานุกรมที่มีคุณภาพดีที่สุดคือ สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ใ้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.00 สารานุกรมชุดนี้ในปัจจุบันยังจัดทำไม่เสร็จสิ้น คือจัดทำมาถึงตอนที่ 24/๖ แต่ก็นับว่าเป็นสารานุกรมที่มีคุณภาพค่านผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา ความน่าเชื่อถือ เครื่องช่วยค้น และลักษณะเฉพาะของสารานุกรม ดีกว่าสารานุกรมอื่น ๆ อีกหลายชุด ตลอดจนสารานุกรมที่จัดพิมพ์ในเวลาต่อมา คือ สารานุกรมไทยฉบับมติชน และ สารานุกรมไทย (ของอุทัย สินธุสาร) ก็อาศัยบทความในสารานุกรมชุดดังกล่าวเป็นหลักทั้งสิ้น สำหรับสารานุกรมที่มีคุณภาพรองลงมาคือ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน และ สารานุกรมวิทยาศาสตร์ ใ้คะแนนคุณภาพร้อยละ 76.00 เป็นสารานุกรมที่มีคุณภาพค่านผู้จัดทำ เนื้อเรื่อง และความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี และเนื่องจากเป็นสารานุกรมสำหรับเด็ก จึงเน้นคุณค่าด้านการจัดภาพประกอบเรื่อง และเป็นสารานุกรมที่จัดภาพประกอบได้ชัดเจนและสวยงามกว่าสารานุกรมอื่น ๆ อีกด้วย

สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 19 ชื่อเรื่องนี้ใ้คะแนนคุณภาพลดหลั่นกัน ดังนี้คือ สารานุกรม 1 ชื่อเรื่องใ้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 สารานุกรม 3 ชื่อเรื่องใ้คะแนนคุณภาพร้อยละ 70-79 สารานุกรม 9 ชื่อเรื่องใ้คะแนนคุณภาพร้อยละ 60-69 และสารานุกรมอีก 6 ชื่อเรื่องใ้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพไม่ดี

สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้นับว่าส่วนประกอบค่านปีที่พิมพ์มีคุณภาพดีที่สุด และส่วนประกอบที่มีลักษณะค้อยที่สุดคือส่วนประกอบค่านลักษณะพิเศษ ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของสารานุกรม

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ					$\bar{x}$	s.d	แปลความ
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ยังไม่ดีนัก (2)	ไม่ดีเลย (1)			
1. ผู้จัดทำ	4	6	5	4	0	3.53	1.03	ปานกลาง
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	1	7	8	1	2	3.24	0.48	ปานกลาง
3. ปื้พิมพ์	5	9	2	3	0	3.84	0.99	ดี
4. เนื้อเรื่อง	0	15	4	0	0	3.79	0.41	ดี
5. ความน่าเชื่อถือ	0	8	11	0	0	3.42	0.50	ปานกลาง
6. การจ้กค่ากับเรื่อง	0	13	6	0	0	3.68	0.48	ดี
7. เครื่องช่วยคน	0	0	6	10	3	2.16	0.66	ยังไม่ดีนัก
8. รูปเล่มและการพิมพ์	1	1	4	13	0	2.47	0.83	ยังไม่ดีนัก
9. ลักษณะเฉพาะ	2	11	6	0	0	3.79	0.60	ดี
10. ลักษณะพิเศษ	0	0	4	8	7	1.84	0.78	ยังไม่ดีนัก

ตารางที่ 14 นี้ แสดงระดับคุณภาพของส่วนประกอบด้านต่าง ๆ ของสารานุกรม ดังนี้

ผู้จัดทำ สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้จัดทำสารานุกรมเหล่านี้ล้วนแต่เคยเขียนหนังสือบทความทางวิชาการมาก่อน สำหรับสารานุกรมที่มีคุณภาพด้านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีจำนวน 4 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง ซึ่งได้แก่ สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน สารานุกรมวิทยาศาสตร์ สารานุกรมวัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์ และ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ซึ่งผู้จัดทำสารานุกรมดังกล่าวนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งสิ้น โดยเฉลี่ยสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีคุณภาพด้านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ผู้พิมพ์โฆษณา สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนสารานุกรมที่มีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีอยู่เพียงเล่มเดียวคือ สารานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งมีราชบัณฑิตยสถานอันเป็นหน่วยราชการที่มีหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวิทยาเป็นผู้พิมพ์โฆษณา สำหรับสารานุกรมส่วนที่เหลือนั้นมีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คึก และไม่ค่อยตามลำดับ โดยเฉลี่ยสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในระดับปานกลาง

ปีที่พิมพ์ สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 9 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี คือเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2520 ซึ่งนับว่าเป็นปีที่พิมพ์ที่ใหม่มาก สำหรับสารานุกรมที่มีคุณภาพด้านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีจำนวน 5 ใน 19 ชื่อเรื่อง สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านปีที่พิมพ์แตกต่างกันตั้งแต่ระดับยังไม่คึกขึ้นไปจนถึงระดับดีมาก โดยเฉลี่ยนับว่ามีคุณภาพด้านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี

เนื้อเรื่อง สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทุกชื่อเรื่องล้วนแต่มีคุณภาพคำานเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลางทั้งสิ้น ไม่มีสารานุกรมเล่มใดมีคุณภาพคำานเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย คือสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 15 ชื่อเรื่องใน 19 ชื่อเรื่องมีคุณภาพคำานเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ละเล่มแต่ละชุดให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และเรียบเรียงเนื้อเรื่องอย่างกระชับรัดกุมใจความ สำหรับสารานุกรมอีก 4 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพคำานเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเฉพาะสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพคำานเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

ความน่าเชื่อถือ สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่องใน 19 ชื่อเรื่อง มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แม้ว่าในการเรียบเรียงจะมีการค้นคว้าหลักฐานต่าง ๆ ประกอบบทความที่เขียนก็ตาม แต่ข้อมูลที่ได้และหลักฐานประกอบการค้นคว้ายังล้าสมัย สารานุกรมบางชุดก็จัดทำเลียนแบบและอ้างอิงข้อมูลจากสารานุกรมที่จัดทำมาก่อน ทำให้ข้อเท็จจริงและข้อมูลสถิติต่าง ๆ ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร สำหรับสารานุกรมที่เหลืออีก 8 ชื่อเรื่อง จากจำนวนที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 19 ชื่อเรื่องนั้น มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การจัดลำดับเรื่อง สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 13 ชื่อเรื่องใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพคำานการจัดลำดับอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนมากจัดบทความเรียงตามลำดับอักษร ค้นหาเรื่องที่ต้องการได้สะดวกรวดเร็ว ส่วนสารานุกรมอีก 6 ชื่อเรื่องใน 19 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพคำานการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเฉพาะสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพคำานการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

เครื่องช่วยค้น สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 10 ชื่อเรื่องใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพคำานเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนัก ข้อบกพร่องสำคัญของการจัดเครื่องช่วยค้นก็คือขาดกรณีช่วยค้นเรื่องย่อยในบทความต่าง ๆ และ-

ถึงแม้ว่าสารานุกรมบางชื่อเรื่องจะมีกรรมวิธีช่วยคนเรื่องบ้างก็ตาม แต่ก็ยังเป็นกรรมวิธีที่ไม่ละเอียดนัก สำหรับสารานุกรมอีก 9 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยคนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและเกณฑ์ไม่ดีเลย โดยเฉพาะสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ที่มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยคนอยู่ในเกณฑ์ ยังไม่คืบคัก

รูปเล่มและการพิมพ์ สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 13 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่คืบคัก กระดาษที่ใช้พิมพ์ส่วนมาก เป็นกระดาษเนื้อหยาบ ซึ่งมีคุณภาพไม่ดี ตลอดจนการเย็บเล่มและลักษณะของปกยังไม่แข็งแรงทนทานอีกด้วย สำหรับสารานุกรมส่วนที่เหลืออีก 6 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในระดับต่าง ๆ กัน ทั้งแต่ระดับที่ยังไม่คืบคักขึ้นไปจนถึงระดับดีมาก โดยเฉพาะสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่คืบคัก

ลักษณะเฉพาะของสารานุกรม ลักษณะเฉพาะในที่นี้คือการจับบทความและเนื้อเรื่องในบทความต่าง ๆ สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนใหญ่ให้ความรู้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมเรื่องราวที่น่าสนใจไว้อย่างครบถ้วน สำหรับสารานุกรมที่มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นมีจำนวน 2 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง ซึ่งได้แก่ สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และ สารานุกรมไทย (ของอุทัย ลินธุสาร) เป็นสารานุกรมที่ให้ความรู้ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกประการ ส่วนสารานุกรมที่เหลืออีก 6 ชื่อเรื่อง จากจำนวนที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 19 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะของสารานุกรมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางจากการวิเคราะห์ไม่พบว่า มีสารานุกรมเล่มใดที่มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ค่าเลย โดยเฉพาะสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์คุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดี

ลักษณะพิเศษของสารานุกรม สารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ 8 ชื่อเรื่อง ใน 19 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ ยังไม่คืบคัก

สารานุกรมบางชื่อเรื่องขาดภาพประกอบที่จำเป็นและถึงแม้ว่าบางชื่อเรื่องจะมีภาพประกอบบ้าง แต่ภาพประกอบเหล่านั้นก็ไม่ชัดเจนสวยงาม นอกจากนี้แผนที่และตารางสถิติประกอบเรื่องก็ยังเก่าล้าสมัยอีกด้วย ส่วนสารานุกรมอีก 4 ชื่อเรื่อง ในจำนวนที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 19 ชื่อเรื่อง ซึ่งได้แก่ สารานุกรมวิทยาศาสตร์ สารานุกรมวัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน และ สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สารานุกรมดังกล่าวนี้มีภาพประกอบ ตารางสถิติ และแผนที่ที่ชัดเจนทันสมัยประกอบเรื่องมากพอสมควรโดยเฉลี่ยสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนัก

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบแต่ละด้านของสารานุกรมแล้วจะเห็นได้ว่า ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดีคือส่วนประกอบด้าน เนื้อหา เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ การจัดลำดับเรื่อง และลักษณะเฉพาะของสารานุกรม ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางคือ ผู้จัดทำ ผู้พิมพ์ โฆษณา และ ความน่าเชื่อถือ ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนักได้แก่ ส่วนประกอบด้าน เครื่องช่วยค้น รูปเล่ม และ การพิมพ์ และ ลักษณะพิเศษ ของสารานุกรม

จากการวิเคราะห์นี้จะเห็นได้ว่า ในประเทศไทยมีการจัดทำสารานุกรมไม่มากนัก กล่าวได้ว่าได้มีการจัดทำสารานุกรมขึ้นเพื่อความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ เพื่อให้เป็นแหล่งค้นคว้าและแหล่งความรู้ของประชาชนและนักศึกษาทั่วไป สารานุกรมซึ่งจัดทำขึ้นด้วยความมุ่งหมายดังกล่าวนี้ได้แก่ สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน สารานุกรมฉบับมติชน และ สารานุกรมไทย (ของ อู๋ทัย สิริขันธ์) สารานุกรมทั้ง 3 ชุดนี้ มีลักษณะของบทความคล้ายคลึงกัน เมื่อนำคะแนนคุณภาพของสารานุกรมทั้ง 3 ชุด มาหาค่าเฉลี่ยแล้วปรากฏผลว่าสารานุกรมทั่วไปนี้มีคะแนนคุณภาพเฉลี่ยร้อยละ 77.00 นอกจากจัดทำสารานุกรมเพื่อบุคคลทั่วไปแล้ว ยังมีการจัดทำสารานุกรมเพื่อช่วยการค้นคว้าของเด็ก เพื่อส่งเสริมการอ่าน และเพื่อให้เด็กได้ประกอบการเรียนด้วย เช่น สารานุกรมวิทยาศาสตร์ และ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน สารานุกรมทั้ง-

2 ชุกนี้ มีความประณีตด้านการพิมพ์และการจัดภาพประกอบมากกว่าสารานุกรมชนิดอื่น ๆ และถึงแม้ว่าในแต่ละบทความจะไม่ให้รายละเอียดของข่าวสารและความรู้มากเท่า สารานุกรมสำหรับผู้ใหญ่ แต่ก็รวบรวมข้อมูลที่น่าเชื่อถือและทันสมัยไว้มาก เมื่อนำคะแนนคุณภาพมาหาค่าเฉลี่ยแล้วปรากฏว่า สารานุกรมสำหรับเด็กนี้มีคะแนนคุณภาพเฉลี่ย ร้อยละ 78.00 นอกจากจัดทำสารานุกรมเพื่อช่วยการค้นคว้าสำหรับผู้ใหญ่และเด็กแล้ว ก็มีการจัดทำสารานุกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อช่วยการค้นคว้าของผู้ศึกษาในแต่ละ สาขาวิชา ในปัจจุบันมีการจัดทำสารานุกรมเฉพาะวิชา 13 ชื่อเรื่อง ซึ่งนับว่ามี ปริมาณการจัดทำมากกว่าสารานุกรมชนิดอื่น ๆ หลายเท่า ประกอบด้วยสารานุกรมใน วิชาต่าง ๆ คือ วรรณคดีไทย วรรณคดีสากล สังคมวิทยา การบริหาร ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ แพทยศาสตร์ และการก่อสร้าง สารานุกรมเฉพาะวิชานี้โดยเฉลี่ยมี คะแนนคุณภาพร้อยละ 62.20 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าแม้จะมีปริมาณการผลิตมากแต่ในด้าน คุณภาพแล้วยังน้อยกว่าสารานุกรมประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะสารานุกรมเฉพาะวิชา ส่วนใหญ่มีส่วนประกอบจากผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา ความน่าเชื่อถือ และรูปเล่มน้อยกว่า สารานุกรมชนิดอื่น ๆ เมื่อนำคะแนนคุณภาพเฉลี่ยของสารานุกรมทั้งสามประเภทนี้มา เปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่าสารานุกรมสำหรับเด็กมีคะแนนคุณภาพเฉลี่ยดีกว่าสารานุกรม ประเภทอื่น ๆ

สารานุกรมชุดแรกของไทย จัดทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2498 คือ สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน หลังจากมีการจัดทำสารานุกรมชุดดังกล่าวแล้ว ก็ไม่มีการจัดทำ สารานุกรมออกเผยแพร่มากนัก ระหว่าง พ.ศ. 2499 - 2514 มีการจัดทำสารานุกรม เพียง 6 ชื่อเรื่อง หรือเพียง 1 ใน 3 ของสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น การจัดทำสารานุกรมนี้เริ่มมีมากขึ้นนับตั้งแต่ พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา ภายในระยะเวลา เพียง 5 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2520 มีการจัดทำสารานุกรมถึง 13 ชื่อเรื่อง หรือประมาณ 2 ใน 3 ของสารานุกรมที่นำมาวิเคราะห์ สารานุกรมเหล่านี้ส่วนใหญ่ มีความยาวเพียงเล่มเดียวจบ

ในประเทศไทยยังไม่ปรากฏว่ามีการจัดทำสารานุกรมที่เป็นชุดมาตรฐานที่มีความยาวหลายเล่มจบและยังไม่มีมีการแก้ไขปรับปรุงสารานุกรมเสมอทุก ๆ ระยะ 5 ปี เช่นเดียวกับสารานุกรมของต่างประเทศ และยังไม่มีการตีพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ให้กับสารานุกรมต่าง ๆ เลย ทั้งนี้ เพราะยังขาดผู้มีความรู้ในการเรียบเรียงบทความต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มักมีงานประจำอย่างอื่น จึงไม่มีเวลาเรียบเรียงบทความได้อย่างเต็มที่ ทำให้รวบรวมบทความต่าง ๆ ได้ยาก นอกจากนี้ยังประสบปัญหาทางการเงิน เนื่องจากขาดทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์อีกด้วย จึงทำให้สารานุกรมของไทยมีลักษณะเป็นสารานุกรมที่ยังไม่สมบูรณ์

กรรมสิทธิ์และสาระสังเขป

กรรมสิทธิ์และสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์มี 13 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วยกรรมสิทธิ์วารสาร 4 ชื่อเรื่อง กรรมสิทธิ์หนังสือพิมพ์ 2 ชื่อเรื่อง กรรมสิทธิ์หนังสือกฎหมาย 5 ชื่อเรื่อง และสาระสังเขปของสิ่งพิมพ์ 2 ชื่อเรื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

กรรมสิทธิ์ที่มีคุณภาพดีที่สุดใน 40 คะแนน หรือร้อยละ 80.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

กรรมสิทธิ์ที่มีคุณภาพต่ำที่สุดใน 25 คะแนน หรือร้อยละ 50.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

กรรมสิทธิ์และสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคะแนนคุณภาพเฉลี่ย 32.15 หรือร้อยละ 64.30 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

กรรมสิทธิ์และสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ชื่อเรื่องมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ของหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพดี คือได้คะแนนคุณภาพเกินร้อยละ 60 ส่วนอีก 6 ชื่อเรื่องได้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่ายังเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพไม่ถึงครึ่งรายการละเขียนในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 คะแนนคุณภาพของกรรมนิและสาระสังเขป

ลำดับที่	กรรมนิและสาระสังเขป	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
1.	การฝึกหัดครู, กรม. ศึกษานิเทศก์, <u>กรรมนิ</u> <u>นิตยสารไทย</u> พระนคร, 2502-2511..	31	62
2.	จวน เจียรณีย์, <u>สารบาญกถหมาย พ.ศ. 2495-</u> <u>2497.</u> พระนคร . ศรีวิกรมชาติย์, 2499.	25	50
3.	ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. หอสมุดกลาง. <u>กรรมนิราชกิจจานุเบกษา (แผนก</u> <u>กฤษฎีกา) เล่ม 81-85 (พ.ศ. 2507-</u> 2511) กรุงเทพฯ, 2514.	40	80
4.	ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะรัฐประศาสน- ศาสตร์ <u>กรรมนิหนังสือพิมพ์ไทย สยาม</u> <u>รัฐและสยามนิกร.</u> พระนคร, 2507.	28	56
5.	นครราชสีมา, วิทยาลัยครู. <u>กรรมนิวารสาร.</u> กรุงเทพฯ : กรมกวดฝึกหัดครู, 2516 - 2518..	33	66
6.	ปรีดี พนมยงค์. <u>สารบาญประชุมกถหมายไทยเรียง</u> <u>ตามตัวอักษร.</u> พระนคร : โรงพิมพ์นิติ ศาสตร์, 2475.	29	58
7.	ราชภัฏเทพโยคกร, หลวง. <u>สารบาญกถหมายไทย</u> <u>พ.ศ. 2394 ถึง พ.ศ. 2467.</u> พระนคร : โรงพิมพ์กรุงเทพเคลิเมต์, 2468.	29	58

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	กรรมสิทธิ์และสาระสังเขป	คะแนน	
		ผลรวม เต็ม 50	ร้อยละ
8.	ศิลปากร, กรม. หอสมุดแห่งชาติ. <u>กรรมสิทธิ์หนังสือ วิจิตรภาพรายเดือน</u> (พระนคร, 2510)	29	58
9.	ศิลปากร, กรม. <u>สาระสังเขปและกรรมสิทธิ์หนังสือ ประชุมพงศาวดาร</u> . พระนคร, 2510.	29	58
10.	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สำนักบรรณสาร การพัฒนา. <u>กรรมสิทธิ์วารสารไทย(Index to Thai Periodical Literature)</u> พระนคร, 2506 -	38	76
11.	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สำนักบรรณสารการ พัฒนา. <u>กรรมสิทธิ์หนังสือพิมพ์ไทย.(Index to Thai Newspaper)</u> พระนคร, 2508 -	37	74
12.	อัยการ, กรม. <u>สารบาญญัติหมาย</u> . พระนคร, 2485-	36	72
13.	Applied Scientific Research Corporation of Thailand. Thai National Documentation Centre. <u>Thai Abstracts Series A.Science and Technology</u> . Bangkok Biannual, 1974-	35	70

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า วรรณคดีและสาระสังเขปที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดคือ วรรณคดีราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย) เล่ม 81 - 85 (พ.ศ. 2507 - 2511) ซึ่งจัดทำโดยห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.00 มีลักษณะ เป็นวรรณคดีกฎหมาย โดยผู้จัดทำได้กำหนดหัวข้อเรื่องกฎหมายไว้อย่างละเอียด ระบบแหล่งที่จะค้นกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน มีคำอธิบายวิธีใช้โดยละเอียด จดลาคับเนื้อเรื่องใดก็ค้นคว้าเรื่องที่ต้องการได้สะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ยังพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี การเย็บเล่มประณีต และหุ้มปกแข็งทนทาน สำหรับวรรณคดีและสาระสังเขปที่มีคุณภาพรองลงมาคือ วรรณคดีวารสารไทย (ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 78.00 เป็นหนังสือที่มีคุณภาพค่าผู้จัดทำความน่าเชื่อถือ และลักษณะพิเศษของวรรณคดีอยู่ในเกณฑ์ดี แต่คุณภาพค่ารูปเล่มและการพิมพ์ยังอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีนัก เพราะหนังสือมีขนาดค่อนข้างหนา แต่หุ้มปกด้วยกระดาษปกอ่อน ทำให้สภาพของหนังสือไม่ทนทานต่อการใช้ค้นคว้าเป็นประจำ

วรรณคดีและสาระสังเขปที่น่ามาวิเคราะห์นี้มีเพียงชื่อเรื่องเดียวเท่านั้นที่ได้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 วรรณคดีและสาระสังเขป 4 ชื่อเรื่องได้ คะแนนคุณภาพร้อยละ 70 - 79 วรรณคดีและสาระสังเขป 2 ชื่อเรื่อง ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 60 - 69 และวรรณคดีและสาระสังเขป 6 ชื่อเรื่อง ใต้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60

เมื่อพิจารณาถึงระดับคุณภาพของส่วนประกอบแต่ละด้านแล้วปรากฏว่า ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี คือ ส่วนประกอบด้าน ผู้จัดทำ ผู้พิมพ์โฆษณา เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ การจดลาคับเรื่อง และลักษณะเฉพาะของวรรณคดี ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางได้แก่ส่วนประกอบด้าน มีที่พิมพ์ และลักษณะพิเศษของวรรณคดี สำหรับ ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนักได้แก่ส่วนประกอบด้านเครื่องช่วยค้น รูปเล่ม และการพิมพ์ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของครุฑชนีและสาระสังเขป

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ					เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ยังไม่ดีนัก (2)	ไม่ดีเลย (1)			
1. ผู้จัดทำ	0	10	3	0	0	3.77	0.41	ดี
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	0	9	4	0	0	3.69	0.48	ดี
3. มีที่พิมพ์	4	1	5	3	0	3.46	1.20	ปานกลาง
4. เนื้อเรื่อง	0	8	5	0	0	3.62	0.46	ดี
5. ความน่าเชื่อถือ	0	8	5	0	0	3.62	0.46	ดี
6. การจัดทำฉบับเรื่อง	0	8	5	0	0	3.62	0.46	ดี
7. เครื่องช่วยคน	0	0	3	4	6	1.77	0.80	ยังไม่ดีนัก
8. รูปเล่มและการพิมพ์	1	0	3	6	3	2.23	1.05	ยังไม่ดีนัก
9. ลักษณะเฉพาะ	2	7	4	0	0	3.85	0.64	ดี
10. ลักษณะพิเศษ	0	2	8	3	0	2.92	0.65	ปานกลาง

ตารางที่ 16 นี้ แสดงระดับคุณภาพของส่วนประกอบของกรรมวิธีและสาระสัง
เขปดังนี้

ผู้จัดทำ กรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้ จำนวน 10 เรื่อง
ใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้จัดทำส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา
และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จัดทำโดยตรง ตลอดจนเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการ เป็น
ที่น่าเชื่อถือ ส่วนกรรมวิธีและสาระสังเขปส่วนที่เหลืออีก 3 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพค่านผู้จัดทำ
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเฉพาะกรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้มีคุณภาพค่าน
ผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดี

ผู้พิมพ์โฆษณา กรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้ จำนวน 9 ชื่อ
เรื่อง ใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี คือจัดทำโดยสำนักพิมพ์
ที่เป็นแหล่งพิมพ์หนังสือทางวิชาการและมีผลงานค่านการพิมพ์แพร่หลาย สำหรับกรรมวิธีและ
สาระสังเขปส่วนที่เหลืออีก 4 ชื่อเรื่อง ใน 13 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณา
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเฉพาะกรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้มีคุณภาพค่านผู้
พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี

ปีที่พิมพ์ กรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง
ใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือเป็นหนังสือที่จัดทำระหว่าง
พ.ศ. 2505 - 2509 สำหรับกรรมวิธีและสาระสังเขปที่มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี
มากนั้น มีจำนวน 4 ชื่อเรื่องใน 13 ชื่อเรื่อง หนังสือเหล่านั้นนอกจากจะเป็นหนังสือที่เพิ่
พิมพ์ใหม่และให้ข้อมูลที่ทันสมัยแล้ว บางเล่มก็ยังมีกรพิมพ์ต่อเนื่องกันเป็นชุดเพื่อเพิ่ม
ความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เช่น กรรมวิธีวารสารไทย กรรมวิธีหนังสือพิมพ์ไทย
กรรมวิธีวารสาร (ของวิทยาลัยครูนครราชสีมา) และ Thai Abstracts... เป็นต้น
กรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้ทั้งหมดนี้มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์แตกต่างกันตั้งแต่
ระดับที่ยังไม่ค่นัก ขึ้นไปจนถึงระดับดีมาก โดยเฉพาะกรรมวิธีและสาระสังเขปที่นำมารวบรวมไว้
นี้มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เนื้อเรื่อง วรรณคดีและสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่อง ใน 13 ชื่อเรื่องมีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ละเล่มล้วนแต่ได้รวบรวมสิ่งพิมพ์ที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการศึกษา และการวิจัยเอาไว้ทั้งสิ้น ส่วนวรรณคดีและสาระสังเขปส่วนที่เหลืออีก 5 ชื่อเรื่องในจำนวนที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 13 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องปานกลาง วรรณคดีและสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ ไม่มีเล่มใดมีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยนับว่ามีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

ความน่าเชื่อถือ วรรณคดีและสาระสังเขปส่วนใหญ่ จำนวน 8 ชื่อเรื่อง ใน 13 ชื่อเรื่องมีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนมากให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมมาถูกต้องตามความเป็นจริง ส่วนวรรณคดีและสาระสังเขปอีก 5 ชื่อเรื่องในจำนวนที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 13 ชื่อเรื่องนั้น มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จากการวิเคราะห์ไม่ปรากฏว่ามีวรรณคดีและสาระสังเขปเล่มใดมีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยวรรณคดีและสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์นี้ มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี

การจัดลำดับเรื่อง วรรณคดีและสาระสังเขปส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่องใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนมากจัดเนื้อเรื่องเรียงตามลำดับอักษรหัวข้อเรื่องและในแต่ละหัวข้อก็เรียงตามลำดับอักษรรายชื่อสิ่งพิมพ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นวิธีจัดลำดับเรื่องที่เหมาะสมกับประเภทของหนังสือ และยังช่วยให้ค้นคว้าเรื่องที่ต้องการได้สะดวกอีกด้วย จากการวิเคราะห์ไม่พบว่ามีวรรณคดีและสาระสังเขปเล่มใดมีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยวรรณคดีและสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

เครื่องช่วยค้น วรรณคดีและสาระสังเขปส่วนใหญ่จำนวน 6 ชื่อเรื่องใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีเลย หนังสือเหล่านี้ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นเรื่องเกือบทุกประเภท คือขาดคำแนะนำอธิบายวิธีใช้หนังสือ ขาดสาร

บาบอบอกเล่าด้วยเนื้อเรื่อง ชาคกรรชนี่ช่วยคนเรื่อง ชาคสำคัญ (Key word) ที่จับออกการ
เรียงลำดับเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า ส่วนกรรชนี่และสาระสังเขปอีก 3 ชื่อเรื่องใน 13 ชื่อ
เรื่อง ซึ่งได้แก่ กรรชนี่ราชกิจจานุเบกษา... กรรชนี่วารสารไทย และ กรรชนี่หนังสือพิมพ์ไทย มีคุณภาพคำค้นเครื่องช่วยคนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางโดยเฉลี่ยกรรชนี่และสาระ
สังเขปที่น่ามาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพคำค้นเครื่องช่วยคนอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก

รูปเล่มและการพิมพ์ กรรชนี่และสาระสังเขปส่วนใหญ่ จำนวน 6 ชื่อเรื่องใน
13 ชื่อเรื่องมีคุณภาพคำค้นรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนัก การเข้าเล่มและ
การเข้าปกหนังสือขาดความประณีตและความแข็งแรง รวมทั้งไม่มีการเย็บเล่มอย่างจาว
และใช้กระดาษอ่อนทำปก ทำให้สภาพของหนังสือไม่ทนทานต่อการหยิบใช้คนควาอยู่เสมอ
นอกจากนี้คุณภาพของกระดาษที่ใช้พิมพ์ยังไม่ดีอีกด้วย ส่วนกรรชนี่และสาระสังเขปที่มี
คุณภาพคำค้นรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่มากนั้นมีอยู่เพียง เล่มเดียวคือ กรรชนี่ราช
กิจจานุเบกษา... หนังสือเล่มดังกล่าวจัดพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี การเย็บเล่ม
ประณีต และหุ้มปกด้วยกระดาษปกอย่างดี โดยเฉลี่ยกรรชนี่และสาระสังเขปที่น่ามาวิเคราะห์
นี้ มีคุณภาพคำค้นรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก

ลักษณะเฉพาะของกรรชนี่และสาระสังเขป ลักษณะเฉพาะของกรรชนี่และสาระ
สังเขปได้แก่การให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ กรรชนี่และสาระสังเขปส่วนใหญ่ จำนวน
7 ชื่อเรื่องใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพคำค้นลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ละเล่มให้ราย
การเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์โดยละเอียด และมีแบบแผนการลงรายการทางบรรณานุกรมที่ถูกต้อง
ส่วนกรรชนี่และสาระสังเขปส่วนที่เหลือมีคุณภาพคำค้นลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ที่มากและ
ปานกลาง จากการวิเคราะห์ไม่พบว่ามีการรชนี่และสาระสังเขปเล่มใดมีคุณภาพคำค้นลักษณะ
เฉพาะอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยกรรชนี่และสาระสังเขปที่น่ามาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพคำค้น
ลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดี

ลักษณะพิเศษของกรรชนี่และสาระสังเขป กรรชนี่และสาระสังเขปที่น่ามาวิเคราะห์
ส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่องใน 13 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพคำค้นลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

แต่ละเล่มกำหนดหัวเรื่องของสิ่งพิมพ์โดยละเอียด วัตถุประสงค์หาสิ่งพิมพ์ที่ต้องการได้สะดวก ส่วนครุฑและสาระสังเขปส่วนที่เหลือมีคุณภาพตามลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ดีและยังไม่ที่นักตามลำดับ โดยเฉลี่ยครุฑและสาระสังเขปที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีคุณภาพตามลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ครุฑและสาระสังเขปเล่มที่เก่าที่สุดที่นำมาวิเคราะห์คือ สารบัญชกฎหมายไทย พ.ศ. 2394 ถึง พ.ศ. 2467 พิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2468 ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 52 ปีมาแล้ว แต่ในระยะ 50 กว่าปีที่ผ่านมา กลับมีการจัดทำครุฑและสาระสังเขปไม่มากนัก คือมีเพียง 13 ชื่อเรื่องเท่านั้น แสดงว่าหนังสืออ้างอิงประเภทนี้ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร นอกจากนี้วารสารและเอกสารที่นำมาจัดทำครุฑและสาระสังเขปนั้นก็ไม่ใช่ประเภทส่วนใหญ่เป็นทวิบทัญหมาย วารสารที่ให้ความรู้ทั่วไป และวารสารที่ให้ความรู้ทางสังคมศาสตร์ ไม่มีการจัดทำครุฑเพื่อช่วยค้นคว้าในวิชาเฉพาะต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ผิดกับในต่างประเทศที่มีการจัดทำครุฑและสาระสังเขปช่วยการค้นคว้าและวิจัยเกือบทุกสาขาวิชา

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์มี 10 ชื่อเรื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่มีคุณภาพดีที่สุดได้ 40 คะแนนหรือร้อยละ 80.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่มีคุณภาพต่ำที่สุดได้ 29 คะแนน หรือร้อยละ 58.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

คะแนนคุณภาพเฉลี่ยของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ทั้ง 10 ชื่อเรื่องคือ 32.10 หรือร้อยละ 64.20 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ได้คะแนนคุณภาพเกินร้อยละ 60 มีอักษรานุกรมภูมิศาสตร์เพียงชื่อเรื่องเดียวเท่านั้น คือ ภูมิศาสตร์นักศึกษา ที่ได้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่ายังเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพไม่ต่ำ กังรายละเอียดตารางที่ 17

ตารางที่ 17 คะแนนคุณภาพของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์

ลำดับที่	อักษรานุกรมภูมิศาสตร์	คะแนน	
		ผลรวม 50	ร้อยละ 50
1.	คำวง นิชยมนันท์ และ สอนง สุขสนาน. <u>ภูมิศาสตร์ นักศึกษา (GEOGRAPHICAL ENCYCLOPEDIA)</u> พระนคร : ก้าวหน้า, 2501.	29	58
2.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์จังหวัด ชลบุรี</u> . พระนคร, 2482.	31	62
3.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์จังหวัด พระนครศรีอยุธยา</u> . พระนคร, 2484.	31	62
4.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์จังหวัด นครสวรรค์</u> . พระนคร, 2482.	31	62
5.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์เจ้า จังหวัดคือนราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สตูล สุราษฎร์ธานี</u> . พระนคร, 2481.	31	62
6.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน</u> . พระนคร, 2506.	40	80

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ลำดับที่	อักษรานุกรมภูมิศาสตร์	คะแนน	
		ผลรวม	ร้อยละ
		50	
7.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์สามจังหวัด</u> <u>คือ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครปฐม</u> <u>พระนคร, 2482.</u>	31	62
8.	ราชบัณฑิตยสถาน. <u>อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ห้า</u> <u>จังหวัด คือจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด</u> <u>นครนายก ระยอง. พระนคร, 2482.</u>	31	62
9.	สงวน อันคง. <u>สารานุกรมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย</u> <u>ไทย พระนคร . เกษมบรรณกิจ (2514)</u>	34	68
10.	สำนักนายกรัฐมนตรี. <u>ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี</u> <u>และประกาศราชบัณฑิตยสถานเรื่องกำหนด</u> <u>ชื่อทวีป ประเทศ เมืองหลวง มหาสมุทร</u> <u>ทะเล และเกาะ และการเขียนชื่อจังหวัด</u> <u>อำเภอและกิ่งอำเภอเป็นอักษรโรมัน</u> <u>(พระนคร, 2508)</u>	32	64

ตารางที่ 17 นี้ แสดงให้เห็นว่า อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่มีคุณภาพที่สุด คือ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.00 เป็นหนังสือที่รวบรวมรายชื่อภูมิศาสตร์ของไทยไว้มากที่สุด และให้ความรู้เกี่ยวกับชื่อเหล่านั้นโดยละเอียด นอกจากนี้ ยังให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ของประเทศไทย โดยทั่วไปแล้วยังรวบรวมสถิติสำคัญของจังหวัดต่าง ๆ ไว้อีกด้วย ส่วนอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่มีคุณภาพ

รองลงมาคือ สารานุกรมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย ใต้คะแนนคุณภาพร้อยละ 68.00 เป็นอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่ใหม่ที่สุด รวมชื่อภูมิศาสตร์ไทย ชื่อถนน และชื่อทางหลวงของไทยไว้มากกว่า 2200 ชื่อ พร้อมกับให้ความรู้เกี่ยวกับชื่อต่าง ๆ เหล่านี้อย่างกว้างขวาง

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์นี้มีใต้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 เพียงชื่อเรื่องเดียวเท่านั้น นอกนั้นอีก 8 ชื่อเรื่องใต้คะแนนคุณภาพระหว่างร้อยละ 60 - 69 สำหรับอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่เหลืออีก 1 ชื่อเรื่องนั้น ใต้คะแนนคุณภาพไม่ถึงร้อยละ 60 จากการวิเคราะห์ไม่ปรากฏว่ามีอักษรานุกรมภูมิศาสตร์เล่มใดใต้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 70 เลย

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบแต่ละคำของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์แล้วปรากฏว่า ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากคือ ส่วนประกอบคำ ผู้จัดทำและผู้พิมพ์โฆษณา ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี คือ ส่วนประกอบคำเนื้อเรื่องและการจัดลำดับเรื่อง ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือส่วนประกอบคำความน่าเชื่อถือ และลักษณะเฉพาะของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ และส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ถึงนัก ได้แก่ ส่วนประกอบคำ ปีที่พิมพ์ เครื่องช่วยค้น รูปเล่มและการพิมพ์ และลักษณะพิเศษของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ					$\bar{x}$	S.D.	ปานกลาง
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ยังไม่ดีนัก (2)	ไม่ดีเลย (1)			
1. ผู้จัดทำ	8	0	2	0	0	4.60	0.80	ดีมาก
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	8	1	1	0	0	4.70	0.64	ดีมาก
3. ปีที่พิมพ์	0	1	2	1	6	1.80	1.08	ยังไม่ดีนัก (คย)
4. เนื้อเรื่อง	1	9	0	0	0	4.10	0.30	ดี
5. ความน่าเชื่อถือ	0	3	7	0	0	3.30	0.46	ปานกลาง
6. การจัดทำเรื่อง	0	10	0	0	0	4.00	0.00	ดี
7. เครื่องช่วยคน	0	0	1	8	1	2.00	0.45	ยังไม่ดีนัก
8. รูปเล่มและการพิมพ์	0	0	1	8	1	2.00	0.45	ยังไม่ดีนัก
9. ลักษณะเฉพาะ	0	2	8	0	0	3.20	0.40	ปานกลาง
10. ลักษณะพิเศษ	0	0	1	8	1	2.00	0.45	ยังไม่ดีนัก

ตารางที่ 18 นี้ แสดงระดับคุณภาพส่วนประกอบต่าง ๆ ของอักษรานุกรมภูมิ
ศาสตร์ ดังนี้

ผู้จัดทำ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่ จำนวน 8 ชื่อเรื่องใน 10 ชื่อเรื่อง มี
คุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ดังกล่าวนี้จัดทำโดยราชบัณฑิตย
สถาน ซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญขึ้นเพื่อให้เป็นผู้เรียบเรียง
หนังสือ ส่วนอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่เหลืออีก 2 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ใน
เกณฑ์ปานกลาง โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์เหล่านี้มีคุณภาพค่านผู้จัดทำ
อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ผู้พิมพ์โฆษณา อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 8 ชื่อ
เรื่องใน 10 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก หนังสือเหล่านี้จัดทำ
โดยราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ที่มีหน้าที่จัดพิมพ์อักษรานุกรมภูมิศาสตร์และหนังสือ
อ้างอิงต่าง ๆ ออกเผยแพร่แก่ประชาชนโดยตรงตลอดจนเป็นสำนักพิมพ์ที่มีผลงานด้านการ
พิมพ์หนังสือทางวิชาการ เป็นที่แพร่หลาย ส่วนอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ส่วนที่เหลืออีก 2 ชื่อ
เรื่องนั้น มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่
นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ไม่มีเล่มใดที่ผู้พิมพ์โฆษณามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ย
อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์เหล่านี้มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ปีที่พิมพ์ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง
ใน 10 ชื่อเรื่องมีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ไม่ต่ำเลย คือเป็นหนังสือที่พิมพ์ระหว่าง
พ.ศ. 2482 - พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 20 ปีมาแล้ว ข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับ
ชื่อภูมิศาสตร์ที่รวบรวมนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว จึงทำให้ข้อความบางตอนล้าสมัยไม่ตรง
กับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน สำหรับอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่
ในเกณฑ์ดีมีอยู่เพียงเล่มเดียวเท่านั้น คือ สารานุกรมภูมิศาสตร์ไทย ซึ่งจัดทำเมื่อ พ.ศ.
2514 เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลทันสมัยกว่าเล่มอื่น ๆ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์
ทั้งหมดนี้มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์แตกต่างกันทั้งแต่ระดับไม่ต่ำเลยขึ้นไปจนถึงระดับดี โดยเฉลี่ย

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์หามีคุณภาพด้านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่คืบคเคย

เนื้อเรื่อง อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ล้วนแต่มีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ที่ดีหรือดีมากทั้งสิ้น ไม่มีเล่มใดที่มีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย ส่วนมากให้ความรู้เกี่ยวกับชื่อภูมิศาสตร์ต่าง ๆ ค่อนข้างละเอียด และบรรยายเรื่องได้อย่างกระชับรัดกุมใจความ สำหรับอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่จัดเนื้อเรื่องได้ดีที่สุดและมีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมากมีอยู่เพียง 1 ชื่อเรื่องคือ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน นอกนั้นอีก 9 ชื่อเรื่องเนื้อเรื่องมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดีโดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์หามีคุณภาพด้านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ความน่าเชื่อถือ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่องใน 10 ชื่อเรื่องมีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถึงแม้ว่าผู้เรียบเรียงอักษรานุกรมภูมิศาสตร์แต่ละเล่มจะได้อ่านคว้ารวบรวมข้อมูลมาเป็นอย่างดีก็ตาม แต่หนังสือเหล่านี้จัดทำมาเป็นเวลานานแล้วบางเล่มจัดทำนานกว่า 10 ปี ข้อมูลต่าง ๆ จึงล้าสมัยไม่ทันกับเหตุการณ์ แต่ก็ยังพอให้อ้างอิงได้บ้าง ส่วนอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่เหลืออีก 3 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพด้านความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี ข้อมูลต่าง ๆ ในหนังสือดังกล่าวนี้ยังคงให้อ้างอิงได้ทุกตอน อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ปรากฏว่ามีอักษรานุกรมภูมิศาสตร์เล่มใดมีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ต่ำเลย โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การจัดลำดับเรื่อง อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทุกเล่ม เรียงชื่อภูมิศาสตร์ไว้ตามลำดับตัวอักษร การจัดลำดับคำมีหลักเกณฑ์กันคือว่าเรื่องที่ตรงการได้สะดวกรวดเร็ว อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้จึงมีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี

เครื่องช่วยค้น อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ 8 ชื่อเรื่องใน 10 ชื่อเรื่องมีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ดี ยังไม่คืบค ในกาจัดทำขาคสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสละสลวยในการค้นเรื่องหลายประการ คือ ไม่มีคำอธิบายวิธีใช้ ไม่มีสารบัญเนื้อหาเรื่อง และไม่มีคำหลักบอกการจับลำดับคำในแต่ละหน้า อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีอยู่เพียงชื่อเรื่อง เดียวเท่านั้นที่มีคุณภาพคำานเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งได้แก่ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นหนังสือที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการค้นเรื่องดีพอสมควร คือมีคำอธิบายวิธีใช้ และมีสารบัญบอกลำดับเนื้อหาเรื่องด้วย โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพคำานเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก

รูปเล่มและการพิมพ์ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่องใน 10 ชื่อเรื่องมีคุณภาพคำานรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก เพราะจัดพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพต่ำ ไม่มีการเย็บเล่มอย่างจาวาร การเข้าปกไม่แข็งแรง และหุ้มปกด้วยกระดาษอ่อนทำให้หนังสือไม่ทนทาน ส่วนอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ส่วนที่เหลืออีก 2 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพคำานรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและไม่ดีเลย โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีคุณภาพคำานรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก

ลักษณะเฉพาะของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 8 ชื่อเรื่องใน 10 ชื่อเรื่องมีคุณภาพคำานลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ละเล่มให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ละเอียดชัดเจนพอสมควร สำหรับอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ส่วนที่เหลืออีก 2 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพคำานลักษณะเฉพาะในเกณฑ์ดี คือเป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อภูมิศาสตร์ต่าง ๆ อย่างละเอียด โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพคำานลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ลักษณะพิเศษของอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีอยู่เพียงชุดเดียวเท่านั้นคือ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ที่มี

คุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ ส่วนที่เหลือทั้งหมดมีคุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คืออักษรานุกรมภูมิศาสตร์ 8 ชื่อเรื่อง ใน 10 ชื่อเรื่องมีคุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก ยังขาดภาพและแผนที่ประกอบเรื่องโดยเฉลี่ยอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด มีคุณภาพค่านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีนัก

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่อง ใน 10 ชื่อเรื่อง จัดทำและจัดพิมพ์โดยราชบัณฑิตยสถาน ส่วนอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ ส่วนที่เหลืออีก 2 ชื่อเรื่องนั้น จัดทำและจัดพิมพ์โดยเอกชน นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจัดทำหนังสืออ้างอิงประเภทอักษรานุกรมภูมิศาสตร์นี้ไม่เป็นที่แพร่หลายนัก คงจะเห็นได้ว่ามีผู้จัดทำและจัดพิมพ์น้อยมาก และในบางระยะเวลาเช่นระหว่าง พ.ศ. 2501-2505 และ พ.ศ. 2515-2520 นั้น ไม่มีการจัดทำอักษรานุกรมภูมิศาสตร์เลย

อักษรานุกรมชีวประวัติ

อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์นี้มี 7 ชื่อเรื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

อักษรานุกรมชีวประวัติที่มีคุณภาพดีที่สุดได้ 42 คะแนน หรือร้อยละ 84.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

อักษรานุกรมชีวประวัติเล่มที่มีคุณภาพต่ำสุดได้ 35 คะแนน หรือร้อยละ 70.00 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

คะแนนคุณภาพเฉลี่ยของอักษรานุกรมชีวประวัติทั้ง 7 ชื่อเรื่อง คือ 38.85 หรือร้อยละ 77.70 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์นี้ จัดว่าเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพ อยู่ในเกณฑ์ที่ทุกข้อเรื่อง คือล้วนแต่ได้คะแนนคุณภาพเกินร้อยละ 60 ทั้งสิ้น ทั้งรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 คะแนนคุณภาพของอักษรานุกรมชีวประวัติ

ลำดับที่	อักษรานุกรมชีวประวัติ	คะแนน	
		ผลรวม	ร้อยละ
		50	
1.	คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. <u>ชีวประวัติ</u> <u>นักวิทยาศาสตร์ผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขา</u> <u>แพทยศาสตร์และสรีรวิทยา, กรุงเทพฯ,</u> 2517. (งานแปลสภาวะวิจัยอันคับ 31)	37	74
2.	ทองศรี กัญญา ณ อรุณยา. <u>รัฐสภาพฤศจิกายน 2511</u> <u>ชีวประวัติสมาชิกรัฐสภา. พระนคร : สถาบัน</u> <u>บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2513.</u>	39	78
3.	ชรรวมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. <u>คณะรัฐประศาสนศาสตร์</u> <u>ใคร เป็นใครในประเทศไทย. พระนคร,</u> 2506.	38	76
4.	บุญทรง สราวุธ. <u>ทำเนียบชีวประวัตินักวิทยาศาสตร์เอก</u> <u>ของโลก. พระนคร : สำนักหอสมุดกลาง 09,</u> 2512.	35	70
5.	<u>ประวัติครู. พระนคร : ครูสภา, 2500 -</u>	42	84
6.	อัครวัฒน์ โอสถานุเคราะห์. <u>บุคคลที่น่ารู้จัก. พระนคร :</u> <u>บริษัทประชารัฐ, 2516.</u>	36	72

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	อักษรานุกรมชีวประวัติ	คะแนน	
		ผลรวม	ร้อยละ
		50	
7.	<u>Who's Who in Thailand. Bangkok :</u> Advance Products. Monthly. 1975-	42	84

ตารางที่ 19 นี้ แสดงให้เห็นว่าอักษรานุกรมชีวประวัติที่มีคุณภาพดีที่สุดมี 2 ชื่อเรื่องคือ ประวัติครู และ Who's Who in Thailand แต่ละชื่อเรื่องได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 84.00 เป็นหนังสืออ้างอิงที่มีการจัดทำเผยแพร่ต่อเนื่องกันเป็นประจำ กล่าวคือ ประวัติครู รวบรวมชีวประวัติของครูที่มีผลงานดีเด่น พิมพ์เป็นที่ระลึกในวันครู ของทุก ๆ ปี ส่วน Who's Who in Thailand นั้น พิมพ์ออกเป็นรายเดือน เสนอประวัติของบุคคลที่มีชื่อเสียงดีเด่นในวงการต่าง ๆ อักษรานุกรมชีวประวัติทั้ง 2 ชื่อเรื่องนี้มีคุณภาพค่านับที่พิมพ์ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ การจัดทำเรื่อง ลักษณะเฉพาะของอักษรานุกรมชีวประวัติ และลักษณะพิเศษของอักษรานุกรมชีวประวัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีหรือดีมากทั้งสิ้น โดยเฉพาะ Who's Who in Thailand พิมพ์ด้วยกระดาษอย่างดี มีภาพประกอบสอดคล้องงดงาม ส่วนอักษรานุกรมชีวประวัติที่มีคุณภาพรองลงมาคือ รัฐสภา พุทธศักราช 2511 ชีวประวัติสมาชิกรัฐสภา ได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 76.00 ทั้งสองชื่อเรื่องนี้มีคุณภาพค่านับที่พิมพ์ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือและลักษณะเฉพาะของหนังสือ อยู่ในเกณฑ์ดี

อักษรานุกรมชีวประวัติที่น่ามาวิเคราะห์ 2 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่องได้คะแนนคุณภาพถึงร้อยละ 80 ส่วนอักษรานุกรมชีวประวัติอีก 5 ชื่อเรื่องในจำนวนที่น่ามาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 7 ชื่อเรื่องนั้นได้คะแนนคุณภาพร้อยละ 70 - 79

เมื่อพิจารณาคำส่วนประกอบแต่ละคำของหนังสือแล้วจะเห็นว่า ส่วนประกอบที่มีคุณภาพดีที่สุดคือส่วนประกอบคำเนื้อเรื่อง และส่วนประกอบที่มีคุณภาพด้อยที่สุดคือส่วนประกอบคำเครื่องช่วยค้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของอักษรานุกรมชีวประวัติ

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ					$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ยังไม่ดีนัก	ไม่ดีเลย			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. ผู้จัดทำ	0	2	5	0	0	3.29	0.42	ปานกลาง
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	0	4	3	0	0	3.57	0.51	ดี
3. ปืพิมพ์	4	2	1	0	0	4.43	0.72	ดี
4. เนื้อเรื่อง	4	3	0	0	0	4.57	0.51	ดีมาก
5. ความน่าเชื่อถือ	2	4	1	0	0	4.14	0.66	ดี
6. การจัดทำเรื่อง	2	5	0	0	0	4.29	0.41	ดี
7. เครื่องช่วยค้น	0	0	4	3	0	2.57	0.51	ปานกลาง
8. รูปเล่มและการพิมพ์	0	2	5	0	0	3.29	0.42	ปานกลาง
9. ลักษณะเฉพาะ	5	1	1	0	0	4.57	0.74	ดีมาก
10. ลักษณะพิเศษ	2	1	2	2	0	3.43	1.17	ปานกลาง

ตารางที่ 20 นี้ แสดงระดับคุณภาพส่วนประกอบของอักษรานุกรมชีวประวัติ
ดังนี้

ผู้จัดทำ อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ 5 ชื่อเรื่องใน 7
ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้จัดทำเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและมีคุณวุฒิ
เป็นที่น่าเชื่อถือพอสมควร สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติอีก 2 ชื่อเรื่องนั้นมีคุณภาพค่าน
ผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์นี้ผู้จัดทำมีคุณภาพ
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ผู้พิมพ์โฆษณา อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 4 ชื่อ
เรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้พิมพ์โฆษณาส่วนมาก
เป็นแหล่งพิมพ์เอกสารทางวิชาการ และมีผลงานค่านการพิมพ์เป็นที่แพร่หลาย สำหรับ
อักษรานุกรมชีวประวัติส่วนที่เหลืออีก 3 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์
ปานกลาง โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ มีคุณภาพค่านผู้พิมพ์
โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี

ปีที่พิมพ์ อักษรานุกรมชีวประวัติส่วนใหญ่ จำนวน 4 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง
มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีมากเป็นหนังสือที่พิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2520 และ
เป็นหนังสือที่เก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ ๆ ไว้มาก สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติอีก 3
ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีว
ประวัติที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี

เนื้อเรื่อง อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 4 ชื่อเรื่อง
ใน 7 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพค่านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ชีวประวัติที่รวบรวมมามีรายละเอียด
ที่ น่าสนใจและให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนการเรียบเรียงชีวประวัติก็กระตัก
รัด เข้าใจง่าย สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติส่วนที่เหลืออีก 3 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพ
ค่านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์นี้ มีคุณภาพ

ค่านี้อธิบายเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ความน่าเชื่อถือ อักษรานุกรมชีวประวัติส่วนใหญ่จำนวน 4 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้น มีอยู่ 2 ชื่อเรื่องคือ ประวัติครู และ Who's Who in Thailand สิ่งพิมพ์ทั้ง 2 รายการนี้ได้รับการเรียบเรียงมาเป็นอย่างดี มีบรรณานุกรมและเชิงอรรถประกอบการเรียบเรียงอย่างชัดเจน ตลอดจนหลักฐานประกอบการเรียบเรียงบางตอนก็เป็นหลักฐานปฐมภูมิ (Primary Sources) ชีวประวัติของบุคคลสำคัญบางท่านก็เป็นอัตชีวประวัติอีกด้วย โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ดี

การจกคัดลอกเรื่อง อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่องมีคุณภาพด้านการจกคัดลอกอยู่ในเกณฑ์ดีสำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติอีก 2 ชื่อเรื่องซึ่งได้แก่ ประวัติครู และ Who's Who in Thailand นั้น มีคุณภาพด้านการจกคัดลอกอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ค้นคว้าชีวประวัติที่ต้องการได้สะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านการจกคัดลอกอยู่ในเกณฑ์ดี

เครื่องช่วยค้น อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ 4 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นเรื่องมากพอสมควรคือมีคำอธิบายวิธีใช้หนังสือ และมีสารบัญชานอกเนื้อเรื่องเป็นต้น สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติส่วนที่เหลือมีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก โดยเฉพาะอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

รูปเล่มและการพิมพ์ อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในการ

พิมพ์ใช้กระดาษที่มีคุณภาพดีพอสมควร ตัวพิมพ์ชัดเจน แต่คุณภาพของปกและการเย็บเล่ม
ยังไม่ดีเท่าที่ควร สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติส่วนที่เหลืออีก 2 ชื่อเรื่องซึ่งได้แก่
รัฐสภาพุทธศักราช 2511, ชีวประวัติสมาชิกวุฒิสภา และ บุคคลที่น่ารู้จัก มีคุณภาพด้านรูป
เล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพ
ด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ลักษณะเฉพาะของอักษรานุกรมชีวประวัติ ลักษณะเฉพาะของอักษรานุกรมชีว
ประวัติได้แก่รายละเอียดด้านชีวประวัติของบุคคล เช่น การศึกษา การดำเนินชีวิตและ
การทำงาน เป็นต้น อักษรานุกรมชีวประวัติส่วนใหญ่จำนวน 4 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง
มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดีมากเป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเชิงชีวประวัติโดย
ละเอียดชัดเจน สำหรับอักษรานุกรมชีวประวัติส่วนที่เหลืออีก 2 ชื่อเรื่องนั้นมีคุณภาพ
ด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดี และปานกลาง โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมา
วิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ลักษณะพิเศษของอักษรานุกรมชีวประวัติ อักษรานุกรมชีวประวัติ ที่นำมา
วิเคราะห์ทั้งหมดนี้มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษแตกต่างกันตั้งแต่ระดับที่ยังไม่นับขึ้นไปจนถึง
ระดับดีมาก อักษรานุกรมชีวประวัติส่วนใหญ่จำนวน 4 ชื่อเรื่องใน 7 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพ
ด้านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ดีมากและปานกลาง โดยเฉลี่ยอักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมา
วิเคราะห์นี้มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ ไม่มีส่วนประกอบด้านใดมี
คุณภาพอยู่ในเกณฑ์ค่าเลย ส่วนประกอบด้านที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากคือส่วนประกอบ
ด้านเนื้อเรื่อง และลักษณะเฉพาะส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี คือส่วนประกอบด้าน
ผู้พิมพ์โฆษณา ปีที่พิมพ์ ความน่าเชื่อถือ และการจัดลำดับเรื่อง สำหรับส่วนประกอบที่มี
คุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางคือ ผู้จัดทำเครื่องช่วยค้น รูปเล่มและการพิมพ์ และลักษณะ
พิเศษของอักษรานุกรมชีวประวัติ

อักษรานุกรมชีวประวัติที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 7 ชื่อเรื่องนี้สามารถแบ่งออกตามลักษณะเนื้อเรื่องได้ 2 ประเภทคือ เป็นอักษรานุกรมชีวประวัติของบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ 2 ชื่อเรื่อง นอกนั้นเป็นอักษรานุกรมชีวประวัติของบุคคลสำคัญชาวไทยทั้งสิ้น

หนังสือรายปี

หนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์มีเพียง 3 ชื่อเรื่องเท่านั้น ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ประเทศไทย. พระนคร : สำนักนายกรัฐมนตรี. รายปี 2508, 2509
ปัจจุบันเลิกจัดทำไปแล้ว ใต้คะแนนคุณภาพ 35 คะแนน หรือร้อยละ 70
ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

2. สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สมุดสถิติรายปี. รายปี 2459 - 2478,
2480 - 2484, 2493 -

เป็นหนังสือรายปีเล่มเดียวที่ยังมีการจัดทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และเป็นหนังสือรายปีที่ดีที่สุดในแง่คุณภาพ 43 คะแนน หรือร้อยละ 86 ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

3. Thailand Official Yearbook. Bangkok : Office of the
Prime Minister. Annual 1964, 1968.

ปัจจุบันเลิกจัดทำไปแล้ว ใต้คะแนนคุณภาพ 35 คะแนน หรือร้อยละ 70
ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด

หนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์นี้มีคุณภาพโดยเฉลี่ย 37.66 หรือร้อยละ 75.32
ของคะแนนคุณภาพทั้งหมด นับได้ว่าหนังสือรายปีทั้ง 3 ชื่อเรื่องนี้เป็นหนังสืออ้างอิงที่มี
คุณภาพทุกชื่อเรื่อง และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหนังสือแต่ละเล่มแล้ว ส่วนประกอบ
เกือบทุกเล่มมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 21 จะเห็นได้ว่า

ตารางที่ 21 ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือรายปี

ส่วนประกอบ	ระดับคุณภาพ					$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ยังไม่ดีนัก (2)	ไม่ดีเลย (1)			
1. ผู้จัดทำ	3	0	0	0	0	5.00	0.00	ดีมาก
2. ผู้พิมพ์โฆษณา	0	3	0	0	0	4.00	0.00	ดี
3. ปีที่พิมพ์	1	0	2	0	0	3.67	0.96	ดี
4. เนื้อเรื่อง	3	0	0	0	0	5.00	0.00	ดีมาก
5. ความน่าเชื่อถือ	1	0	2	0	0	3.67	0.96	ดีมาก
6. การจัดทำคำเรื่อง	0	1	2	0	0	3.33	0.50	ปานกลาง
7. เครื่องช่วยคน	0	0	3	0	0	3.00	0.00	ปานกลาง
8. รูปเล่มและการพิมพ์	1	2	0	0	0	4.33	0.50	ดี
9. ลักษณะเฉพาะ	0	0	3	0	0	3.00	0.00	ปานกลาง
10. ลักษณะพิเศษ	0	1	0	2	0	2.67	0.96	ยังไม่ดีนัก

ตารางที่ 21 นี้ แสดงคุณภาพส่วนประกอบของหนังสือรายปีดังนี้

ผู้จัดทำ หนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ทุกชื่อเรื่องมีคุณภาพค่านผู้จัดทำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ผู้จัดทำประเทศไทย และ Thailand Official Yearbook คือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีเชิญมาร่วมเขียนบทความ สำหรับสมุดสถิติรายปี นั้น จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยราชการที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลทางสถิติโดยตรง

ผู้พิมพ์โฆษณา ผู้พิมพ์โฆษณาหนังสือรายปีทั้ง 3 ชื่อเรื่องนี้ เป็นส่วนราชการที่จัดทำเอกสารต่าง ๆ เผยแพร่อยู่เป็นประจำ และมีผลงานค่านการพิมพ์แพร่หลาย ดังนั้นหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจึงมีคุณภาพค่านผู้พิมพ์โฆษณาอยู่ในเกณฑ์ดี

ปีที่พิมพ์ สมุดสถิติรายปี มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลทางสถิติใหม่ ๆ ออกเผยแพร่ทุกปี และเป็นหนังสือรายปีชื่อเรื่องเดียวกันที่มีการจัดทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนหนังสือรายปีอีก 2 ชื่อเรื่องนั้น มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเฉลี่ยหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์มีคุณภาพค่านปีที่พิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี

เนื้อเรื่อง หนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ทุกชื่อเรื่องมีคุณภาพค่านเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดีมากทั้งสิ้น แต่ละชื่อเรื่องรวบรวมข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ไว้อย่างครบถ้วน

ความน่าเชื่อถือ สมุดสถิติรายปี มีคุณภาพค่านความน่าเชื่อถือดีมาก ให้ข้อมูลใหม่และทันสมัย มีวิธีการรวบรวมข้อมูล ที่มีแบบแผนน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งยังระบุแหล่งที่มาของข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ส่วนหนังสือรายปีอีก 2 ชื่อเรื่องนั้น มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเฉลี่ยหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์นี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์

การจัดลำดับเรื่อง ประเทศไทย และ Thailand Official Yearbook มีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องปานกลาง ผู้อ่านสามารถค้นหาเรื่องที่ต้องการได้สะดวกพอสมควร สำหรับ สมุดสถิติรายปี นั้นมีคุณภาพการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี ลักษณะการจัดลำดับเรื่องเหมาะสมกับประเภทของหนังสือและเปิดค้นได้สะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีคุณภาพด้านการจัดลำดับเรื่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เครื่องช่วยค้น หนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสามชื่อเรื่องนี้ มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการค้นเรื่องคือพอสมควร คือมีคำอธิบายวิธีใช้และมีสารบัญมอกลำดับเรื่องโดยละเอียด แต่ยังมีขาดกรณีช่วยค้นเรื่องย่อยในบทความต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีคุณภาพด้านเครื่องช่วยค้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

รูปเล่มและการพิมพ์ สมุดสถิติรายปี มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์ดีมาก เพราะจัดพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี หุ่นปกแข็ง การเย็บเล่มและเข้าปกแข็งแรงทนทาน ส่วนหนังสือรายปีอีก 2 ชื่อเรื่องนั้น คุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี คุณภาพของกระดาษและปกค่อนข้างดี แต่การเย็บเล่มและเข้าปกยังไม่ประณีตนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ มีคุณภาพด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ดี

ลักษณะเฉพาะของหนังสือรายปี หนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 3 ชื่อเรื่องนี้มีคุณภาพด้านลักษณะเฉพาะปานกลาง แต่ละชื่อเรื่องรายงานความเคลื่อนไหวและกิจกรรมในต่าง ๆ ของประเทศอย่างครบถ้วน และเป็นที่น่าสนใจ เกินกว่าหนังสือรายปีของไทย เน้นการนำเสนอข้อเท็จจริงและข้อมูลมากกว่าการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น

ลักษณะพิเศษ สมุดสถิติรายปี มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษของหนังสืออยู่ในเกณฑ์ดี บวก มีตารางสถิติและคำอธิบายตารางอย่างชัดเจน สำหรับหนังสือรายปีอีก 2 ชื่อเรื่องนั้นมีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษยังไม่ดีนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือรายปีที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีคุณภาพด้านลักษณะพิเศษยังไม่ดีนัก

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบแต่ละด้านแล้ว จะเห็นได้ว่าส่วนประกอบที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับที่มากที่สุดคือ ส่วนประกอบด้านผู้จัดทำ และเนื้อเรื่อง ส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น้อยคือส่วนประกอบด้านผู้พิมพ์โฆษณา ปีที่พิมพ์ ความน่าเชื่อถือ รูปเล่มและการพิมพ์ ส่วนประกอบที่มีคุณภาพในระดับปานกลางคือ ส่วนประกอบด้าน การจัดทำกับเรื่อง และลักษณะเฉพาะ ^{ของหนังสือรายปี} สำหรับส่วนประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่ยังไม่คืบหน้ามีเพียงด้านเดียวคือ ส่วนประกอบด้านลักษณะพิเศษของหนังสือรายปี

หนังสือรายปีเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีการจัดทำน้อยที่สุด คือเพียงมี 3 ชื่อเรื่อง หรือร้อยละ 0.79 ของหนังสืออ้างอิงที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด อย่างไรก็ตามแม้จะมีจำนวนการจัดทำน้อย แต่ก็มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ของหนังสืออ้างอิงที่ดีทั้งสิ้น